საქართველოს რესპუბლიკა

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 20 აპრილი, 2007 წელი.

№ 70 (5671)

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@ayety.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

იმისთანა წმინდა საქმეში, რიგიერიც ბეჭდვური სიტყვაა, ცუილებით და ჭიჩებით ბუჩთის გაცანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

იხილეთ

ნატოში გაწევრიანების ოფიციალური კანდიდატობისთვის საქართველო უახლოესი ერთი წლის განმავლობაში მზად იქნება

ნატოში გაწევრიანების ოფიციალური კანდიდატობისთვის საქართველო უახლოესი ერთი წლის განმავლობაში მზად იქნება.

ამის შესახებ განცხადება საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის 65-ე სემინარზე სიტყვით გამოსვლისას გააკეთა.

მისივე თქმით, საქართველო ნატოში გაწევრიანების სამოქმედო გეგმის მისაღებად წევრი სახელმწიფოებიდან დადებით გადაწყვეტილებას ელოდება.

– საქართველო შემოდგომაზე ინტენსიური დიალოგის გეგმას დაასრულებს. საქართველოდან ნატოს გოლო მისიები დადებითი შეფასებით წავიდნენ, რაც იმას ნიშნავს, რომ საქართველოს მხრიდან ტექნიკური მხარე ფრიადზეა შესრულებული, – აღნიშნა პრეზიდენტმა სააკაშვილმა.

პრეზიდენტის განცხადებით, საქართველო მზად არის ნატოში ინტეგრაციის ახალი ეტაპისთვის და საქართველო ალიანსის წევრი აუცილებლად გახდება.

2

მესაკუთრეთა დაშინება, ძარცვა, რეკეტი – აი, ის კომპონენტები, რომლებითაც წყვეტენ ქვეყანაში მიმდინარე ეკონომიკური რეფორმების ეფექტიანობას მსოფლიოში აღიარებული ქართველი რეფორმატორები

ქვეყანას ეკონომიკა სჭირდება და არა გუდაფუტა რეფორმატორები

11

„უაზრო ხმაური არ მსურს, უაზრო დუმილი მიჭირს“...

3

მაგას არც რუსული ეცოდინებოდაო, ძირძილებენ ახლა მავანი ენამწარენი.

რატომ არ ეცოდინებოდა ვითომ? თუ ზურიკელა ვაშალომიძის ბაბუას ე, ჯერ კიდევ როდის სცოდნია ისეთი რუსული, ოლღა ბებიას სიტყვებით თუ ვიტყვით, ფოსტის გამგე ივანე რუსისთვის აღტაცებით რომ წამოუძახებინებია, ამისთანა რუსული ჯერ არსად გამიგონიაო, თეა თუთბერიძეს რატომ არ უნდა სცოდნოდა ნეტავ?

გიჭი მიუშვი ნებასა, თვით შეეყრება სნებასაო...

4

ან ვითომ ის არ გვეყოფა ქართველ კაცებს სირცხვილად, რომ ჩვენთვის ოდითგან დაკისრებული ფუნქცია ოჯახის მარჩენალისა, პრაქტიკულად დავკარგეთ და ჩვენს ცოლებს აწევთ ოჯახის რჩენის სიმძიმე. წვრილმანი აღებ-მიცემობა, ვაჭრობა არის ის, რასაც ჩვენი ქალები ეწევიან ყოველდღე: ქარში, წვიმაში, სიცივესა თუ სიცხეში. არც ამას ანებებენ ჩვენს დედებს, დებსა თუ ცოლებს, ცემა-ტყეპით უსწორდებიან ე. წ. გარემოვაჭრეებს. ფუი, ჩვენს კაცობას, ამას რომ ვითმენთ!

2

რა ხანია ჩვენში სწორედ წაქცეულს ურტყამენ

№ 70. პარასკევი. 20 აპრილი. 2007 წელი.

● – შეგვიძლია ვიყოთ უკიდურესად თავშეკავებულები და მოქნილები. საქართველოს ხელისუფლებას შეუძლია იყოს მთელი ქვეყნის და არა რომელიმე ეთნიკური ჯგუფის მთავრობა, – განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა

◎ პრეზიდენტი

ნატოში გაწევრიანების ოფიციალური კანდიდატობისთვის საქართველო უახლოესი ერთი წლის განმავლობაში მზად იქნება

(პირველი გვერდიდან)

– საქართველოს ნატო და ევროპა სჭირდება, თუმცა, ევროპასაც და ნატოსაც სჭირდება საქართველო, როგორც მისი განუყოფელი ნაწილი, – დასძინა პრეზიდენტმა.

სააკაშვილი მიიჩნევს, რომ საქართველოს ნატოში ინტეგრაციის პროცესი დადებითად უნდა გადაწყდეს, მიუხედავად იმისა, თუ როგორია საქართველოში გაზის ფასი.

მან ხაზგასმით განაცხადა, რომ საქართველო არ ცვლის გადაწყვეტილებებს მიუხედავად იმისა, თუ როგორი იქნება მასზე ზეწოლა. მისივე თქმით, საქართველოსთვის არსებობს უფრო მაღალი ფასეულობები.

მიხეილ სააკაშვილმა ილაპარაკა კონფლიქტების საკითხებზეც. მისი თქმით, საქართველოს სურს, რომ XXI საუკუნეში მიღებული იყოს ცივილიზებული გადაწყვეტილებები და გადადგმულ იქნას გონიერი ნაბიჯები.

– ჩვენ გვსურს, რომ XXI საუკუნის გადაწყვეტილებებით გადაიფაროს მე-XX საუკუნის გადაწყვეტილებები. ნურავის ექნება ილუზია, თითქოს საქართველოს გედი საქართველოს გარეშე ვიღაცასთან გარიგების საგანი შეიძლება გახდეს, – განაცხადა სააკაშვილმა.

მისივე თქმით, ყოველთვის არსებობენ პოლიტიკოსების ჯგუფები, რომელთაც ასეთი ტიპის გარიგებების განხორციელება სურთ.

სააკაშვილმა ასევე განაცხადა, რომ საქართველო მზად არის ხელი გაუწოდოს ყველას, ვისაც კონფლიქტების მშვიდობიანი მოგვარება სურს.

– შეგვიძლია ვიყოთ უკიდურესად თავშეკავებულები და მოქნილები. საქართველოს ხელისუფლებას შეუძლია იყოს მთელი ქვეყნის და არა რომელიმე ეთნიკური ჯგუფის მთავრობა, – განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა.

მისივე თქმით, საქართველო ორიენტირებულია ისეთ პარტნიორებზე, ვისაც კონკრეტულ გამოწვევებსა და კონკრეტულ კითხვებზე პირდაპირი პასუხის გაცემა შეუძლია.

ნატოს მნიშვნელობაზე საუბრისას პრეზიდენტმა ასევე განაცხადა, რომ ალიანსი არის პოლიტიკური ორგანიზაცია, რომელიც საქართველოს ეხმარება პოლიტიკური და დემოკრატიული პროცესების, რეფორმების გაგრძელებაში.

მისივე თქმით, 3-4 წლის წინათ ვერავინ იფიქრებდა, რომ საქართველოსა და ამ რეგიონში შესაძლებელი იქნებოდა დემოკრატიის განხორციელება.

მან ასევე ილაპარაკა „ვარდების რევოლუციაზე“ და აღნიშნა, რომ რევოლუციის დადგმა შეუძლებელია.

– ვინც ამას ამბობს, მას არ ესმის, თუ როგორ ხორციელდება საზოგადოებრივი წინსვლა, – აღნიშნა სააკაშვილმა.

მისივე თქმით, უახლოეს პერიოდში საქართველო მსოფლიოში რეფორმების განხორციელების კუთხით ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო, განვითარებადი სახელმწიფო გახდა და ბევრი სახელმწიფო დღეს გაკვრავს საქართველოს, როგორც რეფორმების მიმდინარეობის მხრივ, ასევე ლოზუნგების თვალსაზრისით. თუმცა, პრეზიდენტი სააკაშვილი დარწმუნებულია, რომ რიტორიკა საკმარისი არ იქნება სახელმწიფოში ცვლილებების განსახორციელებლად და ამას პოლიტიკური ნება სჭირდება.

სააკაშვილმა ასევე აღნიშნა, რომ ბევრი სახელმწიფო, სამწუხაროდ, პოპულიზმის მახეში გაება, მაგრამ საქართველოში ხალხს აქვს კარგი ინტუიცია და ხვდება, თუ სად არის საზოგადოებრივი და სად პირადი ინტერესები.

საქართველოს პრეზიდენტმა საპარლამენტო ასამბლეის 65-ე სემინარზე სიტყვით გამოსვლისას საპარლამენტო ოპოზიციას მადლობა გადაუხადა.

მისი თქმით, მრავალი დებატის შემდეგ მთავარ საკითხებზე მაინც მოხერხდა კონსენსუსის მიღწევა.

პრეზიდენტი მიიჩნევს, რომ საქართველოში პოლიტიკური დებატის ინტენსივობა არ არის ხელისშემშლელი პროცესი, პირიქით, ის ხელს უწყობს ქვეყანაში მდგომარეობის გაუმჯობესებასა და კონსენსუსის მიღწევას.

– ორგანიზმის გამოჯანმრთელებისთვის პოლიტიკური ტემპერატურის აწევა კარგია. თუ პოლიტიკური ტემპერატურა დაბალია, შესაბამისად, ქვეყნის წინსვლაც ნელია. ნამდვილ პოლიტიკაში დებატები და მწვავე კამათი დადებით ენერგიას წარმოშობს. ხმაური პროგლემა არ არის, სიჩუმე მხოლოდ სასაფლაოზეა, – განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა.

ინტერპრესნიუსი

◎ მეფე მოკვდა!

რა ხანია ჩვენში სწორედ წაქცეულს ურტყამენ

ვითომ ჩამოჰკრა ჟამმა? ან, თუ ჩამოჰკრა, გვეშველება? გვეშველება ჩვენ, ხალხს და არა – კვლავ რომელიმე პარტიას სიპზე დასმული ხალხის მამობას რომ იჩემებს, ხოლო მათი ქცევის ფსიქოლოგიურ საფუძვლებს თუ ჩავულრმავდებით, უზუნში მხოლოდ და მხოლოდ ხელისუფლებაში აძრომა აქვთ. თხას გავყიდით და თხას ვიყიდით. ოღონდ, მაძღარ თხებს დამშეულებზე გავცვლით...

მაგრამ, მაინც ჩამოჰკრა ჟამმა? მომწფიდა ისეთი ვითარება, როცა, ლენინის თქმით, ზედა ფენებს აღარ ძალუძთ ძველებურად მართვა, ქვედა ფენებს კი ძველებურად ცხოვრება აღარ უნდათ? გაძარწყლდა მითი „კეთილ მეფეზე?“

მეფე მოკვდა! ნამდვილად მოკვდა და ყველაფერი უნდა ვილონოთ, რომ კვლავ არ გავიმეოროთ ცნობილი ფორმულა – „მეფე მოკვდა, გაუმარჯოს მეფეს!“

პარლამენტსმილმა ოპოზიცია თითქოს გაერთიანდა: „ქართული დასი“, „პენსიონერთა პარტია“, მოძრაობა „ჩვენ თვითონ“, „ეროვნული ფორუმი“, „თანასწორობის ინსტიტუტი“... სხვებსაც ელიან.

მათი პათეტიკით გამოდის ხალხი ქუჩაში, საპროტესტო აქციებს მართავს მერიისა თუ პარლამენტის წინ. მაგრამ **რამ გააერთიანა ეს ოპოზიცია? მხოლოდ და მხოლოდ კონკრეტულმა ვითარებამ – ხელისუფლებამ ისე წაუჭირა ხალხს ყელში, ხრიალი დააწყებინა.** აი, ამ კონკრეტული სოციალური ფონის ირგვლივ დაირაზმა ოპოზიცია. ამიტომაც მეეჭვება ბევრი მათგანის კეთილსინდისიერება. თუ მათი მიზანი მართლაც ქვეყნის, ხალხის ფეხზე დაყენებაა, ამ კონკრეტულმა ვითარებამ ჰქმნა, რაცა ჰქმნა? ეს კონკრეტული ვითარება ხომ წინასა და კიდევ იმის წინას ლოგიკური და ერთადერთი შედეგია? რა დიდი ბრძენთა ხმობა ამის გათვლას უნდოდა? **როცა წინაალმდეგობა არ არის, დაწოლა სულ უფრო და უფრო ძლიერდება. ჩვენში უკვე კარგა ხანია მხოლოდ წაქცეულებს ურტყამენ. აქამდე ვერ გაერთიანდნენ? ისეთი რა „ღრმა შინაგანი წინაალმდეგობები“ აქვთ ქვეყნის გასაკლიერებლად თითქოსდა თავგადაკლულ ოპოზიციონერებს, რომ ამ კონკრეტულ, ვიმეორებ, მთელი შიგა სახელმწიფო პოლიტიკის ლოგიკურ შედეგებს უნდა დალოდებოდნენ მაინცდამაინც?**

ამიტომ მიჩნდება ეჭვი, რომ ეს განალური მომენტიც სარგებლობაა.

ეგეებ მართლაც ჯანსაღი ეროვნული ძალა გამოჩნდეს

ეგეებ მართლაც ჯანსაღი ეროვნული ძალა გამოჩნდეს

**ამ ეტაპზე ეს ოპოზიციონერები ერთ-ერთ ფენაზე ლაპარაკობენ, ეს ფენა ბევრ ადამიანს ეხება, ბევრ ადამიანს ეტკივა, ბევრ ადამიანს ეტანჯება, ბევრ ადამიანს ეტანჯება, ბევრ ადამიანს ეტანჯება

მაგას არც რუსული ეცოდინებოდაო, ქირქილებენ ახლა მავანი ენამწარენი. რატომ არ ეცოდინებოდა ვითომ? თუ ზურიკელა ვაშალომიძის გაგუას ე, ჯერ კიდევ როდის სცოდნია ისეთი რუსული, ოლლა გეგიას სიტყვებით თუ ვიტყვით, ფოსტის გამგე ივანე რუსისთვის ალტაცებით რომ წამოუძახებინებია, ამისთანა რუსული ჯერ არსად გამიგონიაო, თეა თუთბერიძეს რატომ არ უნდა სცოდნოდა ნეტავ?

◎ „რიტორიკული“ კითხვები

7. „უაზრო ხმაური არ მსურს, უაზრო დუმილი მიჭირს“...

მოლაყბე თუმცა ყრუმ დაღალა, იქნებ ველირსოთ პასუხს?

ოჰ, რა დაუნახავები ვართ ხშირად ქართველები!

ვაი, რა უგონოდ ვეძალებით ხოლმე მაჟალოს თურაშვულის პატრონი!!

ეჰ, როგორ არასოდეს ჰქონია და, ვგონებ, არც ექნება ჩვენში შენდოგა შინაურ მღვდელს!!!

ამას წინათ, სარვამარტოდ, სხვა ერეგის გამოჩენილ ძალებს ასახელებდნენ და შენატროდნენ მაგიდას შემომსხდარი ქართველი კაცები:

როგორ ნეგისმიერ ვაჟკაცზე მეტი შემართებით იგრძოდაო ჟანა დარკი!

როგორ უბრალოდ რკინისა კი არა, გამოწრთობილი ფოლადივით გაუტეხავი იყოო პრემიერი მარგარეტ ტეტჩერი!!

როგორ ლომივით იფაფრებოდა და ახლაც ასევე ბრდღვინავსო იულია ტიმოშენკო!!!

თითქოს საკუთრივ ქართველებს არასოდეს გვყოლოდნენ ან ახლაც არ გვყავდნენ ისეთი ლეჩაქოსნები, ნეგისმიერი ერი რომ ინატრებდა!

ჩვენგან უკვე წასული სასახელო ძალგატონების სულები რომ არ შევაწუხოთ (ამჟამინდელ ძალიან გვერ გამორჩეულ მანდილოსანთან კი გოდიშს ვიხდიძ, მარტო ერთიც არ გვეყოფა საამაყოდ?

კონკრეტულად ვინ?

დიახ, მიმიხვდით, მკითხველო (თუმცა ამას რა დიდი მიხვედრა უნდოდა!ძ, სწორედ ის, ვისი გამოისოგითაც, სათანადო პერიფრაზირებით, მუხრან მაჭავარიანისებურად თუ ვიტყვით, შეგვიძლია წავიტრაგახოთ:

მე – პატრონმა ამისთანა „კმარა“
დედოფლის,
მე – პატრონმა ასფალტწერის
ნაღდი ჯადოქრის,
თუ ღმერთი გწამს, თუ კაცი ხარ,
სხვას შევნატრო?! ვის?!

ქართველური დაუნახაოგა რომ არა, როგორც ჰოეტს უთქვამს, ასეთის პატრონს, მართლაც, სხვისი შესანატრი რა გვჭირს, თვარა კი!

ხოლო რაკი მუხრან მაჭავარიანის ეს ერთი მართლაც საუცხოო ლექსი ამ მცირე ხანში უკვე მეორედ წამომაგონდა, ქართველთათვის გამორჩეულ-საამაყო მანდილოსნის თეა თუთბერიძის შედარებით სრულ პორტრეტს სხვა დროს შემოგთავაზებთ, ამჟამად კი შევეცდები, სწორედ მისი მეშვეობით ვაპოვნინო გატონ მუხრანს პასუხი ერთ კითხვაზე, რომელიც აგერ უკვე რამდენი წელია აწუხებს ჩვენს სახელოვან შემოქმედს.

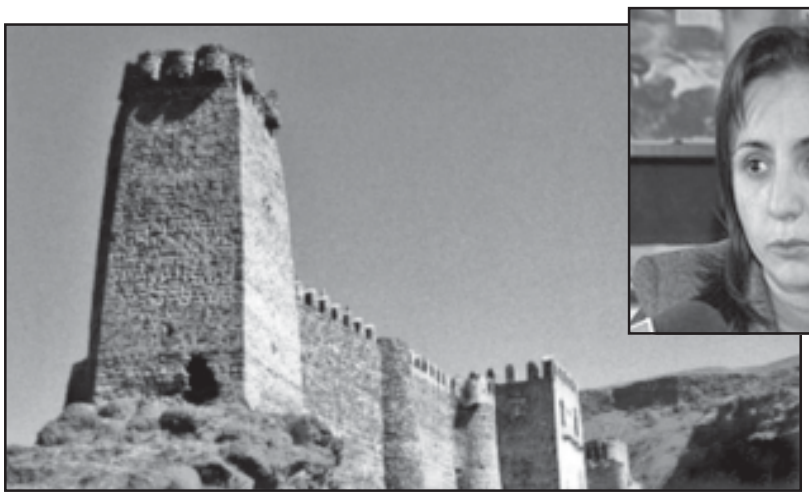

„დღეის ამას იქით?“

– კარგი, დღევანდელი დღე კი გადავაგორეთ, მაგრამ ხვალისთვის რა გვეძნება სალილად, ჭენი გულისა? – ასე მხოლოდ მუცელღმერთა ლუარსაგინარი ქართველი თუ შეეკითხებოდა თავის დარეჯანს.

ხოლო ჭეშმარიტ პატრიოტს, მოქალაქესა და შემოქმედს მუხრან მაჭავარიანს (ზემოაღნიშნული უირიგესი ანალოგიისთვისაც კი გოდიშს ვუხდი მასძ სულ სხვა ტკივილიანი კითხვა აწუხებდა, რომელიც ლექსად ასე გამოხატა:

„საქართველომ დღემდე
მოაღწია ციხით.
აწი?
დღეის შემდეგ!
დღეის ამას იქით?

კვლავ შინაგანად გლრღნით ეს ტკივილიანი კითხვა, გატონო მუხრან, დღემდე ვერ მიაგენით პასუხს – რა იქნება ხვალ, როგორ გაიტანოს თავი საქართველომ „დღეის ამას იქით?“

როგორ და, კვლავ ციხით, გატონო მუხრან!

ოღონდ თქვენ რომ გულისხმოთ ისეთი, ხმალ-აგვარ-ჩაფხუტიანი მეგრძოლებით დაცულ-გამაგრებული ქონგურებიანი ციხით კი არა, თანამედროვე ევროსტანდარტების შესატყვისი ციხით, გატონო მუხრან!

ამ თქვენი მრავალწლიანტკივილიანი კითხვის პასუხი კი ეკუთვნის ძალგატონ თეა თუთბერიძეს.

მისგან ადრეც გევრჯერ მომისმენია, ახლა კი „ვეჩერნი ტგილისის“ 11-13 აპრილის ნომერში წავიკითხე მისი – „თავისუფლების ინსტიტუტის“, და არა მარტო მისი – ამ მარგალიტის ციტატა, რომელსაც ლამის აწკარედული თარგმანის სიზუსტით გთავაზობთ:

„თუ ვინმე იტყვის, რომ ხალხი არ უნდა დავაპატიმროთ, რადგან ციხეებში ადგილი არ არის, მაშინ ეს ძალიან არასერიოზული განცხადება იქნება“.

აი, ასე, მოკლედ და კონკრეტულად! მავანთათვის სამოქმედოდაც, რადგან...

თავადაც მიმიხვდებით, რატომაც.

რაო, ციხეებში ადგილი არ არისო? ამიტომაც ხალხი არ უნდა დავაპატიმროთო?!

ჯერ ერთი, თუ არ არის, უნდა გააჩინო (ახალმშენებლობებზე, ოღონდ ციხეებისა, თუნდაც თორმეტწლიანთათვის განკუთვნილისა, ცალკე მოგახსენებთ): **ბოლოს და ბოლოს, ყვარყვარე თუთაბერი თუ წიხლით ატენინებდა პატიმრებს გადაჭედილ ციხეში, იმ ხუხულაზე ნაკლები შენოები გვაქვს?**

და მეორეც, თუ ხალხი არ დავაპატიმრეთ და ციხეები სათანადოდ არ გამოვიყენეთ, „დღეის ამას იქით“ რით და როგორ იაროს აქამდე ციხით მოლწეულმა საქართველომ?

არ მითხრათ ახლა, როგორ და, სწავლითო, განათლებითო, მეცნიერებით და ინტელექტითო და ასე შემდეგ.

ასეც რომ იყოს, მაშინ ისა ვთქვათ, რომელი და სად მილებული განათლებით?

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მილებული განათლებით ხომ არა, რომლის ერთ-ერთმა „წითელმა პროფესორმა“ მანდილოსანმა ჩვენს ჭეშმარიტ თავისუფლებისა და დემოკრატიის ერთ-ერთ ამომავალ ვარსკვლავს თეა თუთბერიძეს, აქაოდა, გერმანული არ იცისო, ორიანის გარდა ნიშანი არ აღირსა (ვენაცვალე ჩვენს რეფორმატორებს, ხომ გადაეაქციეს ეს უმაღლესი სასწავლებელი კოლეჯადძ?

ვითომ, რაო, მისი აზრით, ეს ჩვენი რეფორმატორები უდიპლომოდ დატოვებდნენ „კმარელთა“ ლიდერს?

არც დატოვეს – რუსულის ჩაბარება გაუჩალიჩეს გერმანულის ნაცვლად.

მაგას არც რუსული ეცოდინებოდაო, ქირქილებენ ახლა მავანი ენამწარენი.

რატომ არ ეცოდინებოდა ვითომ? თუ ზურიკელა ვაშალომიძის გაგუას ე, ჯერ კიდევ როდის სცოდნია ისეთი რუსული, ოლლა გეგიას სიტყვებით თუ ვიტყვით, ფოსტის გამგე ივანე რუსისთვის ალტაცებით რომ წამოუძახებინებია, ამისთანა რუსული ჯერ არსად გამიგონიაო, თეა თუთბერიძეს რატომ არ უნდა სცოდნოდა ნეტავ?

თუმცა საკითხავი ეს კი არა, ის გახლავთ, საერთოდ რა უნდოდა თეუშკის უნივერსიტეტში? **მისი მოსწავლეობისას პროფორიენტაციის განსაზღვრის საკითხი სწორად რომ ყოფილიყო დაყენებული, ან მშობლებ-ახლობლებს მაინც რომ შეემჩნიათ ფერწერისკენ მისი ადრეული მიდრეკილება, უნივერსიტეტში კი არა, სამხატვრო აკადემიაში უნდა ჩაებარებინებინათ.**

მაშინ მისგან, ჩვენში ასფალტწერის ამ ფუძემდებლისგან, ისეთი პანოების დიდოსტატი გამოვიდოდა, მისთვის არასასურველი უწყებგა-დაწესებულებების კედლებზე ისეთ შედევრებს შექმნიდა, კოკა იგნატოვსაც შეშურდებოდა!

თუმცა, რუსებისა არ იყოს, რომელთა მშობლიური ენა ასე „ეკერკება“ ძალგატონ თეას, „ნეტ ხუდა გეზ დაბრა“. იგი ამ ხელოგას მართლაც სერიოზულად რომ გაჰყოლოდა, რა ეშველებოდა „კმარასა“ და „თავისუფლების ინსტიტუტს“ კონკრეტულად და, თავისუფლება-დემოკრატიას და საქართველოს მომავლის განსაზღვრას, ზოგადად? მისგან ორიენტირის დაუსახავად როგორ გვეცხოვრა „დღეის ამას იქით?“

არა, იმ საყვარელ პიონერხელმძღვანელს გაფიცებთ, ძალგატონო თეა, თქვენივე სიტყვებით რომ ვთქვათ, თანაკლასელთა ჩაშვება-დაგეზღებისკენ რომ მოგიწოდებდათ და მუდმივად გაქებდათ კიდეც ამისთვის (ღმერთმა აცხონოს ეგზიუპერი, ყველანი მართლაც ჩვენი გავშვოგიდან მოვდივართ!ძ, გულწრფელად მითხარით, ხომ არაფერს ვაჭარგებ?

თუმცა მეც კარგი ვინმე ვარ, ვაჭარგებ კი არა, სათქმელის მეათედიც არ მითქვამს.

მაგრამ აკი შევთანხმდით, მკითხველო, რომ ამჯერად ძალგატონი თეას სრულ პორტრეტს კი არ დავხატავდი, არამედ მისი უზუსტესი ორიენტირით მხოლოდ გატონ მუხრან მაჭავარიანს დავეხმარებოდი მტანჯველ კითხვაზე პასუხის პოვნაში.

ამიტომაც დღეს „კმარა!“

დანარჩენი – მერე, როდესაც ძალგატონი თეა ისურვებს (თუ იკადრა, ცხადიას!ძ შემოხმიანებას!

რუსლან რუსია

◎ ფუჭი ფაციფუცი

სააკაშვილს სწორედ ასეთი პრემიერი აძლევს ხელს

ჩასაფრება პოლიტიკაში ჩვეული ხერხია. „ადგილის მოყურადენი“ წაბორძიკებისთანავე მიეტევებიან ხოლმე. არა აძვს მნიშვნელობა, სამსახურებრივად შეგეშლება ფეხი, თუ ჯანმრთელობამ გიმტყუნა.

რაც დიდია თანამდებობა, მითმეტია ჩასაფრებულიც. ყოველ დაჯგუფებას თავისი კაცი ჰყავს და მყისვე მის ლობირებას იწყებს ყველა ნებადართული თუ უკანონო გზით.

აგერ, ჩვენს პრემიერ-მინისტრს ჯანმრთელობამ უმტყუნა თუ არა, მყისვე აირია ჭორ-მართალი: „თავისუფლების ინსტიტუტი“ და მისი გამოზრდილი გიგა ბოკერია, იმავე ინსტიტუტში „გამოკვებილ“ კახა ლომაიას უმიზნებენ პრემიერობაზეო; უშუალოდ პრეზიდენტის ხელშემყრენი, აჭარის „ამშენებლის“ ლევან ვარშალომიძის გადმოსკუპებაზე დატრიალდნენო; თავად ნოლაიდელის გუნდლები კი გელა გეჟუაშვილისთვის „გულრაობენო“...

მაგრამ ამ ცვლილების მოწადინეთ მოცდა მოუწევთ. პრეზიდენტი ნოლაიდელს არც შელევია და არც შელევა. გაიხსენეთ, რამდენი ე. წ. სამთავრობო კარუსელი დატრიალდა. რამდენი მინისტრი გაათავისუფლეს. რამდენს დაატყდა თავს პრეზიდენტის რისხვა. მარტივი ლოგიკით, თუ მინისტრები ვერ მუშაობენ, ეს, უპირველესად, სწორედ პრემიერ-მინისტრის უუნაროგის ბრალია და, პრეზიდენტს ამდენი მინისტრის „გადატან-გადმოტანისა“ თუ მათითვის „აცხას!“ ძახილის ნაცვლად, „თავი“ უნდა შეეცვალა. ნოლაიდელისთვის კი არათუ გუზიც არავის აუფრენია, იგი უკვე დიდსერთაშორისო პოლიტიკურ ასპარეზზეც გავიდა და კარგა გვარიანადაც წარმოაჩინა თავი – დაამტკიცა, რომ ნებისმიერ საერთაშორისო დონეზე ძალუძს პრეზიდენტ საკაკაშვილის სამშვიდოგო ინიციატივების საფუძვლიანად დასაბუთება. ეს მისმა გაეროში და აშშ-ში სამუშაო ვიზიტებმაც ცხადყო. ამიტომ ამერიკა ძალზე კეთილგანწყობილია ჩვენი პრემიერის მიმართ, რაც, ფაქტოგრივად, მის ხელშეუხებლობას ნიშნავს.

ამას ისიც დაურთეთ, რომ ნოლაიდელი არასოდეს შეჰკამათებია საკაკაშვილს, არასოდეს გამოუთქვამს თუნდაც მცირე შენიშვნა პრეზიდენტის ამა თუ იმ ინიციატივის შესახებ. იგი მხოლოდ შემსრულებელია და, როგორც ალვნიშნეთ, კარგი შემსრულებელიც. საკაკაშვილს კი სწორედ ასეთი პრემიერი აძლევს ხელს...

კოტე სარალიძე

თვალსაზრისი

ან ვითომ ის არ გვეყოფა ქართველ კაცებს სირცხვილად, რომ ჩვენთვის ოდითგან დაკისრებული ფუნქცია ოჯახის მარჩენალისა, პრაქტიკულად დავკარგეთ და ჩვენს ცოლებს აწევთ ოჯახის რჩენის სიმძიმე. წვრილმანი აღებ-მიცემობა, ვაჭრობა არის ის, რასაც ჩვენი ქალები ეწევიან ყოველდღე: ქარში, წვიმაში, სიცივესა თუ სიცხეში. არც ამას ანებებენ ჩვენს დედებს, დებსა თუ ცოლებს, ცემა-ტყეპით უსწორდებიან ე. წ. გარემოვაჭრეებს. ფუი, ჩვენს კაცობას, ამას რომ ვითმენთ!

◎ ინფორმაცია

ნავთობსადენი სრული სიმძლავრით ამუშავდა

ამის შესახებ განცხადება აზერბაიჯანის პრეზიდენტმა ილჰამ ალიევმა მინისტრთა კაბინეტის სხდომაზე გამოსვლისას გააკეთა.

ჩვენი დიდი წარმატება შესანიშნავი ამასუზია იმათთვის, ვინც პროექტს ეძვის თვალით უყურებდა, – თქვა პრეზიდენტმა.

ალიევმა გაიხსენა, რომ საზღვარგარეთის ქვეყნებში ხშირად ქვეყნდებოდა ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის შესავსებად აუცილებელია ასევე სხვა ქვეყნის ნავთობი, აზერბაიჯანს არ გააჩნია ნავთობის საკმარისი მარაგები და ცდილობს საერთაშორისო საზოგადოების მოტყუებას და მის შეცდომაში შეყვანას.

– ყოველთვის ვამბობდით და დღესაც ვამტკიცებთ, რომ ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენი აშენებულია აზერბაიჯანული ნავთობისათვის, – ალნიშნა პრეზიდენტმა.

რუსეთიდან გაზის მიწოდება აღდგა

გუშინ დილით რუსეთმა საქართველოსადა სომხეთისთვის გაზის მიწოდება აღადგინა.

„გაზპრომმა“ ჩრდილოეთი-სამხრეთის მაგისტრალურ გაზსადენზე 2 დღის განავლობაში მიმდინარე სარეაბილიტაციო სამუშაოები დაასრულა.

ამ პერიოდის განავლობაში საქართველო შაჰ-დენიზის საბადოდან გუნეგრივი გაზის იმპორტს გაზრდილი მოცულობით დღე-ღამის მანძილზე 4 მლნ კუბ/მ გაზს ილებდა.

ზეწოლა მაკლარენზე

ბრიტანეთის ელჩის, მაკლარენის განცხადებას, სადაც ის „საქართველოს ლეიბორისტული პარტიისადმი“ გაგზავნილ წერილს სიყალბეს უწოდებს, თავად „ლეიბორისტები“ საქართველოს ხელისუფლების ზეწოლას უკავშირებენ. გიორგი გუგავა არ გამორიცხავს, რომ მაკლარენი ხელისუფლებამ აიძულა, რომ საკუთარი პოზიცია შეეცვალა.

– ხელისუფლებას საერთაშორისო საზოგადოებასთან ჩვენი პარტიის ურთიერთობები ძალიან აშფოთებს. არ გამორიცხავ, რომ მადლობის წერილმა ისინი საკმაოდ გაალიზიანა და გატონ მაკლარენს სთხოვეს, საკუთარი პოზიცია შეეცვალა, – აცხადებს გუგავა.

„ლეიბორისტთა“ პრესსამსახურში კი აცხადებენ, რომ დაახლოებით ერთი კვირის წინათ ირანის ელჩსა და შალვა ნათელაშვილს შორის შეხვედრა გაიმართა, სადაც საუბარი შეეხო ირანში დატყვევებულ ინგლისელ ჯარისკაცებსაც.

პრესსამსახურის თქმით, ნათელაშვილმა ამ ფაქტთან დაკავშირებით საკუთარი პოზიცია დააფიქსირა და ირანის ელჩს ბრიტანელი ჯარისკაცების გათავისუფლებისკენ მოუწოდა. იმავე დღეს ელჩი ტელეფონით დაუკავშირდა „ლეიბორისტთა“ ლიდერს და შეატყობინა, რომ ტყვეები უკვე გაათავისუფლეს, რაშიც გარკვეული წვლილი ზემოთ აღნიშნულმა შეხვედრამაც შეიტანა.

ჯი-ეიჩ-ენი

◎ ფიქრები ხმამაღლა

კიოლი მოიშვი წებასა, თვით შეეყრება სნებასთ...

„საინტერესო დროში გეცხოვროს“, თუ რაღაც ამის მსგავსი გამონათქვამი აქვთ ჩინელებს, რაც წყევლად ითვლება ამ ბრძენი აღმოსავლელი ერის გაგებით. თუ ეს მართლაც ასეა, ანუ თუ საინტერესო დროში ცხოვრება წყევლა-სასჯელია, მაშინ, ჩვენი ამჟამინდელი ყოველდღიური ყოფიდან გამომდინარე, დაწყევლილი კი არა, შეჩვენებულნი, ხატზე გადაცემულნი ვყოფილვართ ქართველები.

დღე, კვირა, თუ თვე ერთია და ისეთ და იმდენ სისულელეს, სიბრიყვეს გაიგონებ და ნახავ ხელისუფლების მიერ უკვე ჩადენილს თუ პერსპექტივაში მოსალოდნელს, რომ იტყვიან, თმეები ყალყზე დაგიდგება. იმას თავი რომც დავანებოთ, როგორც თავის დროზე გესო ჟღენტს (კირკიტაძის მსგავსი ერუდიტების გასაგონად – გესო ჟღენტი ცნობილი კრიტიკოსლიტერატორი იყოქ უთქვამს, ჩემეული მცირე პერიფრაზით – სავარძლებში სხედან და ქვეყანას ზიანს აყენებენ. მათ პრაგმატული აზროვნებაც არ შეუძლიათ, თავიანთი უტვინო ამბიციური ქმედებებითა თუ სიტყვით, საკუთარ თავს და კეთილდღეობასაც უძმნიან საფრთხეს, რადგან ერთი უმთავრესი რამ ავიწყდებათ ან არ ახსოვთ – რა ქვეყანაა საქართველო, რა გაგების, გინდა ზნეობის, ან ახლა უფრო მოდური სიტყვით, რა მენტალიტეტის ხალხი ვართ ქართველები. ალბათ, დაიჯერეს, მაპატიოს ზურაბ ჟვანიას სულმა, რა ერთობ საკამათო რამ განაცხადა მან ევროპაში – „მე ვარ ქართველი, მაშასადამე ვარ ევროპელი“.

ზემოთ ჩინეთი, ანუ აღმოსავლეთი ვახსენე და ახლა „ამათ“ გასაგონად დავამატებ – მე ვარ ქართველი, მაშასადამე ვარ კავკასიელი! და თუ ევროკავშირში მსურს ცხოვრება, მხოლოდ როგორც ქართველს, კავკასიური თვითმყოფადობით, აზიური კონსერვატიზმით. გეოგრაფიული არეალის, სადაც საქართველოა, ტყუილად არ ჰქვია „ევრაზია“. აზია აღმოსავლეთსაც ნიშნავს. აღმოსავლეთი კი, ანუ ამ შემთხვევაში საქართველო, ერთი გენიალური რუსული ფილმისა არ იყოს, „Восток – дело тонкое“.

* * *

ამ ჩვენს კურთხეულ მიწაზე მართლაც, რომ იტყვიან, უკუღმა გადაგდებული თესლი წაღმა ამოდის, ანუ, ისეთი ბარაქიანი მიწაა, ისეთი კლიმატი, რომ ოღონდ ხელი გაანძრიოს და, მშიერი ნამდვილად არ უნდა იყოს ქართველი კაცი. არადა, ფაქტია, ჩვენი მოსახლეობის ნახევარზე მეტის უმთავრესი პრობლემა „პური არსებობისთვის“ ყოველდღიური ჩალიჩია. და ეს იმ ფონზე, როცა გატონ მიხეილ სააკაშვილის მედროვე ხელისუფალთ, ნაპატივებ სიფათებზე სიმაძღრის ხვითქი გადასდით და საკალანდე ღორებივით კისრები აღარ უჩანთ, ყრონტში წაჭერილი ჰალსტუხების მიუხედავად.

ან ვითომ ის არ გვეყოფა ქართველ კაცებს სირცხვილად, რომ ჩვენთვის ოდითგან დაკისრებული ფუნქცია ოჯახის მარჩენალისა, პრაქტიკულად დავკარგეთ და ჩვენს ცოლებს აწევთ ოჯახის რჩენის სიმძიმე. წვრილმანი აღებ-მიცემობა, ვაჭრობა არის ის, რასაც ჩვენი ქალები ეწევიან ყოველდღე: ქარში, წვიმაში, სიცივესა თუ სიცხეში. არც ამას ანებებენ ჩვენს დედებს, დებსა თუ ცოლებს, ცემა-ტყეპით უსწორდებიან ე. წ. გარემოვაჭრეებს. ფუი, ჩვენს კაცობას, ამას რომ ვითმენთ!

პოსტრევოლუციურ ყოველ ახალ წელს გატონი პრეზიდენტი ახალ პრიორიტეტებს გვისახავს – ახალ-ახალი უფასო სასადილოების გახსნას გვპირდება. თან, პარალელურად, მოჰყავს საერთაშორისო ორგანიზაციების შეფასებები, საქართველო №1 ადგილის შესახებ მთელს მსოფლიოში ბიზნესის დასაწყებად საუკეთესო პირობების შექმნის თვალსაზრისით. ორში ერთია: ან იმ, ე. წ. საერთაშორისო ორგანიზაციებს ეშლებათ, ან უარესი: მსოფლიო გეოპოლიტიკური ინტერესების გამო, გუნდრუკს უკრავენ ჩვენს ხელისუფლებას, რათა ქართველი ხალხის, როგორც ერის, გადაგვარების, გადაშენების საფასურად, რასაც მიზანმიმართულად ცდილობს ე. წ. „თავისუფლების ინსტიტუტი“ (ჩემი აზრით, იგივე მეხუთე კოლონაძ, რაც შეიძლება დიდხანს იყოს „ვარდების რევოლუციით“ მოსული ხელისუფლება.

– საქართველო მომავალ წელს გამოვა ღარიბი ქვეყნების სიიდან და მდიდარი ქვეყნების რიგს შეუერთდება ერთ სულ მოსახლეზე დოვლათის რაოდენობითო, – სიტყვასიტყვით-მეთქი, არა, მაგრამ შინაარსით ეს თქვა მსოფლიო დემოკრატიის შუქურა საქართველოს პრეზიდენტმა 16 აპრილს, პოლონეთის პრეზიდენტის ვიზიტისას. ამას რა ჰქვია, ჩემო მკითხველო? რაც გინდათ ის დაარქვით, მე კი ჩემსას ვიტყვი: რა ჰქვია და, აშკარა ზღაპარი ან უფრო რბილად – იგავ-არაკი.

ბატონო დოქტორებო! იყიდე, გაყიდე რა, ქარვასლაა?

ჯერჯერობით, რაც ზემოთ ითქვა, ძირითადად ე.წ. კუჭის ფილოსოფიიდანაა, რაც პირდაპირ არ არის დაკავშირებული ისეთ მაღალ მატერიებთან, როგორიცაა ღირსება, ზნეობა, თავმოყვარეობა და ა.შ. თუმცა ისიც ძნელია, მშიერ-მწყურვალ კაცს მაღალ მატერიაზე ელაპარაკო. საბედნიეროდ, ჩვენში ღარიბ-ღატაკებს (მათს აბსოლუტურ უმრავლესობასაძ, გაუსაძლისი ყოფის მიუხედავად, ჯერაც არ დაუკარგავთ ადამიანობა. ამის დასტურია ის საყოველთაო აღშფოთება, რომელიც ხელისუფლების მორიგმა „ნოვაციამ“ გამოიწვია ე.წ. ისტორიულ თუ ტრადიციულ უბნებში მცხოვრებთათვის 3-ლარიანი მოსაკრებლის დაწესების შესახებ.

ეს, როგორც ჩანს, ბოლო წვეთი აღმოჩნდა იმ ხალხის მოთმინების ფიალაში, ვინც დღემდე, მართალია, გუნდრუკს არ უკმევდა, მაგრამ გარკვეულწილად ლოიალურები იყვნენ ხელისუფლების მიმართ. შეიქმნა კიდევ ერთი საზოგადოებრივი მოძრაობა – „ქართული აკადემია“.

ამ შემთხვევაში „კიდევ ერთი“ ალბათ არასწორია, რადგან პირადად მე იმედით ვუყურებ ინტელიგენციის ამ ნოვაციას. ამ ახლადშექმნილი საზოგადოებრივი გაერთიანების შესახებ 20 აპრილის „რეაქციით“ შევიტყვე. თუნდაც ის ხალხი, ვინც ინგა გრიგოლიას გადაცემაში ვიხილე, მათი ნაუბარი იმედს მაძლევს, რომ „ქართული აკადემია“ სათქმელს იტყვის და ეს არ იქნება „ხმა მღაღადებლისა უდაბნოსა შინა“. ზარმა ჩამოკრა!!! და სულაც არ მიმაჩნია სამი ძახითი ნიშანი გადაჭარბებად.

იმ მცირე საეთერო დროში, თითქმის ყველაფერზე ისაუბრეს და მხოლოდ ზოგადეროვნულიდან გამომდინარე, ნოდარ მგალობლიშვილის, ამ მართლაც ღირსეული კაცის შემხედვარეს, რევოლუციის წინ მისგან აღებული ინტერვიუ გამახსენდა, რომელიც „რეზონანსში“ გამოვაქვეყნე, მაგრამ არა სრულად და ახლა მინდა ვაღიარო, რაც მაშინ შეგნებულად დავმალე. მაშინ საოცრად მჯეროდა იმის, რასაც ვაკეთებდი. ჟურნალისტური ჟარგონით თუ ვიტყვი – „ვქაჩავდი“ ჩვენს ამჟამინდელ პრეზიდენტს და მის პარტიას. გატონ ნოდარსაც ისეთ კითხვებს ვაძლევდი, იქნება ჩემი აღტკინება გაეზიარებინა. რომ აღარ მოვეშვი, მითხრა – რა, „ესენი“ „ამათზე“ უკეთესები გგონიაო? შეგნებულად არ დავბეჭდე ეს პასაჟი – საქვეყნო საქმეს არ ვავნო-მეთქი, გულწრფელად მჯეროდა...

ისეთი საფრთხე, როგორიც დღეს ემუქრება საქართველოს კარგა ხანია არ დამუქრებია. უტევენ ჩვენს ტრადიციებს, კულტურას, მართლმადიდებლობას, ილიასეულ „ენა, მამული, სარწმუნოების“, ანუ ქ-ა-რ-თ-ვ-ე-ლ-ო-ბ-ა-ს, ... უტევენ დოქსოპულოები და რიკტაფელოვები.

ერთ-ერთი მათგანი, მხართეძოზე წამოწოლილი „ჩაპერსტენებული“ ბესო ჯუღელი გვარიგებს: აბა, როგორ გინდა კაცო! ვერ გადაიხდი და გაყიდე, გინასაც იყიდი ვერელი სადმე ფონიჭალაში და მაყუთიც დაგრჩებაო...

რატომ უნდა გავყიდო, შე მამაცხონებულო! ის კი არა, დღესაც რომ ჩავუვლი ჩემს ყოფილ სახლს ვარაზისხევის კუთხეში, ყელში ჯავრის გორგალი მომაწვება ხოლმე. რამდენჯერ შევსულვარ მარტო, შუაღამისას ჩემს ყოფილ ეზოში და კაცური ცრემლი წამომსვლია. ეს ვაჟბატონი კი...

ჩემთვის ის „სორო“, სადაც დავიბადე და გავიზარდე, საკრალურიც არის. რამდენჯერ დამიმუნათებია გულში მამაჩემი იმ ბინის გასხვისებისთვის.

რამდენი ღირს დედა, მამაპაპა, გავშვობა, ჯეელობა, წინაპართა სურნელი, ხსოვნა? ეს რომ გაიგო, „შეაფასო“, დოქსოპულო ჯუღელი კი არა, სულ „ცოტა“ – კაცი უნდა იყო.

ხელები ამიქავდა ბესო ჯუღელის შემხედვარეს, მაგრამ... მერე ის გამახსენდა, რევოლუციის წინ, „რუსთავი-2“-ის ღამის კურიერში ლევან პირველმა, როგორ ჩააფარა თავში, როგორ დააგორა კიბეზე ეს მაჟორიტარების შეფი და ცოტა მომეშვა – შეგრჩეს მარჯვენა ავსტრიის ემიგრაციაში, ლევან!

მკითხველს ვთხოვ, მომიტევოს ეს ლირიკული გაცხარება – ამდენი ვილაპარაკე არარაობაზე და არაფერი ვთქვი „ქართული აკადემიის“ ისეთ წევრზე, როგორიც მშვენიერი ქალბატონი მარინე ჯანაშიაა, ან ნაღდ თბილისელებზე გია ბურჯანაძეზე, ზაზა აბაშიძეზე, დიდი დოდოს ღირსეულ შვილზე, რომელიც სულ ცოტა ხნის წინათ ფორმალურად „ამათ“ გუნდში მოიაზრებოდა, მაგრამ არასოდეს – შინაარსობრივად.

ვნახოთ, რა გამოვა „ქართული აკადემიიდან“. მეიმედება, რომ მასში, ბოლოს და ბოლოს, მოხდება ეროვნული, ქართული იდეის რეალიზაცია საზოგადოების ფართო ფენების მხარდაჭერის შემთხვევაში. თუ ვერის უბნის ქუჩის აკადემიის ფრიადოსნის ვერა, მაგრამ „მოისმინას“ დამადასტურებელი ატესტატით მაინც მიმილებენ „აკადემიაში“, ჩემი მხრივ, მზად ვარ, ჩემი კალმით თუ მკლავით გვერდში დავუდგე „ქართულ აკადემიას“.

მეტის მოთმენა აღარ შეიძლება!

დავით მხეიძე

SIC!

პოლიტიკოსები ვალდებულნი არიან მოახდინონ როგორც ეროვნული, ასევე საერთაშორისო დონეზე გუნებრივი, ადამიანური, კულტურული, სულიერ ფასეულობათა და ა.შ. სასიცოცხლო რესურსების დაცვის, შენახვის და გაზრდის საშუალებათა ორგანიზება და თავი დაანებონ არაფრისმომტან პოლიტიკურ დებატებს და ფუჭსიტყვაობას

◎ ხედვა

პოლიტიკა – ბიოლოგიის გაგრძელება?!

ბიოლოგიის მეცნიერებათა დარგების განვითარების არნახულმა ტემპებმა (მაგალითად, გენეტიკის, ეთოლოგიის, ეკოლოგიის და ა.შ.) ახალი ე.წ. „ჰიბრიდული“ მეცნიერული დისციპლინების წარმოშობა გამოიწვია. ერთ-ერთი მათგანია ბიოპოლიტიკა, რომლის დიდი სამეცნიერო ცენტრები ოციოდე წლის წინათ შეიქმნა აშშ-სა და ევროპაში (განსაკუთრებით ცნობილია გერმანიასა და საბერძნეთში არსებული ინტერნაციონალური ცენტრები). ამ მეცნიერების სხვადასხვა განმარტება არსებობს. ბიოპოლიტიკა, ფართო გაგებით, ეს არის ბიოლოგიის ამოსავალი დებულებების გამოყენება პოლიტიკურ სფეროში.

ამჟამად დაგროვილი და გაანალიზებულია უამრავი სერიოზული ექსპერიმენტი, რომლებიც ერთმნიშვნელოვნად აღიარებენ, რომ ადამიანთა „დაბალ დონეზე“ ძცევა თითქმის არ განსხვავდება განვითარების მაღალ საფეხურზე მდგომი მაიმუნების ქცევისაგან. ამ პარადოქსულ მტკიცებულებებს ბიგბი მისცა როგორც ადამიანთა, ასევე ცხოველთა ქცევაზე ჩატარებულმა სისტემატურმა კომპლექსურმა დაკვირვებამ, მაგალითად, ამომარჩეველთა დიდ უმრავლესობაზე ზემოქმედებას ახდენს არა იმდენად კანდიდატების აზროვნების დონე, არამედ მათი ჟესტები და არავერბალური (არასიტყვიერი) სიგნალები. ამომარჩეველი ყურად იღებს პიროვნების ასაკს, ჯანმრთელობას, ე.წ. სექსუალურ მომხიბვლელობას, ტემპერამენტს, რა ადამიანის ბიოლოგიურ მახასიათებლებს განეკუთვნება.

თანამედროვე პოლიტიკური პარტიები ისევე ახდენენ თავიანთი კონკურენტი პარტიების მიმართ „ძალის დემონსტრირებას“, როგორც ესხდებახლოს ცხოველებში ტერიტორიების ან ნადავლის ჩაგდებისას. პოლიტიკა დომინირების სფეროს წარმოადგენს და ამიტომ ლიდეროგისათვის ბრძოლის მეთოდები ცხოველთა ჯოგში თუ ადამიანთა საზოგადოებაში დიდად არ განსხვავდება თავის ხერხებითა და მეთოდებით. ასევე ალმოჩნდა, რომ ადამიანებს, ისევე როგორც განვითარების მაღალ დონეზე მდგომ ადამიანისმაგვარ მაიმუნებს, აქვთ თანდაყოლილი გენეტიკური მიდრეკილება იერარქიული სტრუქტურების ფორმირებისა (რაც უფროდაბალ დონეზეა საზოგადოება, მით უფრო მკვეთრად აქვს გამოხატულიქ, რომელიც დამყარებულია „ბელადის“ – ლიდერის მკაცრ დომინირებაზე და მისდამი მორჩილებაზე. ალბათ ამით უნდა

ავხსნათ დემოკრატიული სისტემების ნაკლებობა, თვით „განვითარებულ“ ეპოქაში, როგორშიც არის დღევანდელი მსოფლიო.

„პარაზიტიზმი“, როგორც არსებობის ფორმა, ჩვეულებრივი მოვლენაა განვითარების დაბალ საფეხურზე მდგომ ცოცხალ ორგანიზმებში, მაშინ როცა განვითარების მაღალ საფეხურზე მდგომ ცხოველებში არსებობის ეს საშუალება თითქმის არ გვხვდება. ანუ, ცხოველთა ესა თუ ის სახეობა ევოლუციის რაც უფრო მაღალ საფეხურზეა, მით რთულია მისი სოციალური, ჯობური თუ ინდივიდუალური ქცევები (ასე მაგალითად, რაც უფრო მაღალ საფეხურზეა ცხოველი, მით უფრო კარგი მშობელია, უფრო რთულია მისი სექსუალური ქცევა, მათთვის გარკვეულწილად დამახასიათებელია „ალტრუიზმი“ – მოყვასის სიყვარული. ისინი ნანადირევს უნაწილებენ ჯობის წევრებს, იცავენ ჯობის მომავალ თაობას თავდასხმისაგან და ა.შ.ძ

ასე რომ, ცოცხალი ორგანიზმი (მათ შორის ადამიანიც) განიცდის ბიოლოგიურ ევოლუციას და მისი განვითარება ემორჩილება ევოლუციის კანონზომიერებებს. ამასთან ბიოპოლიტიკა აფიქსირებს ადამიანთა მოდგმისა და ცხოველთა სამყაროს შორის პრინციპულ განსხვავებას, არავითარ შემთხვევაში არ უნდა დაგვავიწყდეს. უბრალოდ, მეცნიერებებმა ადამიანთა საზოგადოებრივი ურთიერთობების შესახებ (მაგ. სოციოლოგია, პოლიტიკამ, ისტორიამ და ა.შ.ძ **გადაჭარბებული** როლი მიაკუთვნეს ადამიანის არაბიოლოგიურ საწყისს (გავიხსენოთ თუნდაც დეკარტეს „მე ვაზროვნებ – ე.ი. ვარსებობ“ძ. ამის შესაბამისად საჭირო ზოგიერთი მეცნიერებისა და შეხედულებების სერიოზული გადასინჯვა და მათი ბიოლოგიური ელემენტით გამდიდრება.

ბიოლოგიური ევოლუციის ყოველ საფეხურზე ასვლისას ხდებოდა ამა თუ იმ ბიოლოგიური სახეობის გადაშენება და გაქრობა, ანუ შერჩევითი განადგურების გარეშე არ არსებობს ბიოლოგიური ევოლუცია. დედამიწაზე დიდი ხანია გადაშენდნენ ბრონტოზავრები, დინოზავრები და ცხოველთა სხვა უამრავი სახეობა. საქმე ის არის, რომ ჩვენს დროში ამ პროცესმა არნახული ტემპები და მასშტაბები მიიღო. მთელი სერიოზულობით დგება ჩვენი ბიოლოგიური გარემოს და მათ შორის ჩვენი ბიოლოგიური სახეობის (გენეტიკური ფონდის) არსებობისა და გადარჩენის საკითხი. **ბიოპოლიტიკა ხელს უწყობს იმ იდეის აღიარებას, რომ ბიოსფეროში მიმდინარე ყველა პროცესი ურთიერთგანპიროგებული და ურთიერთდამოკიდებულია. ეს სულ უნდა გვახსოვდეს ადამიანებს, მზამზარეული გარანტიები გადარჩენისა არავისთვის არ არსებობს. იმისათვის, რომ გადავრჩეთ, საჭიროა ერთადერთი რამ – სურვილი გადარჩენისა, ამბობს ბიოპოლიტიკა.** გადარჩენის სურვილი კი ნიშნავს სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ინტერესების გაცნობიერებას (თანაც დროულ გაცნობიერებებასძ და **ვითარების შესაბამის ადეკვატურ რეაგირებას.** არაადეკვატური რეაგირების გამო დილუპნენ იმპერიები და გადაშენდნენ ხალხები. აქედან გამომდინარე, **პოლიტიკოსები ვალდებულნი არიან მოახდინონ როგორც ეროვნული, ასევე საერთაშორისო დონეზე გუნებრივი, ადამიანური, კულტურული, სულიერ ფასეულობათა და ა.შ. სასიცოცხლო რესურსების დაცვის, შენახვის და გაზრდის საშუალებათა ორგანიზება და თავი დაანებონ არაფრისმომტან პოლიტიკურ დებატებს და ფუჭსიტყვაობას.** ამ დარგის სპეციალისტებს არაერთი მაგალითი მოჰყავთ კაცობრიობის ისტორიიდან იმის შესახებ, რომ **საზოგადოების პოლიტიზაცია იწვევს მის, „დებილიზაციას“.** მეცნიერები მიუთითებენ, რომ სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ინტერესების გაცნობიერება (ე.ი. რესურსების დაცვა, შენახვა, განვითარება, მათ შორის გენეტიკური ფონდის) არარის ყველასათვის დამახასიათებელი (ანუ ლუზიების დროა ალარარის), – დღეს გვეუბნებიან იმას, რასაც საუკუნის წინათ გვიკიჟინებდა დიდი ილია, აფიქსირებდა რა იმ გარემოებას, რომ ერს არა აქვს კრიტიკული სიტუაციის შეგრძნება. **ილიას მოწოდება სწორედ კრიზისულ სიტუაციაზე პასუხი იყო და რომ სწორი ორიენტირი მას აქვს, ვისაც კრიტიკული ცნობიერება გააჩნია.** თუ არ გავიცნობიერებთ თურა დღეში ვართ, რატომ ვართ და ვერ შევძლებთ მდგომარეობისა და სიტუაციის შესაბამის ადეკვატურ აღქმასა და მოქმედებას, ვერ გამოვალთ ამ მდგომარეობიდან. **ჯოჯოხეთი ერთ ადგილზე დგომაა, წინსვლა და პროგნოზი კი მხოლოდ თვისობრივი ცვლილებით მიიღწევა. და თუ ამას შევძლებთ, მაშინ საკუთარი შურდულითაც შეიძლება გოლიათური პრობლემების მოგერიება. ბიოპოლიტიკა ამბობს, ისტორია ჩქარობს, ისტორია ულტიმატუმს სვამს! ადამიანებო, იყავით ფხიზლად!**

მედეა თავდიშვილი

◎ კრიმინალი

ომი ყველაფერს არ ჩამოწერს

წინა ხელის უფლების დროს თავდაცვის სამინისტროში გამეფებული ანარქია, მაამებლობა, კორუფცია საზოგადოებისათვის კარგად იყო ცნობილი. იწერებოდა გაბერილი უწყისები, ბითუმად შეძენილი იარაღი, დაბალხარისხიან პროდუქტს მაღალ ფასებში აფორმებდნენ. ჯარისკაცებისთვის განკუთვნილი სამხედრო ეპიკირება გაზრდებზე იყიდებოდა და ნებისმიერ მოძალაძეს მიუწვდებოდა ხელი. ღიად იყიდებოდა სამხედრო ტექნიკისათვის განკუთვნილი საწვავი, საპოხ-საცხები, კარვები და სხვა. კორუფციამ იმ დონეს მიაღწია, რომ თავდაცვის სამინისტრომ კანონის სრული უგულებელყოფით დაიწყო ავტოტრანსპორტის შავი სანომრე ნიშნების გამოშვება. შეს ული თანხა სად მიდიოდა, არავინ უწყის. განსაკუთრებული ქაოსი იყო საგულალტრო ანგარიშებში. ციფრებით მანიპულირება წესად იქცა. სახელმწიფოს უდიდესი მატერიალური ზარალი ადგებოდა, შეძენილი მდგომარეობის გამო ჯარში სამსახური არაპრესტიჟული გახდა. მშობლები ყოველმხრივ ცდილობდნენ შვილებისათვის ჯარში სამსახურისაგან თავი აერიდებინათ.

ცოტა ხნის წინათ უზენაესმა სასამართლომ განიხილა თავდაცვის სამინისტროს ქუთაისის სურსათ-სანოვაგე და სანივთე №1 გაზის თანამშრომელთა პასუხისმგებლობის საკითხი. ყოფილ სამხედროებს სახელმწიფო ბრალდება 1997-2001 წლებში ბიუჯეტის დიდი თანხებით დაზარალებისათვის ედებოდა. ბრალდება დაკვალიფიცირდა როგორც სამსახურებრივი უფლებების ბოროტად გამოყენება, მითვისება, გაყალბება, გაფლანგვა.

განსასჯელის სკამზე აღმოჩნდნენ №1 გაზის უფროსი მურად ხვადაგიანი, ამავე გაზის ბოსტნეულის საცავის უფროსები გოჩა ფალიკაშვილი, ავთანდილ ლორთქიფანიძე, ვახტანგ ჩინჩალაძე, ბულალტრები – თეიმურაზ დარსაძე, ზირა ლომსიანიძე, ნანა ჩხეტიანი.

განსასჯელებს ბრალად ედებათ 1996-2001 წლებში №1 გაზაში მუშაობის პერიოდში სურსათ-სანოვაგის გაცემის დროს საბუთების გაყალბება. ისინი უსაქმოწლო ოპერაციებს აწარმოებდნენ: ზედდებულებსა და ფაქტურებზე ისე კეთდებოდა მინაწერი „მილებულია და აყვანილია შემოსავალში“, სინამდვილეში პროდუქტი არც გაზაში შედიოდა და არც აღრიცხვა წარმოებდა.

დაკავებულები თავს დამნაშავედ არ სცნობენ. საცავების უფროსები ჩინჩალაძე, ლორთქიფანიძე და ფალიკაშვილი აცხადებენ, რომ მათ დოკუმენტაციის გაყალბებაზე ხელი არ მიუწვდებოდათ. მათთან შედიოდა სამხედრო ნაწილის მიერ გამოგზავნილი მოთხოვნა პროდუქტზე, რომლის რაოდენობასაც ვიზირებას ხვადაგიანი ან რომელიმე ბულალტერი აკეთებდა. საცავის უფროსები ამტკიცებენ, თუ დოკუმენტებში რაიმე გადასწორებები კეთდებოდა, ეს გაზის უფროსს უნდა მოჰკითხოთო. ისინი მხოლოდ სურსათ-სანოვაგის აღნიშნული რაოდენობის გამცემები იყვნენ.

ბულალტერი ლომსიანიძეც ხვადაგიანისკენ იშვერს ხელს. მისი განმარტებით იგი დოკუმენტაციის სამხედრო ნაწილების წარმომადგენლებისა და გაზის უფროსის თანდასწრებით ავსებდა. ბულალტერს უფროსის ბრძანებების შესრულება ევალებოდა, აცხადებს იგი.

მიუხედავად ამგვარი განცხადებებისა, ქუთაისის საოლქო სასამართლომ ყველა დაკავებული დამნაშავედ ცნო და მათ პატიმრობები სხვადასხვა ვადით განუსაზღვრა ხვადაგიანს – 12, დარსაძეს – 10, ლორთქიფანიძეს; ფალიკაშვილს 6-6, ჩინჩალაძეს – 5. ჩხეტიანსა და ლომსიანიძეს 5-5 წელი პირობითი სასჯელი შეეფარდათ. პროკურატურამ არც ბიუჯეტი დაივიწყა და თითოეულ მსჯავრდებულს მის სასარგებლოდ თანხების გადახდა დააკისრა: ხვადაგიანს 577 739 ლარი, ჩხეტიანს – 266 342, ლომსიანიძეს – 104 068, დარსაძეს – 79938, ჩინჩალაძეს – 23535, ფალიკაშვილს – 20771, ლორთქიფანიძეს – 7654 ლარის ოდენობით. განსასჯელებმა გადაწყვეტილება უზენაეს სასამართლოში გაასაჩივრეს. ზემდგომმა ინსტანციამ საოლქოს გადაწყვეტილება უცვლელად დატოვა.

მას შემდეგ, რაც სამხედრო კომისარიატებმა, როგორც კორუმპირებულმა სტრუქტურამ სახელი საბოლოოდ გაიტეხეს, „ვარდებით“ მოსულმა ხელისუფლებამ ისინი საბოლოოდ გააუქმა. წვევამდელთა ალრიცხვიანობის და სამხედრო-სავალდებულო სამსახურში გაწვევის საკითხი მერებისა და გაგებეობების შესაბამის სამსახურებს დაევალათ. თუმცა ამსტრუქტურაშიც ადვილად აულეს ალლო ყოველივეს და მუშაობა ძველი პრინციპებით განაგრძეს.

გენერალურ პროკურატურაში ასეთ სისხლის სამართლის საქმეზე მიმდინარეობს გამოძიება: დაკავებულებს – ფოთის წვევამდელთა აღრიცხვისა და გაწვევის სამსახურის უფროსს თეიმურაზ დარჩიასა და მის მოადგილეს ტრისტან ქორჩილავას ბრალი ედებათ თალლითობაში, სამსახურებრივი უფლება-მოვალეობებისა და უფლებამოსილების გადამეტებაში, სამსახურებრივ სიყალბესა და გულგრილობაში. დარჩია და ქორჩილავა გარკვეული გასამრჯელოს საფასურად წვევამდელებს სამხედროსამედიცინო კომისიის გავლის შემდეგ აღრიცხვაზე არ აყენებდნენ, რაც მათი არგაწვევის მიზნით კეთდებოდა. ამგვარი ქმედებების გამო პროკურატურის მიერ გამოვლენილია ანგანურ-საღრიცხვო წიგნში რეგისტრაციის გარეშე დარჩენილი 149 პირი, არსად არ არის ფიქსირებული აღრიცხვაზე ასაყვანი 4 წვევამდელი.

პროკურატურამ შეაგროვა მტკიცებულებები იმის თაობაზე, რომ უფროსმა და მოადგილემ წვევამდელების დავით პარკაიასა და თორნიკე ცაგურიას მშობლებისაგან, სამხედრო-სავალდებულო სამსახურში გაწვევის გადავადებისათვის შესაბამისად აიღეს 100 და 200 ლარი. როგორც ირკვევა, გამოძალვის ეს ფაქტი ამ „დუეტისთვის“ პირველი არ ყოფილა.

ფოთის საქალაქო სასამართლომ დარჩიასა და ქორჩილავას წინასწარი პატიმრობა შეუფარდა.

ზაზა გილიხოკე

დღევანდელობა

● დგას ახალგაზრდეგის დასაქმეგის პროგლემა დიდი ლიახვის ხეოგაში და ამას აუცილეგლად ჯეროვანი ყურადღეგა უნდა მიექცეს.

◎ კონფლიქტის ზონა

ხელისუფლეგის ყურადღეგა ჩვენს ჰატრიოტიზმს აასკეცეგსო...

ხომ დაძაგულოგაა კონფლიქტის ზონაში, მაგრამ დიდი ლიახვის ხეოგის ქართულ სოფლეგში საალდგომოდ მაინც უამრავი სტუმარი ჩავიდა. მიუხედავად ეკონომიკური სიდუხჭირისა, აქ ყველა ოჯახმა იზეიმა აღდგომა. განსაკუთრეგით უხაროდათ გავშვეგს. ისინი სიმღერით დადიოდნენ ჭონაზე, გარაქას და დოვლათს უსურვეგდნენ თითოეულ ოჯახს და მათი კალათეგიც გახარეგული მასპინძლის გამოტანილი წითელი კვერცხეგით ივსეგოდა...

მართალია, აქაურეგმა იციან, რომ აღდგომის მეორე დღეს უნდა გავიდნენ ახლოგელთასაფლავეგზე, მაგრამ აქ რატომღაც ოჯახის უფროსეგი ზედ აღდგომა დღეს, დილადრიან გადიან სასაფლაოზე და წითელ კვერცხს აგორეგენ ახლოგლის სამარეზე, ანთეგენ სანთელს და იქვე ტოვეგენ საალდგომო „პასქას“, რომელსაც მერე ჰატარა გოგო-გიჭეგი სიხარულით აგროვეგენ და ერთად მიირთმევენ.

9 აპრილს უკვე მთელმა ქურთამ და, საერთოდ, მთელმა ხეოგამ იცოდა, რომ იქაური ეკლესიეგი უნდა შეემოევლო და დაელოცა სრულიად საქართველოს კათალიკოს-ჰატრიარქს, უწმინდესსა და უნეტარესს ილია II.

მართლაც, წვიმიანი დღის მიუხედავად, 10 აპრილს ქურთის სამეგის წმინდა გიორგის ტაძარში (რატომღაც ასე უწოდეგენ მას ადგილოგრივი მცხოვრეგნიქ, თანხლეგ პირეგთან ერთად, ჰატრიარქი მოგრძანდა. მოსახლეოგა ერის სულიერ მამას ანთეგული სანთლეგით დიდი მოწიწეგითა და სიყვარულით შეეგეგა. ეკლესიაში ხალხის ტევა აღარ იყო. ჰატრიარქმა მრევლს მიულოცა აღდგომის გრწყინვალე დღესასწაული, უსურვა სიმშვიდე, მოთმინეგა და მიტევეგის უნარი, აღნიშნა, რომ უდიდესი მნიშვნელოგა აქვს ქართველი და ოსი ხალხეგის შერიგეგას ჩვენი სახელმწიფოს მომავლისათვის... მოუწოდა მრევლს, რომ რაც შეიძლეგა მეტი ილოცონ, მტკიცედ იდგნენ რწმენაში და ღმერთი ყველა განსაცდელს აარიდეგთ.

ჰატრიარქს ახლდნენ ნიქოზისა და ცხინვალის ეპისკოპოსი, მეუფე ისაია (ჭანტურიაქ, ეპარქიაში მოღვაწე სულიერი მამეგი, პრეზიდენტის რწმუნეგული შიდა ქართლის მხარეში მიხეილ ქარელი და სხვა თანამდეგოგის პირეგი.

სწორედ უწმინდესისგან შევიტყეთ, რომ სულ მალე სოფელ თამარაშენში დაიწყეგა ღვთისმშოგლის სახელოგის დიდი ტაძრის მშენეგლოგა. ამან აღაფრთოვანა მოსახლეოგა „მონაწილეოგას მივიღეგთ მშენეგლოგაში, ღვთისმშოგელი კი თავის მადლს არ მოგვაკლეგს და კიდევ უფრო გავძლიერდეგით რწმენაში, ჰატრიარქისა და ხელისუფლეგის ყურადღეგა კი ჩვენს ჰატრიოტიზმს აასკაცეგს“ – ამგოგენ ლიახველეგი.

* * *

აღდგომის მეორე დღეს ქურთის წმინდა გიორგის ტაძარში თითოეული ოჯახი ჰურმარილით მიდის და იქვე, ეკლესიის ეზოში შლის სუფრას, ისმევა სამშოგლოს, უფლის სადიდეგელი სადღეგრძელოეგი... ამაში ცუდი, რალა თქმა უნდა, არაფერია, **მაგრამ ხშირად, სამწუხაროდ, ეს ლხინი ზოგიერთისთვის ღრეოგად გადაიქცევა ხოლმე. ნასვამი ახალგაზრდეგი ხშირად უშარდეგიან ერთმანეთს, კამათოგენ და თავ-პირსაც უსისხლიანეგენ... მანქანეგს მთელი სისწრაფით დააქროლეგენ გზაზე, სადაც უამრავი მომლოცველი დადის. არის ერთი შეკვლეგა და გნიასი. ფაქტოგრივად, მთელი ღამე ასე გრძელდეგა... ვფიქროგ, ამას ყურადღეგა უნდა მიექცეს, რათა უფლის გრწყინვალე აღდგომის დღესასწაული სოფელმა ღირსეულად და საკადრისად იზეიმოს...**

აქვე არ შემიძლია არ გამოვთქვა დიდი შეშფოთეგა ხეოგის ახალგაზრდეგის გედის გამო. უმუშევროგა და ჩაკეტილოგა ზოგიერთ მათგანს ცუდი საქციელისკენ უგიძგეგს. ხშირია ოჯახეგის გაქურდვის, დაშინეგის მცდელოგა. ასეთ ფაქტეგზე, თუკი შესაგამის ორგანოეგამდე მივა, ჰატრული რეაგირეგს, მაგრამ ყველაფერი მათ ყურამდე არ მიდის, რადგან თვითონ მოსახლეოგაც, დაზარალეგულიც თვალს ხუჭავს დამნაშავის ქმედეგაზე იმ მოტივით, რომ ის ჰატიოსანი მშოგლეგის შვილია... ეს კი, მოგეხსენეგათ, დათვური სამსახურია მოლიპულ გზაზე შემდგარი ყმაწვილისთვის, რადგან, ადრე თუ გვიან, დაუსჯელოგით გათამამეგული, თავს დაიღუპავს.

დიახ, **დგას ახალგაზრდეგის დასაქმეგის პროგლემა დიდი ლიახვის ხეოგაში და ამას აუცილეგლად ჯეროვანი ყურადღეგა უნდა მიექცეს.**

* * *

11 აპრილი. დღის მეორე ნახევარში სოფლის შუაგულში სროლის ხმა გაისმა. საშუალო სკოლის შენოგას ჭურვი ესროლესო, გავარდა ხმა. ამას მოჰყვა საჰატრულო მანქანეგის სირენეგის კივილი. მოკლედ, განგაში ატყდა, რაც მაშინვე გადმოსცეს საქართველოს საინფორმაციო საშუალეგეგმა. ნასროლმა ჭურვმა სკოლის ფანჯრეგი ჩალეწა და კედელიც გახვრიტა. „ჩვენს კლასში იყო შევარდნილი. კიდევ კარგი, მაშინ სკოლიდან წამოსულეგი ვიყავით“ , – მეუგნეგა ქურთის სკოლის მოსწავლე თეონა.

მშოგლეგიც აღშფოთეგულნი არიან, როდემდე შეიძლეგა ასე, შიშსა და უგედურეგაში ცხოვრეგის გაგრძელეგაო.

ამინაციდენტის შემდეგ, საავტოგოგილო გზა ორი დღით გადაიკეტა. ისინი, ვინც ხეოგიდან წინა დღეს ცხინვალის გავლით იყვნენ გასულნი გორსა და სხვა ქალაქეგის გაზრეგში, ანექიმთან, იძულეგულნი იყვნენ შინ, ერედვიდან შემოვლითი გზით – მთის ულელტეხილით დაგრუნეგულიყვნენ, ამ გზაზე კი ახლა ტალახი და კლდეეგიდან ჩამდინარე წყლეგი გადადის და მხოლოდ სამხიდიანი მანქანეგი თუ გაივლის...

თუმცა, ხეოგაში გამოცოცხლეგა მაინც იგრძნოგა. მოვლილი და შელეგილია სკოლის ფასადეგი, თამარაშენში კი, რომ იტყვიან, ნამდვილი მშენეგლოგის გუმია: აშენეგენ სპორტულ კომპლექსს, ფილარმონიას, დისკოთეკას... მალე, ალგათ, აქ კულტურული ცხოვრეგაც დაიწყეგა. განსაკუთრეგით უხარიათ ამ სოფლეგის მცხოვრეგთ პრეზიდენტ სააკაშვილის ამასწინანდელი სტუმროგა. მითხრეს, რომ გულს უმაგრეგთ მისი სიმართლე, პირდაპირობა და შეუპოვროგა. მზად არიან ჩაერთონ და თითოეულმა მათგანმა – ქალი იქნეგა თუ კაცი, – მონაწილეოგა მიიღოს თავისი რეგიონის მშვიდოგიანი მომავლის მშენეგლოგაში, ითხოვენ, რომ ყველა პროგლემა ქართულმა მხარემ დიდი განჭვრეტის შედეგად გადაწყვიტოს, ეს სტატუსი იქნეგა თუ სხვა სასიცოცხლო საკითხი, რათა აღარასოდეს აღარაფერი ჰქონდეთ სადავო ქართველი და ოსი ხალხეგის შთამომავლოგას თუნდაც, შორეულ მომავალში...

ლია ჭიღლაძე

თგილისი-ქურთა-თგილისი

◎ პროგლემა

რად ჭიანურდეგა „კარტახენის ოქმის“ რატიფიკაცია?

რა მოაქვს და რას გვიქადის გენური ინჟინერია

საქართველოს პარლამენტმა უკვე არაერთხელ იმსჯელა გენმოდიფიცირეგული პროდუქციის შესახეგ. პარლამენტარ ზურაგ ტყემალაძეს მიაჩნია, რომ გენმოდიფიცირეგული ორგანიზმეგით გამდიდრეგული პროდუქციისთვის საქართველოს გაზარი დახურული უნდა იყოს. თავდაპირველად ამ ინიციატივის დაყენეგას იგი „კარტახენის ოქმიდან“ გამოდინარე გეგმავდა, მაგრამ ვინაიდან პარლამენტში ამ ოქმზე საქართველოს მიერთეგა გადაიდო, ფიქროგს, რომ ამ ინიციატივას უკვე „გიომრავალფეროვნეგის“ კონვენციიდან გამომდინარე დააყენეგს.

– გენმოდიფიცირეგული ორგანიზმეგისაგან დაცული უნდა იყოს როგორც წარმოეგა, ასევე გიომრავალფეროვნეგა, – აცხადეგს პარლამენტარი.

მაინც რას ნიშნავს გენეტიკურად მოდიფიცირეგული პროდუქტი და რა სახის ნივთიერეგეგს შეიცავს გენური ინჟინერიის გამოყენეგის შედეგად მიღეგული სურსათი?

დადგენილია, რომ გენური ინჟინერია გენეგით მანიპულირეგას გულისხმოგს. ამ მეთოდეგის საშუალეგით მეცნიერეგს შეუძლიათ ერთი სახეოგიდან გენეგი მეორე, თუნდაც არამონათესავე სახეოგაში გადაიტანონ. **ეს შესაძლეგელი ხდეგა გენეტიკური კოდის უნივერსალურობის გამო, რადგან იგი ერთია ყველა ცოცხალისთვის, ცხოველი იქნეგა, მცენარე თუ მიკროორგანიზმი.** მაგალითად, თევზიდან გენეგი გადაქვთ პამიდორში, იმისათვის, რომ პამიდორი ყინვაგამძლე იყოს. მოდიფიცირეგული პამიდორი მასში ჩაშენეგული თევზის გენის საშუალეგით იწყეგს თევზისათვის დამახასიათეგელი ცილეგის გამომუშავეგას და, შესაგამისად, უფრო ყინვაგამძლეც ხდეგა.

– რაც შეეხეგა იმას, თუ რა სახის ნივთიერეგეგს შეიცავს გენმოდიფიცირეგული პროდუქტეგი, აქ საქმე გაცილეგით რთულადაა, – ამგოგს საქართველოს მწვანეთა მოძრაოგის გენმოდიფიცირეგული ორგანიზმეგის საწინააღმდეგო კომპანიის კოორდინატორი გიორგი მაღრაძე. – გიოტექნოლოგიური ინდუსტრიის წარმომადგენლეგმა და მათმა ლოგისტეგმა მოახერხეს, რომ ასეთი პროდუქტეგი ყოველგვარი დამატეგითი ტესტირეგის გარეშე დანერგილიყო სოფლის მეურნეოგასა და კვეგის წარმოეგაში. ისინი ამტკიცეგენ, რომ გენმოდიფიცირეგული პამიდორიც ისეთივეა, როგორიც ჩვეულეგრივი, ამიტომ არ საჭიროეგს დამატეგითი გამოკვლევას, თანაც რეკლამირეგისას დიდი ენთუზიაზმით ამტკიცეგენ, რომ მათი გენმოდიფიცირეგული პროდუქტეგი სრულიად ახალი თვისეგეგის მატარეგელია, უძლეგენ ყინვას, დიდხანს არ ლპეგენ და ა.შ.

– გატონო გიორგი, საგოლოოდ რომელ არგუმენტს უნდა ვენდოთ?

– ცხადია, თუკი **გნმ**-ორგანიზმში ჩანერგილია რაიმე ახალი გენი, მის შემცველოგაში სხვა, ახალი ცილეგიც აღმოჩნდეგა, რის წყალოგითაც პამიდორი ყინვაგამძლე გახდეგა. ასეა თევზის, მავნე მწერეგისადმი გამძლე კარტოფილის ან სიმინდის შემთხვევაში. მათში ჩანერგილი ბაქტერიის გენის საშუალეგით მცენარის ყველა ნაწილში ტოქსინი გამომუშავდეგა. სწორედ ეს ტოქსინი ხდეგა დამლუპველი მავნე მწერეგისათვის და ისინი მცენარის ფოთლეგის ან სხვა ნაწილეგის შეჭმისთანავე იღუპეგიან.

ამდენად ირკვევა, რომ **გნმ**-ორგანიზმეგი არ ყოფილა ტრადიციული „თვისეგრივად იდენტური“ და ისინი დამატეგით სხვა, ახალ ნივთიერეგეგსაც შეიცავენ. თუ **გნმ**-სიმინდის, სოიისა თუ კარტოფილის შემცველოგაში შემავალი BT ტოქსინი დამლუპველია მწერეგისათვის, ხომ შეიძლეგა იგი სხვა ცხოველეგისა და ადამიანის ჯანმრთელოგისთვისაც სახიფათო იყოს? ვირთაგვეგსა და ფრინველეგზე ჩატარეგული გოლოდროინდელი კვლევეგი ადასტურეგს, რომ იმ საცდელ ცხოველეგს, რომლეგიც **გნმ**-სიმინდით ან კარტოფილით იკვეგეგოდნენ, უვითარდეგათ კუჭ-ნაწლავის ტრაქტის მოშლილოგეგი, ღვიძლის ფუნქციის დარღვევეგი, იმუნური რეაქციეგი, იზრდეგა მკვდარშობილი ნაშიერის რიცხვი.

– საქართველოში არსეგული კანონმდეგლოგის თანახმად, არის თუ არა რაიმე სახის აკრძალვა ასეთი პროდუქტეგის წარმოეგაზე ან მათი ქვეყანაში შემოტანის შემთხვევაში?

იხ. 11 გვ.

მსოფლიო ლიტერატურა

— უფალო, მე არა ვარ ამ ჯვარზე გაკრული, და ზედ ვერც იმასა ვხედავ, ვინც გაკრული იყო. აწ ცარიელია და ასეთი იქნება უკუნითი უკუნისამდე, რამეთუ ჟამი სიკვდილისა ამცდა, და ღმერთი ახლა ჩემს სულში აღდგება მკვდრეთით. ჯვარი ესე უსაზღვრო სიძლიერის სიმბოლოა, რომელი სიძლიერეც მომადლებული აძვს სუყოველ ჩვენგანს

◎ ჩვენი ბიბლიოთეკა

ერთი სიტყვით, სასწრაფოდ გადაწყვეტა იყო საჭირო. ან უნდა წინ მემოძრავა და მყინვარი გადამევლო, სანამ ჯერეთ არ ჩამობნელებულიყო, ანდა უკან უნდა მიბრუნებულიყავი ისევ იმ სოფელში, საიდანაც სულ რამდენიმე საათის წინ წამოვედი, ხოლო სებრეიროს გადავლა დილამდე უნდა გადამედო.

სასწრაფო გადაწყვეტილების აუცილებლობა როგორც კი შევიგნე, ჩემთვის ისიც სავსებით ნათელი გახდა, რომ რაღაც უცნაური რამ მემართებოდა. რაკიღა იმის რწმენა გამიჩნდა, ჩემი მახვილის მუღამს მივაგენი-მეთქი, ერთგვარად გულმოცემული ვიყავი, და შინაგანი ძალა წინ მეწეოდა მყინვარისკენ, რომელიც მალე ყოველი მხრიდან უნდა შემომრტყმოდა. და ეს გრძნობა საოცრად განსხვავდებოდა იმ გრძნობისგან, პატარა გოგოს რომ ამადევნა შენდობის კარიბჭისკენ ანდა ანხელს — წმინდა იოსებ სასწაულმოქმედის ეკლესიისკენ.

გამახსენდა, ბრაზილიაში დროდადრო მაგიას რომ ვასწავლიდი, დამსწრეთ უფრო თვალსაჩინოდ ავუხსნამეთქი, მაგიის დაუფლებას იმ ყველასათვის ცნობილ ამბავს ვამსგავსებდი, თუ როგორ იწაფავს ადამიანი თავს ველოსიპედის ტარების სწავლაში. მოახტები ანჩახს, თუგინდ უნაგირი თქვი, დააჭერ პედალს ფეხს და ჩამოვარდები. წამოდგები, ისევ მოახტები და ისევ ჩამოვარდები, მერე ისევ, მერე ისევ, მერე ისევ, ვინაიდან წონასწორობის უნარი თანდათანობით არ მოდის. მაგრამ უცებ ზედმიწევნით ეუფლები, წონასწორობას აღარ კარგავ, და ველოსიპედიც სრულად ემორჩილება შენს ნებას. გამოცდილება არ გროვდება, ის თითქოსდა „რაღაცა ჯადოსნობით“ მოდის იმ დროს, როცა შენ კი არ მიგყავს, არამედ, პირიქით, ველოსიპედს მიჰყავხარ, ანუ, სხვა სიტყვებით თუ ვიტყვით, როცა უცებ შენში აღმოაჩენ თავის შემაგრების უნარს და აღარ ვარდები, კორპუსს საჭირო მხარეს გადახრი ანდა პედალს უფრო მაგრად დააჭერ ფეხს, თუმცაღა გეგონა, რომ უეჭველად ჩამოვარდებოდი.

და აი მაშინ, დღის ოთხ საათზე, სებრეიროს ფერდობზე შევამჩნიე, რომ ეს სასწაული განმეორდა. ამდენი ხანი თუ მე მოვდევდი სანტიაგოს გზას, ახლა თვითონ სანტიაგოს გზამ წამიტანა, წამაცუხცუხა. მე მხოლოდ იმას ვემორჩილებოდი, რასაც ზეშთაგონებას ვუწოდებთ. და ყოვლისმომცველი სიყვარულის წყალობით, რასაც მთელი დღე განვიცდიდი იმის გამო, რომ ჩემი მახვილის საიდუმლოს ბოლოსა და ბოლოს მივაგენი, და კიდევ იმის გამო, რომ ადამიანი კრიზისულ წუთებში ნიადაგ სწორად წყვეტს გადასაწყვეტს, ნისლს პირდაპირ ეგრევე შეეერიე უშიშრად.

ერთხელაც ხომ გაიფანტება-მეთქი, ვფიქრობდი ჩამოწოლილ ნისლზე და თვალებგაფაციცებული დავეძებდი გზის ყვითელ ნიშნებს ქვებსა და ხის ტოტებზე. უკვე თითქმის ერთი საათი იყო, რაც ხილვადობა ლამის ნულამდე შემცირდა, მაგრამ მაინც მივღიღინებდი, შიშს ვაფრთხობდი და ვიმედოვნებდი, რაღაც უჩვეულო რამ უნდა მომხდარიყო. კი არ მივდიოდი, ხშირ ნისლში მივცურავდი, მარტოდმარტო დარჩენილი მივუყვებოდი ზმანებისდამაგვარ ქვეყანას და კვლავ მოვიხილე სანტიაგოს გზა, როგორც კინოფილმი — როცა გმირი ისეთ რასმე სჩადის, რისი თავიც არავის არა აქვს, ხოლო მაყურებელი დარწმუნებულია, რომ მსგავსი რამ მხოლოდ კინოში ხდება. თუმცა ეს კინო კი არა, უტყუარი სინამდვილე იყო. ტყის მდუმარება სულ უფრო გაუჯდა არემარეს, ნისლი კი უკვე ისე ხშირი აღარ იყო, მაგრამ უცნაური შუქი, რომელიც ირგვლივ ყოველსავე იდუმალებისა და შიშის ზარის ელფერსა ჰფენდა, იმის საშუალებას არ მაძლევდა, რომ დამენახა, კიდევ დიდხანს უნდა მეხეტიალა თუ არა ამ ჯანღის მორევში.

რომ იტყვიან, სიმსი არ ისმოდაო, მართლაც ისეთი სიჩუმე იდგა ირგვლივ, როცა მოულოდნელად ჩემგან მარცხნივ ქალის ხმა გაისმა. მყისვე გავჩერდი და ყური მივუგდე, იქნებ კიდევ განმეორდეს-მეთქი. მაგრამ არ ისმოდა არც ხმელი ფოთლების შარიშური, არც მწერთა ზუილ-წუილი და არც ტყისთვის ჩვეული სხვა რამ ხმა. საათს დავხედე, ექვსის თხუთმეტი წუთი იყო. ჩემი ვარაუდით, ტრიკასტელამდე ოთხიოდე კილომეტრი თუ იყო დარჩენილი და სრულიად ადვილად შემეძლო იქ მზიურ მისვლა.

ხოლო ციფერბლატს თვალი როგორც კი მოვაცილე, ქალის ხმა კვლავ გაისმა. და ამწუთას ჩემი ცხოვრების ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ამბის დაწყება მეწერა.

ის ხმა საიდანმე გარედან კი არა, თავად ჩემგან მოდიოდა. მკაფიოდ და ნათლად ისმოდა. თანაც, რასაც ზეშთაგონებას ვუწოდებთ, იმას უფრო და უფრო აძლიერებდა. და არც მე მეკუთვნოდა, არც ასტრაინს. თქმით მხოლოდ ის მითხრა, წინ იარე და დამეორჩილე, როგორც იტყვიან, თვალის დაუხამხამებლადო. მეჩვენებოდა, რომ პეტრუსი გაჩნდა საიდანღაც და ისევ ბრძანებასა და მორჩილებაზე ჩამომიგდო სიტყვა, მე კი ამწუთს მხოლოდ და მხოლოდ იარაღად ვიქეცი, ჩემზე გამავალი გზის იარაღად. ნისლი სულ უფრო იფანტებოდა და თხელდებოდა, იცრიცებოდა. მარჯვნივ და მარცხნივ რამდენიმე მარტოხე მომყვებოდა, ფეხქვეშ კი ლიჭყი ნიადაგი მედებოდა და ნაბიჯს მიმოკლებდა ციცაბო აღმართი, რომელსაც უკვე საკმაოდ დიდხანს ვიყავი შეჭიდებული.

და აი ერთ წამში, მართლაც ჯადოსნურად, ნისლი საბოლოოდ სულ გაიფანტა და ჩემ თვალწინ მთის წვერზე ჯვარი დაჩნდა.

თვალი შევავლე ნისლის ზღვას, საიდანაც ის-ის იყო გამოვცურე, და ახლა მეორეს ავხედე, რომელიც ბოლქვბოლქვად დამტრიალებდა მაღლა თავზე. ამ ორ ზღვას შუა კი ცადაზიდული მთების მწვერვალებსა და სებრეიროს წვერს ვხედავდი. და წამერთ ლოცვის დაუძლეველმა ჟინმა დამრია ხელი. ვიცოდი, ეს ტრიკასტელასკენ მიმავალ პირდაპირ გზას ამაცდენდა, მაგრამ მაინც გადავწყვიტე მთის წვერზე ასვლა და ჯვრის ძირას ლოცვის აღვლენა. ასვლამ სრულ მდუმარებაში გავლილი ორმოცი წუთი დაიჭირა, ვდუმდი მე, და დუმდა ყველაფერი ირგვლივ. ჩემი გამოგონილი ენაკავი გულიდან გადამვარდა და უკვე ვეღარ მაკავშირებდა ვეღარც ადამიანებთან, ვეღარც მამაუფალთან. სანტიაგოს გზას მივყავდი და იქ უნდა მივეყვანე, სადაც ჩემი მახვილი იდო. პეტრუსი კვლავ მართალი გამოდგა.

წვერზე კი, ჯვრის გვერდით, მავანი კაცი იჯდა და რასღაც წერდა. თავდაპირველად მოჩვენება მეგონა, ცათა მოციქული, მაგრამ ზეშთაგონებამ წამჩურჩულა: არაო, — და იმწუთას თვალში მეცა კაცის სამოსელში ჩაკერებული ნიჟარა. ჩემისთანა უბრალო ლოცვადმავალი იყო, მსხემი: ჯერეთ კარგა ხანს მიცქირა, მერე კი, ჩემი გამოჩენით აფორიაქებული, გაუჩინარდა. ალბათ, ჩემი არ იყოს, ისიც ანგელოზს ელოდა აქ, მაგრამ ხელთ კაცი შევრჩი. კაცი, რომელიც ჩვეულებრივ ადამიანთა გზას მიუყვებოდა.

ლოცვის ჟინი კიდევ უფრო გამიმძაფრდა, სიტყვას კი ვერა და ვერა ვძრავდი და ჯვართან კარგა ხანს მდგარი გავცქეროდი მთებსა და ღრუბლებს, რომელთაც ასე დაებურათ ცაცა და დედამიწაც, მარტო მწვერვალკინჭუხებსღა არჩევდა თვალი. ას მეტრში ქვევით ერთმანეთის გვერდიგვერდ მიმდგარი ოდა-სახლები და პატარა ეკლესია დავინახე, სადაც აქა-იქ სინათლეც გაკრთა. უკეთუ გზა ინდომებს, ჩანს, ღამის გასათევსაც ვიშოვიმეთქი, ვფიქრობდი გულში. არ ვიცი, ეს როდის მოხდებოდა, და თუმცა პეტრუსი გვერდით აღარა მყავდა, მაგრამ უმეგზუროდ მაინც არ ვიყავი დარჩენილი. მეგზურობას თუ ეტიკობას თვითონ გზა მიწევდა.

გზააბნეულმა კრავმა მთის კალთა ამოიაღმართა და ჩემსა და ჯვარს შუა დადგა. საკმაოდ შეშინებულმა დამიწყო მზერა. მე კიდევ უფრო საკმაოდ დიდხანს ვუმზერდი თითქმის სულ მთლად ჩაშავებულ ცას, ჯვარსა და ჯვრის ძირას განაბულ თეთრ კრავს. მერე როგორღაც ანაზდად მუხლის მომჭრელი დაქანცულობა ვიგრძენი, რაც ესოდენ გაჭიანურებული მთა-მთა ხეტიალისგან, ამდენი განსაცდელისა და ამდენი ჭკუის სასწავლი გაკვეთილისგან მჭირდა. მწვავე ტკივილი, რომელიც სადღაც მუცლის არეში დამეწყო, ნელინელ ყელისკენ წამოვიდა და მშრალ, უცრემლო ქვითინად მექცა, და საცოდავად ავზლუქუნდი ჯვრისა და ამ თავისიანთ ჩამორჩენილი კრავის წინაშე. არა, ამ ჯვარს ჩემი წამოყენება არ ეჭირვებოდა, ამაყად აღმართული იდგა, უზარმაზარი, მარტოსული, დრო-ჟამის ღვართქაშს შეჭიდებული. სადაც ჩემი მახვილი იდო. პეტრუსი კვლავ მართალი გამოდგა.

სუყველა გაკვეთილმა, რომელიც კი სანტიაგოს გზისგან მქონდა ნამოძღვრალი, ზედმიყოლებით გამირბინა თავში, ვიდრე ერთადერთი მოწმის — ამ კრავის წინაშე ვქვითინებდი გულამომჯდარი. ხოლო მერე, როცა ბოლოსა და ბოლოს ლოცვის დაწყება შევიძელი, ვთქვი:

— უფალო, მე არა ვარ ამ ჯვარზე გაკრული, და ზედ ვერც იმასა ვხედავ, ვინც გაკრული იყო. აწ ცარიელია და ასეთი იქნება უკუნითი უკუნისამდე, რამეთუ ჟამი სიკვდილისა ამცდა, და ღმერთი ახლა ჩემს სულში აღდგება მკვდრეთით. ჯვარი ესე უსაზღვრო სიძლიერის სიმბოლოა, რომელი სიძლიერეც მომადლებული აქვს სუყოველ ჩვენგანს. აწ ეს სიძლიერე მკვდრეთით აღდგება სიცოცხლის გულისათვის, ქვეყანა გადარჩენილია, და შენთა სასწაულთა მოხდენის უნარი მე შემწევს. რამეთუ ჩვეულებრივ ადამიანთა გზით ვიარე და იმ ადამიანებში აღმოვაჩინე შენი საიდუმლო. ასე რომ შენც ჩვეულებრივ ადამიანთა გზაზე ხარ ნავალი. ამქვეყნად შენ იმისათვის მოხვედი, რათა ჩვენთვის გესწავლებინა ის ყოველივე, ვისაც რისი თავი გვაქვს, ჩვენ კი არ ვისურვეთ შენი მოძღვრების შესმენა. შენ გვიჩვენე, რომ დიდება და ძალა ხელმისაწვდომია სუყველასთვის, და ანაზდად მოვლენილმა იმ დიდებამ და ძალამ დაგვაბრმავეს ყოველნი. და ჯვარს გაცვით არა იმიტომ, რომ უმადურნი გამოვდექით ღვთის ძისა მიმართ, არამედ იმიტომ, რომ ჩვენი საკუთარი შესაძლებლობის აღიარებამ შეგვაშინა. ჩვენ ჯვარს გაცვით იმის შიშით, რომ თავად არ გავმხდარიყავით ღვთის სწორნი. დროჟამისა და ტრადიციის ზემოქმედებით შენ კვლავ ერთ-ერთ შორეულ ღვთაებად იქეცი, ჩვენ კი ჩვენსავე კაცობრიულ ხვედრს დავუბრუნდით.

სულაც ცოდვის ჩადენა არ არის, უკეთუ ადამიანი ბედნიერი გახდება. ხუთიოდე სავარჯიშოსა და მახვილ სმენას შეუძლიათ, რომ ადამიანს თავისი ყველაზე უფრო გაბედული ოცნებები განახორციელებინონ. მე მეტისმეტად ვცუდმედიდობდი ჩემი სიბრძნით, და ამიტომ თითოეულისთვის მისაწვდომი გზის გავლა მაიძულე და ის აღმომაჩენინე, რაც სუყველასთვის საცნაურდება, უკეთუ ცოტა მეტი თვალოვნობით, ანუ ყურადღებით ჩავუკვირდებით ცხოვრებას. შენ შემაგნებინე, რომ თითოეული თავისებურად ეძებს ბედნიერებას, და არ არის ისეთი რამ ნიმუში, რომლის გადაცემა სხვისთვისაც შეიძლებოდეს. ვიდრე ჩემს მახვილს ვიპოვიდე, ჯერეთ მუღამი გავუგე, საიდუმლო, რაც უჩვეულოდ უბრალო გამოდგა: საჭიროა მხოლოდ იმის ცოდნა, თუ რა უნდა ვუყო, როცა ვიპოვი. ლაპარაკი მაქვს მახვილსა და იმ ბედნიერებაზე, რომელსაც ის მახვილი განასახიერებს ჩემთვის პოვნის შემდეგ.

ამდენი კილომეტრი იმიტომ გამოვიარე, რათა ის აღმომეჩინა, რაც უკვე ადრევე ვიცოდი, — მეც ვიცოდი, და სუყველამ ვიცოდით. განა ადამიანისთვის, უფალო, კიდევ უფრო ძნელია რამე, ვიდრე ანაზდეულად იმის მიხვედრა, რომ თურმე ხელეწიფება ძლიერების მიღწევა? ტკივილი, რომელიც აგრერიგად მიგლეჯს გულს და ტანჯავს, ადამიანისთვის ჩვეულია პირველშექმნიდანვე. ამქვეყნად ცოტა ვინმეს თუ ძალუძს მოპოვებული გამარჯვების ტკბილი ზიდვა — ძალიან ბევრი უმალ უარს ამბობს თავის ოცნებაზე, როგორც კი იმ ოცნებას ახდენის პირი დაუჩნდება. ადამიანები ხშირად უარს ამბობენ სამართლიან ომზეც, რამეთუ არ უწყიან, რა უნდა უყონ თავიანთ საკუთარ ბედნიერებას, და მეტისმეტად არიან მიბმულნი მიწიერსა და ნივთიერს. ზუსტად ისევე, როგორც მე, რომელსაც საკუთარი მახვილს პოვნა მეწადა, ოღონდ არ ვიცოდი, რა უნდა მექნა, როცა ვიპოვიდი.

ჩემში მთვლემარე ღმერთი ნელინელ იღვიძებდა, ტკივილი სულ უფრო მიმწვავდებოდა. და რაკი გვერდით მოძღვრის ყოფნა ვიგრძენი, როგორც იქნა, ცრემლად ავღვარღვარდი. მადლიერება მატირებდა, მადლიერება იმის გამო, რომ მან სანტიაგოს გზას ჩემი მახვილის საძებნელად ამადევნა. ვტიროდი და მადლსა ვწირავდი პეტრუსს, რომელმაც სიტყვის წარმოთქმელად ჩამაგონა, რომ ოცნება აუცილებლად ამიხდებოდა, უკეთუ წინათვე განვსაზღვრავდი, რა უნდა მექნა, როცა ჩემს მახვილს ვიპოვიდი. ვიდექი და თვალწაბზირებული ვუცქეროდი ცარიელ ჯვარს. და კრავს, რომელსაც შეეძლო, სადაც უნდოდა, იქ ებაკუნა ამ მთებში, და თავზევითაც მოეხილა ღრუბლები და ფეხებქვეშაც.

კრავი წამოზეზეურდა, და მეც უკან ავედევნე. ვიცოდი, საითაც მივყავდი, და სოფელ-ქვეყანა, თუმცაღა ნისლში გახვეული, ჩემთვის მზესავით ნათელი შეიქნა. მართალია, ცაზე ირმის ნახტომს ვერ ვხედავდი, მაგრამ ვიცოდი, რომ ის არსებობდა და ვისთვისაც უნდა მიესწავლებინა, ასწავლიდა კიდეც სანტიაგოს გზას. კრავს უკან მივდევდი, ქალაქისკენ დაგეზილს, რომელ ქალაქსაც იგივე სახელი ერქვა, რაც ამ მთას — სებრეირო. იქ ოდესღაც სასწაული მოხდა — რასაც იქმ, იმის იმად ფერისცვალების სასწაული, რაცა გწამს. და იქნებ, სულაც ეს იყო ჩემი მახვილისა და სანტიაგოს საოცარი გზის საიდუმლო?

და ვინემ ფერდობს ჩავდევდი, ერთი ამბავი წამომაგონდა. მეზობელი სოფლიდან მავანი და მავანი გლეხკაცი არ შეეპუა იმ დღით უცაბედად ამოვარდნილ ქარაშოტს და სებრეიროში წავიდა წირვის მოსასმენად. ბერი, რომელიც წირავდა, თითქმის სრულიად ურწმუნო იყო და სულის სიღრმეში აბუჩადაც კი იგდებდა თავგანწირულ გლეხკაცს. თუმცაღა ზედ ზიარების ჟამს პური ქრისტეს ხორცად გადაიქცა, ხოლო ღვინო — იმის სისხლად. ეს რელიკვიები დღესაქამომდე ინახება პატარა უბრალო ეკლესიაში, და იმათი ფასი ვატიკანის სუყოველი განძის უმეტესია.

თარგმნა
გურამ გოგიაშვილმა
(დასასრული იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი
იხ. „სრ“ № 32-43, 45-69.

№ 70. პარასკევი. 20 აპრილი. 2007 წელი.

დისკუსია

● საქართველოს სოფლის მეურნეობაში შრომის საკავშირო დანაწილების დარგს მიეკუთვნებოდა მეჩაიეობა, მეციტრუსეობა, სამხრეთული მეხილეობა, მევენახეობა, მეთამბაქოეობა, ეთერზეთოვანი კულტურების მოყვანა, მომსახურე დარგებიდან აღსანიშნავია მარცვლეულის წარმოება, მეგოსტნეობა, მეკარტოფილეობა, ბაღჩეულის წარმოება, მეცხოველეობა და საკვებწარმოება

◎ რა გზა გამოვიარეთ

საქართველოს ეკონომიკური სისტემა საბჭოთა კავშირის ერთიანი სახალხო-მეურნეობრივი კომპლექსის განუყრელი ნაწილი იყო და ემყარებოდა წარმოების საშუალებებზე სახელმწიფო საკუთრებას. საბჭოთა პერიოდში საზოგადოებრივი წარმოების ტერიტორიული დანაწილების საფუძველზე განისაზღვრა საქართველოს ეკონომიკის სპეციალიზაციის დარგები და განვითარების პრიორიტეტები, მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, სამშენებლო წარმოების, ტექნიკური და სოციალური ინფრასტრუქტურის ადგილი შრომის საზოგადოებრივი დანაწილების სისტემაში, რაც ემყარებოდა გუნებრივი რესურსების და ისტორიულ-ეკონომიკური თავისებურებების გათვალისწინების აუცილებლობას. აშენდა ელექტროენერგეტიკის, სათბობის, მანქანათმშენებლობის, ლითონდამუშავების, მეტალურგიის, სამთო-ქიმიური, საშენ-მასალათა წარმოების, ხისდასამუშავებელი, ავეჯის, ფაიფურის, მსუბუქი და კვების მრეწველობის მრავალი საწარმო. გაფართოვდა სოფლის მეურნეობის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, მკვეთრად გაიზარდა სუბტროპიკული და ტექნიკური კულტურების, ჩაის პლანტაციის ფართობები, მნიშვნელოვნად გაიზარდა საირიგაციო ფართობები, გაორკეცდა რკინიგზის სიგრძე, ჩამოყალიბდა სამოქალაქო ავიაცია, საზღვაო ნაოსნობა, მილსადენი ტრანსპორტი. მნიშვნელოვნად გაფართოვდა საგინაო და კომუნალური, საკურორტო-ტურისტული, განათლების, ჯანდაცვის, კულტურის და სხვ. სფეროები.

1970-1990 წლებში საქართველოს ეროვნული სიმდიდრე თითქმის 2-ჯერ გაიზარდა, 1989 წლის გოლოსათვის 126 მლრდ. მანეთი შეადგინა, მათ შორის გუნებრივი სიმდიდრე 1,4-ჯერ (60 მლრდ. მანეთიქ და ეროვნული ქონება 3,2-ჯერ (66 მლრდ. მანეთიქ.

XX საუკუნის 90-იანი წლებისათვის ეროვნული სიმდიდრის 62 პროცენტი მოდიოდა სახელმწიფო საკუთრებაზე, 10 პროცენტი – კოოპერაციულ-საკოლმეურნეო საკუთრებაზე და 28 პროცენტი ინდივიდუალურ (კერძოქ საკუთრებაზე. ერთოლივი ეროვნული პროდუქტი მოსახლეობის ერთ სულზე 2200 აშშ დოლარს შეადგენდა, ამ მაჩვენებლით საქართველო მსოფლიოში 72-ე ადგილზე იყო, ადამიანური განვითარების ინდექსით კი 49-ე ადგილზე (0,829ქ.

ცენტრალიზებული მართვის სისტემა ასტიმულირებდა, ძირითადად ექსტენსიურ ეკონომიკურ ზრდას, რაც სერიოზულად აფერხებდა ინოვაციურ პროცესებს, ეფექტიანობის ამაღლებას, თანამედროვე ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენებას, რის გამოც, წარმოების დამატებითი ფაქტორების სამეურნეო ბრუნვაში ჩართვის ტემპის დაცემა ვეღარ კომპენსირდებოდა სამეცნიერო და ტექნოლოგიური ინოვაციებით.

XX საუკუნის 80-90-იანი წლების ძირითადი ეკონომიკური ტენდენცია იყო ეკონომიკური ზრდის შემცირება და მოსახლეობის გაღარიბების დაწყება, რაც ერთ სულ მოსახლეზე ეროვნული შემოსავლის როგორც ღირებულებითი, ისე ნივთობრივი კომპონენტების შემცირებაში გამოიხატებოდა, კერძოდ, 1970-1988 წლებში ქვეყნის ნივთობრივი სიმდიდრე 1,8-ჯერ შემცირდა. 1985 წელს საბჭოთა კავშირის საგოლო პროდუქტი შეადგენდა აშშ-ს მხოლოდ 55%-ს, შრომის მწარმოებლურობა – 32%-ს, სოციალისტური ეკონომიკა ხასიათდება მაღალი ლითონ და ენერგოტევადობით, რაც გუნებრივი სიმდიდრის ინტენსიურ ექსპლოატაციას იწვევდა, ამ მაჩვენებლით იგი აშშ-ს 2-ჯერ აღემატებოდა, ერთ სულ მოსახლეზე კი ელექტროენერგიის მოხმარება აშშ-ს დონეს 50%-ით ჩამოუვარდებოდა, რაც ქვეყნის ჩამორჩენილობაზე მიუთითებდა. უარყოფითი იყო სტრუქტურული მახასიათებლებიც, რამდენადაც დასაქმებულთა საერთო რაოდენობის 73% მატერიალურ წარმოებაზე მოდიოდა, აქედან 40% – მრეწველობაზე, არამატერიალურ სფეროში კი მხოლოდ 27%.

განვითარების ამგვარი საკავშირო ტენდენციების ფონზე, საქართველოში აღინიშნებოდა განვითარების საკმაო ჩამორჩენა საბჭოთა კავშირთან შედარებით. 1970 წელს საქართველოში ერთ სულ მოსახლეზე ეროვნული შემოსავლის წარმოება საკავშირო მაჩვენებლის 72%-ს, სამრეწველო პროდუქციის წარმოება კი 65%-ს შეადგენდა. 1971-1990 წლებში საკავშირო ეკონომიკის ზრდის ტემპების მკვეთრი შემცირების ხარჯზე ეს ჩამორჩენა მნიშვნელოვნად შემცირდა და 5-10 %-ს შეადგენდა. საქართველოში ეკონომიკის ეფექტიანობის ჩამორჩენას არასახარბილო დარგობრივი სტრუქტურაც განაპირობებდა, ვინაიდან საქართველოში სოფლის მეურნეობის წილი ეროვნულ შემოსავალში 30%, საბჭოთა კავშირში კი 20% იყო, სოფლის მეურნეობა კი დაბალი ფონდფეიარაღების გამო ობიექტურად უფრო დაბალეფექტური დარგი ხდებოდა. თვით მრეწველობაში კი კვებისა და მსუბუქი მრეწველობის მაღალი წილი ამცირებდა მანქანათმშენებლობის პროგრესული დარგების განვითარებას, რომლებიც ნებისმიერი ქვეყნისათვის მაღალი განვითარების განმსაზღვრელ ფაქტორად იქცეოდა. შრომის მექანიზაციის და ავტომატიზაციის დაბალ დონესთან ერთად საქართველოში განვითარების ხელშემშლელი ფაქტორი იყო ხარისხის ძალიან დაბალი დონე.

„გარდაქმნის“ ეკონომიკური რეფორმა არათანმიმდევრული იყო, რასაც შედეგად ფინანსური სისტემის მოშლა, პროდუქციის დეფიციტის გაძლიერება, უმუშევრობის ზრდა მოჰყვა. 1988 წელს მიღებული იყო საკავშირო კანონი „სახელმწიფო საწარმოების შესახებ“, რითაც საწარმოებს უფლება მიეცათ თავად მიეღოთ გადაწყვეტილება წარმოების მოცულობის, პროდუქციის ნომენკლატურის, მოგების განაწილების, ხელფასის დონის, უცხოური კრედიტების მოზიდვის შესახებ, ამასთან, ამ დროს ინსტიტუციონალური გარდაქმნები, პრივატიზება, საბაზრო ინფრასტრუქტურა ჯერ სრულად ჩამოუყალიბებელი იყო. არასწორი იყო სახელმწიფოს გაზრდილი ინვესტიციური აქტიურობა, რაც ძირითადად ემისიური ხასიათის იყო, გრანდიოზული იყო დაუმთავრებელი მშენებლობის მასშტაბები, წარმოების მოცულობის ზრდასთან შედარებით საწარმოების ფინანსური რესურსების წინმსწრები ტემპი ფულადი სახსრების მკვეთრ ზრდას და ინფლაციას იწვევდა. ფინანსური სისტემის დაუბალანსებლობამ, თავის მხრივ, სამომხმარებლო ბაზრის კრიზისი, საყოველთაო დეფიციტი და „შავი ბაზრის“ მნიშვნელოვანი გაძლიერება გამოიწვია. 1990 წელს 1986 წელთან შედარებით ინფლაცია 20-ჯერ, ფულის მასა კი 3-ჯერ გაიზარდა, ამგვარმა დისფუნქციურმა პროცესებმა საგოლოოდ რესპუბლიკებს შორის კავშირების რღვევაც განაპირობა. აღნიშნული პროცესები საქართველოში განსაკუთრებული სიმწვავით გამოირჩეოდა, რადგანაც აქ პოლიტიკური დამოუკიდებლობის მოპოვების ყველაზე მძაფრად გამოხატული ნება საკავშირო ხელისუფლებისაგან ასევე განსაკუთრებულ მკაცრ რეაქციას და უარყოფით ზეწოლას იწვევდა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობაში შრომის საკავშირო დანაწილების დარგს მიეკუთვნებოდა მეჩაიეობა, მეციტრუსეობა, სამხრეთული მეხილეობა, მევენახეობა, მეთამბაქოეობა, ეთერზეთოვანი კულტურების მოყვანა, მომსახურე დარგებიდან აღსანიშნავია მარცვლეულის წარმოება, მეგოსტნეობა, მეკარტოფილეობა, ბაღჩეულის წარმოება, მეცხოველეობა და საკვებწარმოება.

საქართველოს სახალხო მეურნეობის მთავარი დარგი მრეწველობა იყო, მასზე მოდიოდა რესპუბლიკის ეროვნული შემოსავლის 40 პროცენტი (1980 წქ. და ერთობლივი საზოგადოებრივი პროდუქციის 65%, საქართველო აწარმოებდა მსოფლიო მრეწველობის პროდუქციის 0,2 პროცენტს, რითაც უტოლდებოდა ნორვეგიის და ფინეთის მაჩვენებლებს, ერთ სულ მოსახლეზე კი მოდიოდა 7-ჯერ მეტი მრეწველობის პროდუქცია, ვიდრე ბრაზილიაში და 20-ჯერ მეტი ვიდრე ინდოეთში, მანგანუმის მადანის, ფეროშენადნობების, ელმავლების წარმოებით მსოფლიოში პირველ ადგილზე იყო.

საქართველოს ეკონომიკა ბევრის აზრით,

ყოველივე ეს განსაზღვრავდა საქართველოს მნიშვნელოვან როლს საკავშირო ბაზარზე და მის დომინანტ ფუნქციას მთელი რიგი საწარმოო და სამომხმარებლო საქონლის წარმოებაში. მაგრამ 70-იანი წლების გოლოს საკავშირო სამეურნეო სისტემაში თავი იჩინა ცენტრალიზებულ მმართველობაზე დამყარებული დირექტიული-გეგმური ეკონომიკის პროგლემებმა. მართალია, ქვეყანას ჰქონდა განვითარების დიდი შესაძლებლობები და საკმაო პოტენციალი, მაგრამ მმართველობის სფეროში არსებულმა ნეგატიურმა დამოკიდებულებამ და არასწორმა საზოგადოებრივმა მიდგომებმა მნიშვნელოვანი სახალხო-მეურნეობრივი დისპროპორციების წარმოშობა და განვითარების უთანაბრობები განაპირობა. პარტიული გეგმები სულ უფრო ნაკლებად ასახავდა რეალობას, იზრდებოდა ჩრდილოვანი სექტორი, რამაც არსებითად კრიზისისწინა სიტუაცია შექმნა. წარმოიშვა მრავალი უარყოფითი მოვლენა სოციალურ და სულიერ სფეროში, ყალიბდებოდა სოციალური გაუცხოების სინდრომი, თავს იჩენდა მნიშვნელოვანი სხვაობა ეკონომიკის მართვის სოციალურ პრინციპებსა და ცხოვრების რეალობას შორის. სკპკ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმზე და სკპკ XXVII ყრილობაზე პირველად მიეცა პოლიტიკური შეფასება აღნიშნულ პროცესებს. დაისვა სოციალისტური ეკონომიკური სისტემის მართვის რადიკალური ტრანსფორმაციის აუცილებლობის საკითხი, ეკონომიკური განვითარების დაჩქარების და სამეურნეო ურთიერთობათა განახლების ამოცანები. სწორედ 1985 წლის აპრილის პლენუმზე, რომელმაც წამოაყენა „ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაჩქარების სტრატეგია“, როგორც საზოგადოებრივი ცხოვრების გარდაქმნის ძირითადი კურსი.

დაჩქარების კონცეფციიდან გამომდინარე, განისაზღვრა ეკონომიკური განვითარების ამოცანები, წარმოებაში მეცნიერულ-ტექნიკურ მიღწევათა ფართო დანერგვა, ეკონომიკის სექტორული გარდაქმნა, შრომის ორგანიზაციის და სტიმულირების ეფექტიანი ფორმების ათვისება, აქტიური სოციალური პოლიტიკის განხორციელება, საზოგადოებრივ ურთიერთობათა დემოკრატიზაცია, „უძრაობის“ დაძლევა ეკონომიკაში. „სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986-1990 წლებისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებებში განისაზღვრა XX ს. გოლოსათვის ქვეყნის ეკონომიკური პოტენციალის გაორმაგება, შრომის ნაყოფიერების 2,5-ჯერ ზრდა, ეკონომიკის მკვეთრი შემოგრუნება ინტენსიფიკაციისაკენ, ხარისხის გაუმჯობესებისა და ეფექტიანობის ამაღლებისაკენ.

სახალხო მეურნეობის დაჩქარებული გარდაქმნა უწინარეს ყოვლისა მოითხოვდა წარმოების მოდერნიზაციას, თანამედროვე სტრუქტურული და საინვესტიციო პოლიტიკის შემუშავებას, ყურადღების ცენტრის რაოდენობრივი მაჩვენებლიდან თვისობრივზე, შუალედური რგოლებიდან – საგოლოო შედეგებზე, მეცნიერტევადი დარგების და სოციალური ინფრასტრუქტურის დაჩქარებულ განვითარებაზე გადატანას.

დაჩქარების სტრატეგია ემყარებოდა იმ თეზას, რომ 80-იანი წლებისათვის საბჭოთა კავშირი ფლოგდა ყველა პერიოდზე ძლავრ ეკონომიკურ, კულტურულ და თავდაცვით პოტენციალს, მაღალკვალიფიციურ კადრებს, რაც უზრუნველყოფდა ინტენსიური ფაქტორების გააქტიურებას, სამოქმედო სტრატეგიად განისაზღვრა 1986-1990 წლებში ისეთი საწარმოო პოტენციალის შექმნა, რომელიც თავისი მასშტაბით გაუტოლდებოდა ყოველივე იმას, რაც საბჭოთა ხელისუფლების პერიოდში იყო შექმნილი.

ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარება აუცილებლად მოითხოვდა სამეურნეო მექანიზმის არსებითი სრულყოფას, მისი ეფექტიანი და მოქნილი სისტემის ჩამოყალიბებას, სულ უფრო მეტად მიმდინარეობდა მართვის დეცენტრალიზაციის პროცესი, გაფართოვდა საწარმოების დამოუკიდებლობა, გაიზარდა დეგეგმვის, საფინანსო-საკრედიტო მექანიზმების, ფასწარმოქმნის სისტემის, დარგთაშორისი და რეგიონთაშორისი მართვის ოპტიმიზაციის, კომპლექსური განვითარების მნიშვნელობა, მაგრამ კვლავ აქტიური რჩებოდა ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების, საფინანსო-საკრედიტო სისტემის, ფულის მიმოქცევის, საგინაო და სხვა სოციალური პრობლემების გადაჭრის საკითხები, აუცილებელი იყო დიდძალი დანაკარგების შემცირება, პროდუქტის თვითლირებულების, განსაკუთრებით მეცხოველეობის პროდუქციის გაიაფება, მშენებლობის ხარისხის გაუმჯობესება.

აღსანიშნავია ერთი ტენდენცია, რომელიც გასული საუკუნის 70-იან წლებში დაფიქსირდა, კერძოდ, 1970-1985 წლებში საქართველოს ეკონომიკური და სოციალური განვითარების უმნიშვნელოვანესი მაჩვენებლის ზრდის ტემპი საგრძნობლად უსწრებდა საშუალო-საკავშირო დონეს. 1985 საქართველოში შეიქმნა 2,5-ჯერ მეტი სამრეწველო და 1,8-ჯერ მეტი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქცია, ვიდრე 1970 წელს, ხოლო ერთ მუშაკზე წარმოებული ეროვნული შემოსავლის მოცულობა 2-ჯერ გაიზარდა, შრომის ფონდშეიარაღება 2,2-ჯერ ამაღლდა, ამავე დროს, აღნიშნულ პერიოდში არაერთგზის წარმოქმნილი ობიექტური სიძნელეების (გუნებრივი პირობები, ზოგიერთი სახის ნედლეულის და კაპიტალურ დაბანდებათა შეზღუდულობაქ და ცალკეულ სფეროში არსებული ნაკლოვანებების გამო ვერ იქნა მილ-

ანალიზის ცდა

„საქართველოს რესპუბლიკის“ ფურცლებზე გამართულმა დისკუსიამ (პირველი მასალები მიმდინარე წლის 2 თებერვალს გამოქვეყნდაქ საქართველოს ცხოვრების ბოლო თითქმის ოცწლეულის მრავალი საკითხი მოიცვა. დღემდე გამოქვეყნებული წერილების ავტორები ძირითადად ქვეყნის პოლიტიკურ მდგომარეობას, კერძოდ, ეროვნულ მოძრაობასა და ამ მოძრაობასთან დაკავშირებულ ამბებს ეხებოდნენ. როგორც მკითხველს კარგად მოეხსენება, ყველაფერი ე.წ. გორბაჩოვის ავბედითი „გარდაქმნით“ დაიწყო, რამაც საბჭოთა იმპერიის პოლიტიკურ რყევამდე ეკონომიკურ ნგრევასა და მეურნეობის საბაზრო ლოგიკის ნიშნებს დაუდო სათავე. სწორედ „გარდაქმნის“ ჟამინდელ საქართველოს უკვე დაღმავალ სოციალისტურ ეკონომიკასა და საბაზრო ურთიერთობის ჩასახვას ეხება ჩვენი დღევანდელი სადისკუსიო პუბლიკაციაც.

გიწვევთ სამშობლოს ბედზე მოფიქრალ ყველა მოაზროვნე ადამიანს

ჩვენი უახლოესი უტყუარი წარსული: წლები, მოვლენები, ადამიანები

დისკუსიის თემაა: „საქართველო 1985-2003 წლებში“

დისკუსია

XX საუკუნის 90-იან წლებში ქვეყნის ეკონომიკა მწვავე მდგომარეობაში აღმოჩნდა, მნიშვნელოვნად იკლო ეკონომიკური ზრდის ტემპმა, განსაკუთრებით რთული სიტუაცია შეიქმნა მრეწველობის წამყვან დარგებში, განვითარების ექსტენსიურ ფაქტორებზე ორიენტირება ობიექტურად ზრდიდა წარმოების ხარჯებს, მუშახელის მწვავე დეფიციტი, ახალი გუნებრივი რესურსების არარაციონალური გამოყენება კიდევ უფრო ამწვავებდა კრიზისულ მდგომარეობას

◎ რა გზა გამოვიარეთ

„გარდაქმნის“, „ანუ, „გადაშენების“ სანაში

წეული ენერგეტიკული, ქიმიური, მსუბუქი და ადგილობრივი მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის ზოგიერთი დარგის განვითარების დასახული მიზნები, ჩამორჩა საქონელბრუნვა, მშენებლობა. ამ ნაკლოვანებებმა საგოლოოდ განაპირობა ცალკეული დარღვევები საერთო ეკონომიკურ პროცესებში.

მნიშვნელოვანი დეფიციტი შეიქმნა მოსახლეობის სამომხმარებლო საქონლით უზრუნველყოფის საქმეში, რაც დიდად უწყობდა ხელს სოციალური უკმაყოფილების გაღრმავებას და საერთო-ეკონომიკური კრიზისის ჩამოყალიბებას, ეს აუცილებლად მოითხოვდა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო და სამეურნეო საქონლის წარმოების სწრაფ ზრდას, რაშიც წამყვანი როლი უნდა შეესრულებინა რესპუბლიკის მსუბუქი და ადგილობრივი მრეწველობის საწარმოების სიმძლავრეების ამაღლებას, სწრაფ გადაწყვეტას მოითხოვდა სახალხო მოხმარების საქონელსა და ფასიან მომსახურებაზე მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილების, მისი ხარისხის სრულყოფის და ასორტიმენტის გაფართოების პრობლემა, სოციალური დაძაბულობის შესასუსტებლად დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა ინდივიდუალური შრომითი საქმიანობის გაშლას, კოლექტიური ურთიერთობების დამკვიდრებას, ფულის მიმოქცევის საბაზრო მექანიზმების გამოყენებით ამ პროცესის გაუმჯობესებას და ამით მოსახლეობის ფულადი შემოსავალ-გასავლის დაბალანსების მიღწევას.

ადგილობრივი, მეტად მრავალფეროვანი გუნებრივი პირობები და შრომის საზოგადოებრივი დანაწილების ეკონომიკური პრინციპების გავლენით საქართველოში ისტორიულად ჩამოყალიბდა სოფლის მეურნეობის სპეციფიკური დარგობრივი სტრუქტურა და მკაფიოდ გამოიკვეთა მისი ადგილი საბჭოთა კავშირის აბრარულ ბაზარზე, რომლის შიდა გრუნვის 10 პროცენტს სწორედ საქართველო უზრუნველყოფდა. თუმცა ჯერ კიდევ ბევრი ნაკლოვანება და დისპროპორცია არსებობდა ამ სფეროში. პირველ ყოვლისა, ალსანიშნავია მეტად შეზღუდული სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები (ერთ სულ მოსახლეზე გაანგარიშებით საქართველოში 5-ჯერ ნაკლები სავარგული იყო საკავშირო მაჩვენებელთან შედარებითაც, ფონდაღჭურვილობის დონე 2-ჯერ, ენერგოალჭურვილობა კი 3,5-ჯერ ჩამორჩებოდა საშუალო საკავშიროს, განსაკუთრებით მაღალი იყო ძირითად საწარმოო ფონდებში მრავალწლიანი ნარგავების წილი (საქართველოში – 30%, საბჭოთა კავშირში – 3,5%ძ, მაშინ როდესაც ცნობილია, რომ ეს ნარგავები თვითონ მოითხოვს მატერიალური საშუალებების ინტენსიურ გამოყენებას. დაბალი იყო მოსავლიანობის დონეც, კარტოფილის და ბოსტნეულის მოსავლიანობით საქართველო საბჭოთა კავშირში ბოლო ადგილზე იყო. აღნიშნული ფაქტორების გავლენით სოფლის მეურნეობის მთლიანი პროდუქციის წარმოების მოცულობის დონე ერთ სულ მოსახლეზე საქართველოში 10 %-ით ჩამორჩებოდა საკავშირო მაჩვენებელს.

XX საუკუნის 90-იან წლებში ქვეყნის ეკონომიკა მწვავე მდგომარეობაში აღმოჩნდა, მნიშვნელოვნად იკლო ეკონომიკური ზრდის ტემპმა, განსაკუთრებით რთული სიტუაცია შეიქმნა მრეწველობის წამყვან დარგებში, განვითარების ექსტენსიურ ფაქტორებზე ორიენტირება ობიექტურად ზრდიდა წარმოების ხარჯებს, მუშახელის მწვავე დეფიციტი, ახალი გუნებრივი რესურსების არარაციონალური გამოყენება კიდევ უფრო ამწვავებდა კრიზისულ მდგომარეობას. ეკონომიკის ძირეული გარდაქმნა, დაგეგმვის, ფასწარმოქმნის, საფინანსო-საკრედიტო მექანიზმის კარდინალური რეფორმა, რევოლუციური ცვლილებები საგარეო-ეკონომიკური თანამშრომლობის, სოციალური პროცესის მართვის, ეკონომიკის ორგანიზაციული სტრუქტურის, ხარისხის მსოფლიო სტანდარტების დანერგვის საკითხში.

სრულიად მიუღებელი აღმოჩნდა დირექტიული დაგეგმვის პრინციპები, აუცილებელი ხდებოდა საწარმოებისათვის ფართო უფლებების მიცემა და სრული სამეურნეო ანგარიშის საფუძველზე მათთვის სრული სამეურნეო დამოუკიდებლობის მინიჭება. მეცნიერულ რევიზიას მოითხოვდა ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პრიორიტეტები, სტრუქტურული და საინვესტიციო პოლიტიკა, სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის ძირითადი მიმართულებები, ფასწარმოქმნის დირექტიული მექანიზმები, საფინანსო ურთიერთობები, რომელშიც მთავარი პროგლემა მატერიალური ფასეულობების მოძრაობისაგან საფინანსო და საკრედიტო რესურსების ბრუნვის მოწყვეტა იყო. გადასახადები მხოლოდ ფისკალური ფუნქციით შემოიფარგლებოდა და ვერ ასრულებდა წარმოების განვითარების მასტიმულირებელ როლს. მძიმე ფინანსური მდგომარეობა შეექმნა მრავალ დარგსა და საწარმოს, განსაკუთრებით მსუბუქ და ადგილობრივ მრეწველობაში, მშენებლობაში, სახაგრომრეწვში, ვაჭრობასა და საყოფაცხოვრებო მომსახურებაში, მთელ რიგ საკავშირო დაქვემდებარების საწარმოებში. მთლიანად რესპუბლიკაში საკუთარი საბრუნავი სახსრების ნაკლებობამ 800 მლნ. მანეთს მიაღწია, გადაუხდელობამ 2,5 მლრდ მანეთს, მატერიალურ ფასეულობათა ზენორმატულმა ნარჩენებმა – 3,2 მლრდ მანეთს.

ეკონომიკის, მართვისა და დაგეგმვის სფეროში საწარმოთა განვითარების, საზოგადოებრივი პროგრესის მიღწევის ამოცანები აისახა კანონში „სახელმწიფო საწარმოს, გაერთიანების შესახებ“ (1987), მაგრამ არასწორმა ადმინისტრირებამ და მოუქნელმა პოლიტიკამ, სუბიექტივიზმმა და არამეცნიერულმა მიდგომებმა ეს კანონიც არარეალურად აქცია და ვერავითარი პრაქტიკური ლირებულება ვერ შესძინა მართვის მეტისმეტი ცენტრალიზაციის, საკავშირო ორგანოების მკაცრი ეკონომიკური დიქტატის და ადგილობრივი ხელისუფლების უფლებათა და ინიციატივის შეზღუდულობის პირობებში მწვავე ეკონომიკური, სოციალური, დემოგრაფიული და ეკოლოგიური კრიზისი გარდაუვალი აღმოჩნდა, მართვის სხვადასხვა დონეებს შორის წინააღმდეგობამ განვითარების ტემპების შენელება, ეკონომიკის სტრუქტურული დეფორმაცია, სურსათით მოსახლეობის უზრუნველყოფის გაუარესება და სოციალური ვითარების გამწვავება გამოიწვია, ფართო მასებში თავი იჩინა კულტურულ-ისტორიულ და ზნეობრივ ღირებულებათა დევალვაციამ.

ფუნქციონირებდა რესპუბლიკური, ადგილობრივი ხელისუფლების, სახელმწიფო-კოოპერაციული, სააქციო, რესპუბლიკათშორისი, სახელმწიფოთაშორისი, საწარმოები, გაერთიანებები, ორგანიზაციები. მიუხედავად საწარმოების მრავალფორმიანობისა კვლავ სახელმწიფო საკუთრებაში რჩებოდა მიწა, გუნებრივი სიმდიდრეები, ენერგეტიკის, ტრანსპორტის და კავშირგაბმულობის ძსელი, სახელმწიფო-საბინაო ფონდი, სახელმწიფო დაწესებულებები და ინფრასტრუქტურის ობიექტები, სახელმწიფო განკარგვის რესურსები, სხვადასხვა ფასიანი სახელმწიფო ქაღალდები, სხვა რესპუბლიკებისა და ქვეყნების საწარმოებში ინვესტირებული რესურსები, სახელმწიფოს ხელში საკუთრების ამგვარი კონცენტრაცია განაპირობებდა სახელმწიფო სექტორის დომინანტ როლს ეკონომიკაში, სახელმწიფო საწარმოების გვერდით ფუნქციონირებდა სრულიად ახალი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ტიპის სამეურნეო ერთეულები – გაერთიანება, კომბინატი, ტრესტი, კონცერნი, ამხანაგობა და ა.შ.

სამეურნეოანგარიშიანი საწარმოები თავად შეიმუშავებდნენ საგეგმო მაჩვენებლებს, სწავლობდნენ საბაზრო მოთხოვნებს და კონიუნქტურას, შეიმუშავებდნენ წარმოების ორგანიზაციის, შრომის ანაზღაურების და სხვა პიროგებს. ქვეყნის ეკონომიკური დამოუკიდებლობა სრულ სამეურნეო ანგარიშის პირობებში შეიმუშავებდა მართვის ახალ გენერალურ სქემას, გაუქმდა სამინისტროებისა და უწყებების საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების ინსტიტუტი, ამავე დროს, როგორც გამონაკლისი, რკინიგზის, საავიაციო და საზღვაო ტრანსპორტის, აგრეთვე თავდაცვითი მრეწველობის საწარმოების მართვის უფლება ხელშეკრულების საფუძველზე გადაეცა საკავშირო მთავრობას, გაუქმდა სამეურნეო მართვის შუალედური რგოლები, მართვის ორგანოების ფუნქციების მნიშვნელობანი ნაწილი გადაეცა ადგილობრივი საბჭოების ორგანოებს, ეკონომიკის ძირითად რგოლებს, შრომით კოლექტივებს. სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოები, როგორც სახელმწიფო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოები, აერთიანებდნენ ადგილობრივი თვითმმართველობის მთელ სისტემას, ხელმძღვანელობდნენ სამეურნეო და სოციალურ-კულტურულ მშენებლობას. ადგილობრივი ხელისუფლების სამეურნეო ფუნქციების შემსრულებელი იყო სახალხო დეპუტატთა საბჭოების აღმასკომებთან შექმნილი ტერიტორიულ-მეურნეობათშორისი გაერთიანებები. ამის შესაბამისად მოხდა რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის მართვის ორგანოების ფუნქციების დელეგირება და ამ ორგანოთა ადმინისტრაციული მართვის სისტემიდან ტერიტორიულ თვითმმართველობასა და თვითდაფინანსებაზე გადასვლა.

საქართველოს საბიუჯეტო სისტემა ფედერალური მოწყობის იყო და წარმოდგენილი იყო რესპუბლიკური, ავტონომიური რესპუბლიკების სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტებით. გადასახადების ძირითადი ფორმა იყო მოგების გადასახადი, მოსახლეობის გადასახადები, რესურსების გადასახადი, გრუნვის გადასახადი, სააქციო, სატრანსპორტო საშუალებების გადასახადი, სახელმწიფო ბაჟი, საიდანაც ურთიერთშეთანხმებული ნორმატივის საფუძველზე სახსრების ნაწილი სსრ კავშირის თავდაცვის, საერთო საბარეო-პოლიტიკური ურთიერთობების, რესპუბლიკათშორისი სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრამების, საავიაციო და საზღვაო ტრანსპორტის განვითარების მიზნით ჩაირიცხებოდა საკავშირო ბიუჯეტში.

რესპუბლიკის საემისიო-საკასო ცენტრს წარმოადგენდა საქართველოს სახელმწიფო ბანკი. ფულის მიმოქცევის რეგულირებასთან ერთად იგი ადგენდა ანგარიშსწორების წესებს, საჭიროების შემთხვევაში კრედიტებს აძლევდა კომერციულ და სხვა ბანკებს, უშვებდა სახელმწიფო სესხის ოგლიგაციებს, აქციებს და სხვა ფასიან ქაღალდებს. ამ ფორმით არსებული საკრედიტო სისტემა წარმოადგენდა საბაზრო ეკონომიკის ერთ-ერთ პირველსაწყის ინსტიტუტს და ჩანასახოვან სტრუქტურას საქართველოში. რაც შეეხება ფასწარმოქმნის სისტემას, 90-იანი წლებისათვის ერთდროულად გამოიყენებოდა სახელშეკრულებო, საბაზრო და მტკიცე, მათ შორის ზღვრული სახელმწიფო ფასები. განისაზღვრა იმ საქონლის შეზღუდული ნუსხა, რომელშიც ფასების ცვლილება აკრძალული იყო ფასების მარეგულირებელი რესაუბლიკური ორგანოს ნებართვის გარეშე.

ტექნიკური და სხვა სიახლეების განხორციელების მიზნით შეიქმნა რესპუბლიკური ინოვაციური ფონდი, რომელიც ყალიბდებოდა რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან, სავალუტო ანარიცხებიდან და უცხოური კაპიტალისაგან. დამოუკიდებლად წყდებოდა სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო-საკონსტრუქტორო და ტექნოლოგიური ორგანოების შექმნის და ლიკვიდაციის საკითხები, მოქმედებდა ხარისხის ერთიანი სისტემა, რომელიც მოიცავდა პროდუქციის სერტიფიკაციისა და ხარისხის კონტროლს.

ეკონომიკური დამოუკიდებლობა აუცილებლად მოითხოვდა საბარეო-ეკონომიკური ურთიერთობების გაფართოებას. მოკავშირე რესპუბლიკებთან ურთიერთობის რეგულირება თანასწორუფლებიანობისა და ურთიერთხელსაყრელობის პრინციპებზე დამყარებული ხელშეკრულებით ხორციელდებოდა, საზღვარგარეთის ქვეყნებთან ურთიერთობა კი ემყარებოდა სავალუტო თვითთანაზღაურების საფუძველზე საბარეო საქმიანობის ყველა საკითხის დამოუკიდებლად გადაწყვეტას. ქართველ ექსპორტიორებს უფლება ეძლეოდათ საბარეო-ეკონომიკური თანამშრომლობის მიზნით შეექმნათ დარგთაშორისი გაერთიანებები, კონსორციუმები, სააქციო საზოგადოებები, სავაჭრო სახლები, ბანკები, მომარაგება-გასაღების და სხვა ორგანიზაციები. საზღვარგარეთის ქვეყნებთან ეკონომიკური და კულტურული ურთიერთობის დამყარება ხდებოდა სავალუტო ფონდის საფუძველზე (რესპუბლიკური, ავტონომიური წარმონაქმნების და ადგილობრივი საბჭოების სავალუტო ფონდები), რომელთა შემოსავლის წყარო საბარეო სავაჭრო ორგანიზაციების, ერთობლივი და საკუთარი საწარმოების, ტურიზმის, კულტურული, სპორტული და სხვა სახით ურთიერთობის განხორციელებით მიღებული სავალუტო შემოსავალი იყო.

სრულად იყო სახეზე სოციალისტური სისტემისათვის დამახასიათებელი დეფიციტური ეკონომიკის ნაკლოვანებები, სწორედ სასაქონლო დეფიციტი აძლევდა სტიმულს ფასების ზრდას, რაც საფუძველს აცლიდა არა მხოლოდ ეკონომიკას, არამედ, რაც განსაკუთრებით აღსანიშნავია, მოსახლეობის ცხოვრების პირობებს, ხოლო ადმინისტრაციულ-მმართველობითი სისტემა ამწვავებდა წინააღმდეგობას სოციალურ ფენებს შორის, სამეურნეო ქცევა თანდათან იძენდა საბაზრო ლოგიკის ნიშნებს. „გარდაქმნის“ პროცესში მოშლილი მართვის მექანიზმი მკაფიოდ აისახა საკუთრებით ურთიერთობათა თანდათანობით ტრანსფორმაციაში, კანონიერების შესუსტებასა და კორუფციის გაძლიერებაში, ეკონომიკის გაჯანსაღების იდეის დაკნინებაში და ეკონომიკის სტაგნაციის დაწყებაში.

ამრიგად, 90-იანი წლებისათვის სრულიად მომზადდა ეროვნული სახელმწიფოებრიობის ჩამოყალიბების წინაპირობები, რაც აუცილებლად მოითხოვდა მის სამართლებრივ უზრუნველყოფას, საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის მექანიზმების ფორმირებას, ქვეყნის გუნებრივი და ეკონომიკური პოტენციალის აღრიცხვისა და გამოყენების ოპტიმალური რეჟიმის შემუშავებას, საბაზრო ინსტიტუტების ფორმირებას – განსაკუთრებით კერძო საკუთრების, ბაზრის, კონკურენციის, სამოქალაქო საზოგადოების, სახელმწიფოებრიობის ლეგიტიმაციის დამკვიდრებას. პოლიტიკური და ეკონომიკური განვითარების კანონზომიერებებით 90-იანი წლების მიწურულს ობიექტურად დაისვა საქართველოს დამოუკიდებელი არსებობის ისტორიული საკითხი, რასაც შედეგად მოჰყვა განვითარების ახალი ეტაპი ჩვენს რეალობაში.

მარინე ტაბატაძე,
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

დისკუსიას უძღვებიან ისტორიკოსი ვახტანგ გურული, პოლიტოლოგი მალხაზ მაცაბერიძე და ჟურნალისტი გურამ გოგიაშვილი.

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

ცხინვალი კონფლიქტის ზონაში მყოფი ყველა ქართული უკანონო შეიარაღებული ფორმირების გაყვანას მოითხოვს

ქართულ-ოსური კონფლიქტის მოწესრიგების შერეული საკონტროლო კომისიის სამხრეთ ოსეთის ნაწილმა გააკეთა განცხადება, რომლის სრულ ტექსტსაც გთავაზობთ:

„სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის ხელმძღვანელობა დიდ ძალისხმევას ახმარს კონფლიქტის ზონაში ვითარების სტაბილიზაციას და ქართულ-ოსური ურთიერთობის მშვიდობიან მოწესრიგებას. ამას მოწმობს სამხრეთ ოსეთის მხრიდან გადადგმული მთელი რიგი მნიშვნელოვანი სამშვიდობო ნაბიჯი, მათ შორის თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების პირადი შემადგენლობის რიცხვის 30 პროცენტით შემცირება, რაც ხდება სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტისა და შეიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსარდლის ედუარდ კოკოითის ინიციატივით. ამავე დროს, საქართველოს ხელმძღვანელობა განაგრძობს თავისი შეიარაღებული ძალების რიცხვის ზრდას ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში, რაც არღვევს ქართულ-ოსური კონფლიქტის მოწესრიგების თაობაზე წინათ ხელმოწერილ საერთაშორისო შეთანხმებებს, რომლებსაც აქვთ საერთაშორისო სანორმატივო-სამართლებრივი აქტის სტატუსი და რომელთა დაცვაც აუცილებელია მხარეების შიდა კანონმდებლობათა დებულებების მიუხედავად.

ქართული მხარის მოქმედება, რომელიც მიზნად ისახავს კონფლიქტის ზონის შემდგომ მილიტარიზაციას, საფრთხეს უქმნის რეგიონულ უშიშროებას კავკასიაში და ხელს უშლის კონფლიქტის ზონის დემილიტარიზაციის შესახებ წინათ მიღწეულ მორიგებათა რეალიზაციას. კერძოდ, მიმდინარე წლის 12 აპრილს ქურთის დასახლებულ პუნქტში განლაგდა 5 კარვისგან შემდგარი ეგრეთ წოდებული „კარვების ქალაქი“, რომლის ტერიტორიაზეც იმყოფებიან კამუფლაჟის ფორმიანი შეიარაღებული ადამიანები ამოსაცნობი ნიშნების გარეშე. თვითმარქვია დ. სანაკოევის წარმომადგენელმა ვ. ქარქუსაშვილმა განაცხადა, რომ კარვების ქალაქში იმყოფებიან ეგრეთ წოდებული სანაკოევის ადმინისტრაციის 25 ახალწვეული. ქარქუსაშვილის თქმით, წვრთნა 35-40 დღეს გაგრძელდება. ამ შექმნის სტადიაში მყოფი სტრუქტურის შემადგენლობაში სულ 150-მდე კაცი იქნება, რომელთაგან 50 სწრაფი რეაგირების სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლია. მოგვიანებით ამ სტრუქტურის შემადგენლობაში შევლენ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოქმედი თანამშრომლები, რომლებიც ამჟამად იმყოფებიან კეხვის, ქურთის, აჩაგეთის, თამარაშენის დასახლებულ პუნქტებში. სამმხრივი მონიტორინგის დროს ქართულმა მხარემ კარვების დათვალიერების ნება არ დართო სამხედრო მეთვალყურეთა ჯგუფს, რომლის შემადგენლობაში შედიოდნენ შერეული საკონტროლო კომისიის რუსული, ოსური და ქართული გატალიონების წარმომადგენლები, აგრეთვე საქართველოში ეუთოს მისიის სამხედრო მონიტორინგის ოფიცრები.

თუ გავითვალისწინებთ, რომ ზემოაღნიშნულმა შეიარაღებულმა ფორმირებამ უკანონოდ შემოაღწია კონფლიქტის ზონაში საქართველოს ტერიტორიიდან, კერძოდ, სამშვიდობო ძალების „პაუკ“ სამეთვალყურეო საგუშაგოდან, შერეული საკონტროლო კომისიის სამხრეთ ოსეთის მხარე მოითხოვს, რომ ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში შერეული სამშვიდობო ძალების სამხედრო სარდლობამ დაუყოვნებლივ გაიყვანოს კონფლიქტის ზონაში მყოფი ყველა ქართული შეიარაღებული ფორმირება, მათ შორის ისიც, რომელიც 2007 წლის 12 აპრილს შეიყვანეს ქურთაში, შერეული სამშვიდობო ძალების სამეთვალყურეო საგუშაგო კი გადაიტანონ შემოსავლელ გზაზე, შერეული საკონტროლო კომისიის გადაწყვეტილების შესაბამისად.

ვთხოვთ შერეული საკონტროლო კომისიის როგორც რუსეთის, საქართველოსა და ჩრდილოეთ ოსეთის ნაწილების ხელმძღვანელებს, ასევე ეუთოს, ევროკავშირის, გაეროს და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების ხელმძღვანელობას, რომ მოუწოდონ ქართულ მხარეს დაიცვას წინათ ხელმოწერილი შეთანხმებები და შემდგომში თავი შეიკავოს ისეთი ნაბიჯებისგან, რომლებიც მიზნად ისახავენ დაძაბულობის ესკალაციას ქართულ-ოსურ კონფლიქტის ზონაში“.

REGNUM

ახალქალაქის ბაზიდან სამხედრო ტექნიკა კვლავ გაქვთ

ხუთშაბათს დილით ახალქალაქის რუსული სამხედრო ბაზის ტერიტორიას დატოვებს სამხედრო-ტექნიკური ტვირთით დატვირთული ავტოკოლონა, რომელიც იქნება მეორე 2007 წლის დამდეგიდან.

როგორც საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს პრეს-სამსახურიდან გვაცნობეს, კოლონა გეზს აიღებს სომხეთისკენ და ჩავა ქალაქ გიუმრიში, სადაც განლაგებულია რუსეთის 102-ე სამხედრო ბაზა. საქართველოს ტერიტორიას კოლონა დატოვებს ნინოწმინდის რაიონში მდებარე საკონტროლო-გამტარი პუნქტიდან.

საქართველო-სომხეთის საზღვრამდე კოლონას გააცილებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო პოლიცია, რომელიც, მიღწეული მორიგების თანახმად, აგებს პასუხს რუსეთის ბაზის გატანის პროცესის უშიშროებისთვის.

საქართველოს და რუსეთის თავდაცვის უწყებებს შორის 2006 წელს მიღწეული შეთანხმებების ფარგლებში, რუსეთის მხარემ იკისრა, რომ 2007 წლისთვის ახალქალაქის ბაზიდან გიუმრიში გაგზავნოს სამხედრო ტვირთით დატვირთული ხუთი ავტოკოლონა და რუსეთის მიმართულებით გაგზავნოს ტექნიკით დატვირთული ათი ეშელონი. ამით ახალქალაქში რუსეთის სამხედრო ბაზის დემონტაჟის პროცესი დასრულდება 2007 წლის დამლევისათვის.

რუსეთის და საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროებს შორის 2006 წლის 31 მაისს მიღწეულ მორიგებათა მიხედვით, რუსეთმა 2008 წლის დამლევამდე საქართველოს ტერიტორიიდან უნდა გაიტანოს გათუმის სამხედრო ბაზაც და ამით დაასრულოს საქართველოში თავისი სამხედრო ობიექტების დემონტაჟი.

Министерство иностранных дел Грузии НОВОСТИ

საქართველოს პრემიერ-მინისტრს — 42 წლის ზურაბ ნოღაიდელს 19 მაისს გაუკეთებენ გულის ოპერაციას. ამერიკის კლივნევდის კლინიკის ექიმებმა მას გულის ორი სარქველი ტიტანის ტრანსპლანტანტებით უნდა შეუცვალონ.

პრემიერის გული

ზურაბ ნოღაიდელი გასულ კვირას ნიუ-იორკში მონაწილეობდა გაეროს უშიშროების საბჭოში აფხაზეთის საკითხზე გამართულ მოსმენაში, რის შემდეგაც გაემგზავრა ჰიუსტონს, სადაც 15 აპრილს გაიარა დაგეგმილი გამოკვლევა. გაირკვა, რომ ოპერაციის გაკეთება აუცილებელი იყო. სარეაბილიტაციო პერიოდი, სავარაუდოდ, ორ კვირას გასტანს. მინისტრთა კაბინეტის მეთაურის ფუნქციათა ნაწილი ჯერჯერობით ეკისრება სახელმწიფო მინისტრს ევროინტეგრაციის საკითხებში და ვიცეპრემიერს გიორგი ბარამიძეს.

როგორც სამთავრობო კანცელარიის ხელმძღვანელმა პეტრე მამრაძემ განაცხადა, ოპერაციამდე დღეებში საქართველოს პრემიერი „ჩინებულად მუშაობს და ტელეფონით იძლევა მრავალ დავალება-მითითებას“. მამრაძის თქმით, არც ოფიციალურ დონეზე და არც კულუარებში ჯერჯერობით არ ლაპარაკობენ ამ სტანდარტული ოპერაციის გამო ზურაბ ნოღაიდელის თანამდებობიდან შესაძლო გადადგომაზე. მაგრამ, ტელეკომპანია „იმედი“ იტყობინებოდა, რომ ამ პოსტზე ნოღაიდელის შესაძლო შემცვლელად განიხილავენ აჭარის მეთაურის ლევან ვარშალომიძის კანდიდატურას.

მიხეილ ვიგნანსკი

ВРЕМЯ НОВОСТЕЙ

სერგეი გაღაფში საავადმყოფოდან გამოწერეს

თვითაღიარებული აფხაზეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი სერგეი გალაფში 19 აპრილს დილით გამოწერეს მოსკოვის კარდიოლოგიური ცენტრიდან, სადაც 10 აპრილს მოათავსეს სტენოკარდიის შეტევის გამო.

როგორც აფხაზთა ლიდერის უახლოესი გარემომცველი პირები აღნიშნავენ, გალაფში თავს კარგად გრძნობს. „იგი მოსკოვში კიდევ რამდენიმე დღეს დარჩება სასამსახურო საქმეების მოსაგვარებლად. აფხაზეთში კი მომავალ კვირას დაბრუნდება“, — აღნიშნა წყარომ.

როგორც ცნობილია, სერგეი გალაფში გასულ კვირას მიიყვანეს სტენოკარდიის შეტევით სოხუმის საქალაქო კლინიკური საავადმყოფოს კარდიოლოგიურ განყოფილებაში.

შაბათს, 7 აპრილს, იგი სოხუმში დაბრუნდა ჩრდილოეთ კავკასიის მთელ რიგ რეგიონში მოგზაურობის შემდეგ, სადაც გალაფში, კერძოდ, მონაწილეობდა ჯერ ჩეჩნეთის პრეზიდენტის ინაუგურაციისადმი მიძღვნილ ცერემონიაში, შემდეგ კი ყაბარდო-ბალყარეთსაც ეწვია.

РОСБАЛТ

სატრანსპორტო მიმოსვლის საკითხი მოლაპარაკების შედეგების მიხედვით გადაწყდება

რუსეთსა და საქართველოს შორის სატრანსპორტო, მათ შორის საჰაერო მიმოსვლის განახლების საკითხი, გადაწყდება მოლაპარაკების შედეგების მიხედვით, — ასეთი განცხადება გააკეთა ჟურნალისტების წინაშე გამოსვლისას რუსეთის ელჩმა საქართველოში ვიაჩესლავ კოვალენკომ.

„ახლა ქართულმა მხარემ ჩამოაყალიბა დელეგაცია, რომელმაც უნდა გამართოს შესაბამისი მოლაპარაკება რუსეთის წარმომადგენლებთან. რაც შეეხება რუსეთის ვიზების გაცემის განახლებას წინანდელი რეჟიმით, ვფიქრობ, რომ ეს ორი ურთიერთდაკავშირებული საკითხია, და ისინი გადაწყდება, როგორც კი დასრულდება მოლაპარაკება“, — აღნიშნა ვიაჩესლავ კოვალენკომ.

REGNUM

რა ღონეშიც ვართ!

● **მესაკუთრეთა დაშინება, ძარცვა, რეკეტი – აი ის კომპონენტები, რომლებითაც წყვეტენ ქვეყანაში მიმდინარე ეკონომიკური რეფორმების ეფექტიანობას მსოფლიოში აღიარებული ქართველი რეფორმატორები**

◎ ყოფა

ქვეყანას ეკონომიკა სჭირდება და არა გუდაფუშუტა რეფორმატორები

დილით ფანჯრიდან რომ გავიხედე, რაც პირველად თვალში მომხვდა, ნაცნობი მათხოვარი იყო. იდგა თოვლჭყაპში თეთრად მოლაპლაპე ურნასთან გელურასავით აბუზული, თმაწვერგაბურძგნული მოხუცი, რომელიც ნაგვით გასიკნულ ცელოფნის პარკებს სათითაოდ ხსნიდა, გადარჩენილ პურის ნატეხს თუ ხორცის ნაჭერს ფრთხილად, ხელის კანკალით ილებდა და ასევე ხელის კანკალით საკუთარი სამოსივით გაზინტლულ ხელჩანთაში აწყობდა.

– ეს მოხუცი, როგორც ჩანს, არ გაფიცულა, – გავიფიქრე, – თორემ ახლა სამუშაოზე როგორლა იქნებოდა? ნეტა რატომ გამოაკლდა თავისიანებს? ქვეყნის პირველმა ლეიბორისტმა ხომ გასაგებად თქვა – ხვალ დილით 9 საათიდან 12 საათამდე მასობრივად გავიფიცოთო, ერთი რიგიანად შევავჯანჯღაროთ ჩვენი თავგასული ხელისუფლება და თუ ჭკუას მაინც ვერ მოეგო, საიდანაც მოვიდა, იმავე გზას გავუყენოთო.

შალვამ კი თქვა, მაგრამ ხომ შეიძლება, ამან ვერ მოისმინა (გადაუხდელობის გამო დენი გამორთული ექნება ან საერთოდ ტელევიზორი არ ექნებაძ. რომც მოესმინა, მაინც ვერ გაიფიცებოდა იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ ძალაქში ნაგავი სწორედ დილის საათებში გააქვთ და მოხუცი მათხოვარი უმადური ლუკმის შოვნის ამ შანსსაც დაკარგავდა.

ასე რომ, ამ მათხოვარს და ათასობით სხვა უპოვარსაც საქართველოში საკმაოზე მეტი საბაბი ჰქონდათ იმისათვის, რომ არ გაფიცულიყვნენ და თავიანთი უკეთური საქციელით მთავრობა არ გაენაწყენებინათ.

თუმცა, როგორც ვთქვი, გაფიცვის სურვილიც რომ გასჩენოდათ, საამისო ინფორმაცია არ ჰქონდათ. რა დასამალია, ადრე ისინი ამ მხრივ უფრო ინფორმირებული იყვნენ, სხვა თუ არაფერი, ნაგვის urnebze გაკრულ უცნობი პოეტის ლექსებს მაინც კითხულობდნენ და მორალურად და ესთეტიკურად ამაღლებულ განწყობაზე დგებოდნენ. ახალ urnebze, რომლებიც დედაქალაქში სოკოებივით ჩამოარიგეს, ეს მასტიმულირებელი ფაქტორიც გაქრა.

ჰოდა, აბა რით გინდა მათ განწყობა შეუქმნა. დარწმუნებული ვარ, მათხოვართა დიდმა უმრავლესობამ, ინფორმაციული ვაკუუმის გამო, ისიც კი ვერ გაიგო, რომ ჩვენი მთავრობა ამ დღეებში მთელ მსოფლიოში პირველი რეფორმატორის საპატიო პედესტალზე შედგა, თორემ ნაგვის urnebში ქექვას და ქუჩაში ხელგაწვდილ ჯდომას როგორღა იკადრებდა!

ეს იცის მთელმა ცივილიზებულმა მსოფლიომ, რომელმაც ოფიციალურად მიულოცა წარმატება ქართველ ხელისუფალთ, მაგრამ არ იცის ჩვენმა ღატაკმა მოსახლეობამ. მას ისიც ვერ გაუგია, რომ ესოდენ გახმაურებული ქართული რეფორმები სწორედ მისი ამ სიღატაკისგან თავის დასაღწევად ტარდება. მათ რატომღაც ჰგონიათ, რომ შავ-თეთრ „მერსედესებში“, რომლებიც ქვეყანაში რეფორმის სახელით დაქრიან, მხოლოდ მთავრობის წევრები, მსხვილ-მსხვილი ჩინოვნიკები და პარლამენტარები სხედან. მასში მყოფნი უპოვართ ვერ ან არ ხედავენ, ხოლო უპოვარნი – ხელისუფალთ.

რა თქმა უნდა, ცრურეფორმატორების წყალობით ქვეყანაში ვითომ ეკონომიკაც მატულობს და პერმანენტულად გუფუჯეტიც იზრდება, მაგრამ მხოლოდ იმათ ჯიბის გასასქელებლად, რომლებიც ზემოთ ნახსენები „მერსედესებში“ არიან გამოკეტილი და გარეთ გახედვაც კი არ უნდათ. არავითარ შემთხვევაში არ უნდა გაგებედო და ისინი ხალხისკენ (მით უფრო მათხოვრისკენ) იძულებით გაახედო, თორემ შეიძლება განერვიულდნენ და აქეთ შემოგილაწუნონ.

ასე დაემართა ამას წინათ ერთ ჩემ კოლეგას, როცა გაგდა და ჭკუა-გონებით დამძიმებულ, ყველასთვის ნაცნობ პარლამენტარს ჰკითხა:

– გატონო ბესო, ნუთუ თქვენ მართლა გჯერათ, რომ საქართველოში ეკონომიკა ყოველწლიურად 10 პროცენტით იზრდება?

– რას ქვია მჯერა, – გაიკვირვა კანონმდებელმა, – განა იმას მტკიცება სჭირდება, რომ ქვეყანაში ეკონომიკა ყოველწამიერად ყვავდება?

კიდევ კარგი, იმ ჟურნალისტის ადგილზე ცნობილი სატირიკოსი მწერალი არ იჯდა, თორემ რესპონდენტს ხომ წაუქიმუნჯებდა: ბესო ბიძია, გაილვიძე, დეპოში ვართ!

უქიმუნჯე რამდენიც გინდა. კაი ბიჭი ხარ და მიდი, აბა, მთავრობა და პარლამენტი (უმრავლესობა და მისი ლიდერებიძ დარწმუნე, რომ კერძო მესაკუთრეთა წინააღმდეგ ლაშქრობით, მათი შენობა-ნაგებობებისა და ქონების განადგურება-დაყაჩაღებით ვერც ეკონომიკას ააყვავებ და ვერც ქუჩებში მათხოვრებით გადატენილთა ოდენობას შეამცირებ.

ეს რომ სწამდეთ და სჯეროდეთ, ამ დღეებში რიყეზე რესტორნებისა და ბარების მესაკუთრეთა მორიგ დარბევას არ წამოიწყებდნენ. მთავრობაში არც იმ კანონპროექტის შემუშავებასა და პარლამენტში მილებას გააჭიანურებდნენ (თითქოს ბენდუქიძე სხვა უფრო დიდი საქმეებით იყოს გადატვირთულიძ, რომელიც კერძო მესაკუთრეთა უფლებების დაცვას უზრუნველყოფს.

მესაკუთრეთა დაშინება, ძარცვა, რეკეტი – აი ის კომპონენტები, რომლებითაც წყვეტენ ქვეყანაში მიმდინარე ეკონომიკური რეფორმების ეფექტიანობას მსოფლიოში აღიარებული ქართველი რეფორმატორები.

მათი კრედო და საწყაო ისევ და ისევ იმსახურებს წაქიმუნჯებას: ბესო ბიძია, გაილვიძე, ქვეყანას ეკონომიკა სჭირდება, დამშეულს – დაპურება და არა ჩვენი გუდაფუშუტა რეფორმატორები.

ოთარ ხუციშვილი

№ 70. პარასკევი. 20 აპრილი. 2007 წელი.

◎ პრობლემა

(მეექვსე გვერდიდან)

რად ჭიანურდება „კარტახენის ოქმის“ რატიფიკაცია?

– დღეისათვის ქვეყანაში **გნმ**-ორგანიზმების რეგულირების მხრივ მოქმედი ერთადერთი საკანონმდებლო აქტია 1996 წელს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებული აკრძალვა **გნმ**-ორგანიზმების შემოტანასა და კულტივაციაზე. ეს აკრძალვა მიიღეს 1996 წელს საქართველოში ფირმა „მონსანტოს“ წარმოების **გნმ**-კარტოფილის შემოტანის საწინააღმდეგოდ საქართველოს მწვანეთა მოძრაობისა და სხვა ორგანიზაციების მიერ გამართულ საპროტესტო ღონისძიებათა შედეგად. თუმცა, ის აკრძალვა არ არის სრულყოფილი საკანონმდებლო დოკუმენტი, რომელსაც შეუძლია ამ პრობლემის გადაჭრა.

ასევე გასათვალისწინებელია მსოფლიო მასშტაბით განვითარებული მოვლენებიც. აღსანიშნავია ისიც, რომ ევროკავშირსა და აშშ-ის შორის 2003 წლის შემდეგ მიმდინარე „სავაჭრო ომი“, რომელიც გამოწვეული იყო ევროპაში **გნმ**-ორგანიზმების მკაცრი რეგულირებით, ფაქტობრივად, ევროკავშირის გამარჯვებით დასრულდა. მართალია, აშშ-ის ადმინისტრაცია და ზოოტექნოლოგიური ინდუსტრია საწინააღმდეგოს დამტკიცებას ცდილობს, მაგრამ მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის საბოლოო ვერდიქტმა კიდევ ერთხელ დაამტკიცა ევროპისა და სხვა ქვეყნების უფლება, დააწესონ შეზღუდვები და აკრძალვებიც **გნმ**-ორგანიზმებზე.

2007 წლის 21 მარტს ბიოტექნოლოგიურმა ინდუსტრიამ ევროპაში კულტივირებული ხუთი **გნმ**-კულტურის წარმოების შეჩერების შესახებ განაცხადი უკვე გააკეთა. აქედან გამომდინარე, ჩვენი პოზიცია ასეთია: **საქართველოში უნდა გამოცხადდეს მორატორიუმი გნმ-ორგანიზმების შემოტანასა და კულტივაციაზე. საქართველოს კანონში „დაცული ტერიტორიების შესახებ“ უნდა იყოს პუნქტი, რის თანახმადაც საქართველოში არსებული დაცული ტერიტორიები გნმ-ორგანიზმებისაგან თავისუფალ ზონებად გამოცხადდება.**

საქართველოს კანონში „მომხმარებელთა უფლებების შესახებ“ აუცილებელია დამატება **გნმ**-ორგანიზმების შემცველი პროდუქტების სავალდებულო ნიშანდების შესახებ.

– რა გავლენას ახდენს გნმ-პროდუქტები ადამიანის ჯანმრთელობაზე?

– ადამიანის ჯანმრთელობაზე ნეგატიური გავლენის ყველაზე სავალალო შემთხვევა მოხდა აშშ-ში, როდესაც **გნმ**-ინგრედიენტის – ტრიფტოფანის შემცველი საკვების მილების შედეგად დაიღუპა 150-მდე ადამიანი და ათასობით მოიწამლა. პროდუქტი სასწრაფოდ ამოიღეს სავაჭრო ქსელიდან და მასთან დაკავშირებული მთელი დოკუმენტაცია გაანადგურეს.

კვლევების შედეგად გნმ-საკვებმა შეიძლება გამოიწვიოს: ალერგიული და იმუნური სისტემის რეაქციები გნმ-ორგანიზმებში შემავალი ახალი ნივთიერებების მიმართ; ხშირადხმარებული ანტიბიოტიკებისადმი მდგრადი გენები შეიძლება გადაეცეს კუჭ-ნაწლავის პათოგენურ მიკროორგანიზმებს. ამ პათოგენების მიერ გამოწვეული დაავადებების სამკურნალოდ ანტიბიოტიკი უკვე არაეფექტური აღმოჩნდება.

ახალმა გენებმა შეიძლება გუნებრივი გენების მოქმედება შეცვალონ, რასაც შესაძლოა გაუთვალისწინებელი თანამდევი ეფექტები მოჰყვეს.

რაც ყველაზე მთავარია, დღეისათვის მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში, და უპირველესად, ევროპაში არავის სურს გნმ-ორგანიზმებისა და მათგან მილებული საკვების მილება, რაც იმას ნიშნავს, რომ გნმ-ორგანიზმების დანერგვის შემთხვევაში ჩვენ ჯერ კიდევ აუთვისებელ პოტენციურ ბაზარს დავკარგავთ სოფლის მეურნეობის პროდუქტებისთვის.

ეს საკითხი განსაკუთრებით აქტუალურია ქართული ღვინის წარმოებისთვის, რადგან დღეს უდიდესი ძალისხმევაა მიმართული იქითკენ, რომ ქართული ღვინო როგორმე ევროკავშირის ბაზარზე მოხვდეს. მაგრამ **ყველაფერი წყალში გადაყრილი გამოვა, თუკი გენმოდიფიცირებული ვაზის თუნდაც ერთი ნერგი მოხვდება საქართველოში.**

– გასაგებია, მაგრამ როგორ უნდა გადავჭრათ ეს პრობლემა, ანუ როგორ შევცვალოთ ვითარება?

– აუცილებელია, რომ ქვეყნის ხელისუფლებამ სათანადოდ გაიცნობიეროს ის რისკები, რასაც **გნმ**-ორგანიზმების დანერგვა უქმნის ქვეყანას. ნებისმიერ სახელმწიფოში, სადაც სათანადოდ ზრუნავენ თავიანთი მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე, ფერმერებისა და სოფლის მეურნეობის აღმავლობაზე, ეს საკითხები ეროვნული უშიშროების დონეზეა დაყენებული. **აუცილებელია, ქვეყანამ სასწრაფოდ შეიმუშაოს და მიიღოს ეროვნული ბიოუსაფრთხოების კანონმდებლობა. გარდა ამისა, აუცილებელია, შეიქმნას პროდუქტების შესამოწმებლად სათანადო ლაბორატორიული ბაზა, ჩამოყალიბდეს ინფრასტრუქტურა.**

ამის მისაღწევად კი, უწინარესად, ქვეყნის ხელისუფლებამ უნდა გამოიჩინოს პოლიტიკური ნება. თუნდაც ის ფაქტი რად ღირს, რომ 2006 წლის განმავლობაში ბიოუსაფრთხოების „კარტახენის ოქმის“ რატიფიკაციის საკითხი საქართველოს პარლამენტში ორჯერ იყო დასმული დღის წესრიგში, თუმცა ჯერ ვერ მოხერხდა.

ქვეყნის ბიომრავალფეროვნებასა და მისი მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვას სათანადო ყურადღება სჭირდება!

ესაუბრა
ნაზი იმნაიშვილი

დღეს და ხვალ

● ფორუმების ისტორიული დანიშნულების გამო, ჩვენ მაინც გადავწყვიტეთ მონაწილე ქვეყნების სრული ნუსხის გამომზეურება (ალფაბეტური წესითაძ: ავსტრია, აშშ, ბულგარეთი, გერმანია, დიდი ბრიტანეთი, თურქეთი, იტალია, კანადა, პოლონეთი, პორტუგალია, რუსეთი, სომხეთი, უკრაინა, შვეიცარია, ჰოლანდია

◎ გამოჩენილი მეოცესაუკუნელები

დიდი შეშელეთელი

23 აპრილს საუკუნე სრულდება დიდი ქართველი მათემატიკოსისა და მექანიკოსის ილია ვეკუას დაბადებიდან. ამ ღირსშესანიშნავ თარიღს მიეძღვნება თბილისში იუტამის (საერთაშორისო კავშირი თეორიულ და გამოყენებით მექანიკაშიძ სიმპოზიუმი „გარსების, ფირფიტებისა და ღეროების მიმართება სამგანზომილებიან მოდელებთან“, ერთის მხრივ და ისააკის (გენიალური ნიუტონის სახელში არ აგვერიოს – ანალიზის, მისი გამოყენებებისა და გამოთვლების საერთაშორისო საზოგადოებაძ კონფერენცია „კომპლექსური ანალიზი, კერძოწარმოებულიანი დიფერენციალური განტოლებები და უწყვეტ გარემოთა მექანიკა“, მეორეს მხრივ.

ორივე ფორუმი ერთდროულად ეწყობა და 5 დღეს (23-27 აპრილსძ გასტანს. ორივეს თემატიკა აკადემიკოს ილია ვეკუას მეცნიერულ ინტერესებს მოიცავს. სხდომები იუბილარის სახელობის გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტში გაიმართება.

მოახლოებული თავყრილობების თაობაზე ტელეფონით ვესაუბრეთ იუტამის სიმპოზიუმის საერთაშორისო სამეცნიერო კომიტეტის თავმჯდომარეს, ისააკის კონფერენციის საერთაშორისო სამეცნიერო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეს, პროფესორ **გია ჯაიანს,** რომელმაც კოლეგებთან ერთად ძალისხმევა არ დაიშურა ასეთი მასშტაბური ღონისძიებების ღირსეულად მოსამზადებლად. მთელი ქვეყნით მოყვანილი საინფორმაციო მასალა გატონი გიას მონათხრობს ეყრდნობა. აქვე ვიტყვით, რომ სხვა თვალსაჩინო სწავლულებთან ერთად იუტამის კომიტეტში შედიან საფრანგეთის უკვდავთა აკადემიის წევრი ფილიპ სიარლე და ბოლო დრომდე ავსტრიის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი ჰერბერტ მანგი (რომელიც თავს ნიკო მუსხელიშვილის მოწაფედ და მიმდევრად მიიჩნევს, ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე არაერთხელ მოგვიხსენიებია და ახლა ჩამოდის კიდევაც თბილისშიძ.

15 ქვეყნის 40-ზე მეტი წარმომადგენელი გვეწვევა და სიმპოზიუმ-კონფერენციის მართლაც მასშტაბურობას უკვე ეს ორი ციფრიც მოწმობს. ფორუმების ისტორიული დანიშნულების გამო, ჩვენ მაინც გადავწყვიტეთ მონაწილე ქვეყნების სრული ნუსხის გამომზეურება (ალფაბეტური წესითაძ: ავსტრია, აშშ, ბულგარეთი, გერმანია, დიდი ბრიტანეთი, თურქეთი, იტალია, კანადა, პოლონეთი, პორტუგალია, რუსეთი, სომხეთი, უკრაინა, შვეიცარია, ჰოლანდია.

დასანანია, რომ რუსეთიდან, სადაც სახელგანთქმული ქართველი მეცნიერი წლოგით ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა და წარჩინებების მრავალი ნიშანიც დაიმსახურა, მხოლოდ ერთი ნოვოსიბირსკელი სტუმარი გვეყოლება. ხუთს ჰქონდა შემოტანილი განაცხადი პირდაპირი რეისის აღდგენის იმედით, ველოდით კიდეც, მაგრამ იმედი არ გამართლდა...

მოხსენებები იქნება როგორც ზეპირი, ისე სასტენდო. უცხოელები იუტამის ხაზით 25 მოხსენებით გამოვლენ, ისააკის ხაზით – 31. ქართველი მათემატიკოსები სიმპოზიუმსა და კონფერენციაზე სულ 60 მოხსენებით წარდგებიან.

23 აპრილს გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტში ილია ვეკუას ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ გახსნითი 45-წუთიანი მოხსენებით გამოვა მისი მოწაფე, პოლონელი აკადემიკოსი ბოგდან ბოიარსკი. იმავე დღეს, საღამოს, შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრში შედგება საიუბილეო სხდომა, რომლის შემდეგ განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო სტუმრებს მიღებას გაუმართავს მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლეში.

ბოლოს, 45-წუთიან მოხსენებას სიმპოზიუმზე წაიკითხავს პაულო პოდიოგუიდული (იტალიაძ, კონფერენციაზე – ჰაინრიჰ ბეგეერი (გერმანიაძ. ამის შემდეგ ჩატარდება გაერთიანებული სხდომა, სადაც საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ დაწესებული 6 პრემიის ლაურეატი გამოცხადდება მონაწილეთაგან (3-3 თითო ფორუმიდანაძ, რომელთაც 1000-1000 ლარი გადაეცემათ.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ამ ფონდმა საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიასთან ერთად დოქტორანტურის 20 მესამეკურსელს მათემატიკასა და ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში სწავლების მესამე წელს დაუწესა წლიური 2400-ლარიანი განაკვეთი, რომელსაც ილია ვეკუას სტიპენდია დაერქმევა.

თბილისის უნივერსიტეტმა საიუბილეოდ გამოსცა ქართულ და ინგლისურ ენებზე (ცალ-ცალკეაძ წიგნი „ილია ვეკუა“, სადაც შევიდა დიდი მეცნიერის მოწაფეების, აკადემიკოს ანდრო ბიწაძის ნაშრომი „ილია ვეკუას ცხოვრება და მოღვაწეობა“ და პროფესორ თენგიზ მეუნარგიას გამოკვლევა „კვლავ საქართველოში“, გარსთა თეორიაში ილია ვეკუას უკანასკნელი ძიებების ამსახველი.

გატონი ილიას მშობლიური სოფელი შეშელეთი გალის რაიონში მდებარეობს. რა კარგი ჟესტი იქნება, თუ აფხაზეთის დე ფაქტო ხელისუფლება იძაც იუბილეს აღნიშვნას ხელს არ შეუშლის...

... ჩვენი დედაქალაქის მათემატიკური და საერთოდ, მეცნიერული საზოგადოებრიობა ორი მნიშვნელოვანი მემორიალური ფორუმის მოლოდინშია. ორივე ილია ვეკუას უკვდავ სახელს უკავშირდება.

თამაზ ეგანოიძე

◎ ინფორმაცია

ან პურის ფასი გაიზრდება, ან წონა შემცირდება

ექსპერტი ეკონომიკის საკითხებში სოსო ცისკარიშვილი აცხადებს, რომ გაზის ტარიფის ზრდის გამო პურის ფასი გაიზრდება.

– პურის ღირებულების 20-25 პროცენტი გუნებრივი გაზის გამოყენების საფასურს შეადგენს. თუ ეს პროცენტული მაჩვენებელი მოიმატებს, შესაბამისად პურის ფასიც გაიზრდება, ან ფასის შენარჩუნების სანაცვლოდ მისი წონა შემცირდება, – განაცხადა ცისკარიშვილმა.

შეგახსენებთ, რომ საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის გადაწყვეტილებით, გაზის სამომხმარებლო ტარიფი 1-ლი მაისიდან 1 კუბ/მეტრზე – 50,62 თეთრით განისაზღვრა.

სემეკ-ის გადაწყვეტილებით, თბილისში მოსახლეობისათვის გაზის სამომხმარებლო ტარიფი 1 კუბ/მეტრზე – 50,62 თეთრით განისაზღვრა, ხოლო რეგიონებში – 1 კუბ/მეტრი გაზის ტარიფი 48 თეთრიდან 53 თეთრამდე.

პურპროდუქტების სამინისტროს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების ყოფილი სამმართველოს უფროსი ვახტანგ იზორია აცხადებს, რომ გაზზე ფასის მატება პურის ფასს 5-6 თეთრით გააძვირებს.

რა უჯდება სამინისტროს ძაღლების და ცხენების გამოკვება?

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ 2007 წელს შესყიდვების მიზნით განხორციელებულ ტენდერში გახარჯული თანხის მოცულობა და გამარჯვებულ პრეტენდენტთა სია გამოაქვეყნა.

გოლო სამი თვის განმავლობაში სატენდერო თანხის მთლიანმა ღირებულებამ 75 მილიონ 986 ათას 213 ლარი შეადგინა. იანვარში, თებერვალსა და მარტში სამინისტროს სხვადასხვა სახის საავტომობილო საწვავის შეძენა 18 მილიონ 13 ათას 399 ლარი დაუჯდა. შინაგან საქმეთა სამინისტროს საწვავით მომარაგება ტენდერში გამარჯვებულმა კომპანიებმა – შპს „ლუკოილ ჯორჯია“ და სს „ვისოლ პეტროლიუმ ჯორჯია“ უზრუნველყვეს.

აღსანიშნავია, რომ გასული სამი თვის განმავლობაში ძაღლების სპეციალური მშრალი საკვების შესასყიდად შპს „ვიტ ჯორჯიას“ შსს-მ 133 ათასი ლარი გადაუხადა, ხოლო სამინისტროს კუთვნილი ცხენების გამოკვება 224 ათას 975 ლარი დაუჯდა. ცხენები საკვებით ინდოეწარმე „რომან გოგიას“ მოამარაგა.

უნდა აღდგეს წიგნის პალატა!

საქართველოს წიგნის პალატის ყოფილმა თანამშრომლებმა ყოფილი სამსახურის წინ გუშინ საპროტესტო აქცია გამართეს.

ისინი ხელისუფლებას აღნიშნული უწყების აღდგენასა და მილიონ 700 ათასი წიგნისთვის შესაფერისი პირობების შექმნას სთხოვენ.

საპროტესტო აქციის მონაწილის ციური კასრაძის განცხადებით, წიგნის პალატის 6-სართულიან საცავში უნიკალური წიგნები ინახება. მათი დიდი ნაწილი მხოლოდ ერთ ეგზემპლარადაა შემონახული და სპეციალურ პირობებში შენახვა სჭირდებათ.

– ეს წიგნები ეროვნულ გიგლიოთეკას გადაეცა. ამ ფონდით სარგებლობა დაუშვებელია, რადგან ის ყველაფრისგან დაცული უნდა იყოს, – აღნიშნა ციური კასრაძემ.

აქციის მონაწილეებთან „თანასწორობის ინსტიტუტისა“ და „ყოფილი პოლიტპატიმრები ადამიანის უფლებებისთვის“ წევრები მივიდნენ, რომლებმაც აქციის მონაწილეებს სოლიდარობა გამოუცხადეს.

აქციის მონაწილეთა ინფორმაციით, წიგნის პალატის 80 თანამშრომელი სამსახურიდან 2006 წლის დეკემბერში დაითხოვეს, სამსახური კი ოფიციალურად 2007 წლის 15 თებერვალს გაუქმდა.

ოქროსა და ვერცხლის ლიცენზიებს გაასხვისებენ

პირველ მაისს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო ქედის რაიონში, მერისის მადნიან კვანძზე სპილენძის, ტყვიის, თუთიის, ოქროს და ვერცხლის მოპოვებისათვის სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიას გაასხვისებს, – ამის შესახებ გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს ლიცენზირებისა და ნებართვების დეპარტამენტის უფროსი გიორგი ცხაკაია იტყობინება.

ცხაკაიას განმარტებით, ლიცენზიის ფარგლებში შესაძლებელია 100 815,752 ტ წიაღისეულის მოპოვება, საიდანაც 74 800 ტ სპილენძს, 15 000 ტ. ტყვიას, 11 000 ტ. თუთიას, 0.652 ტ. ოქროს და 15.1 ტ. ვერცხლს მოიპოვებენ.

– ლიცენზიის საწყისი ღირებულება 800 ათას დოლარს შეადგენს და ის 40 წლის ვადით გაიცემა. აღნიშნული ლიცენზიის გასხვისებით აჭარის მოსახლეობის დასაქმება მოხდება და რეგიონის ეკონომიკური მდგომარეობაც გაუმჯობესდება, – განაცხადა ცხაკაიამ.

შეზღუდული შესაძლებლობების ბავშვთა ფესტივალი

შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვების ინტერნაციონალურ ფესტივალში თბილისის სარეაბილიტაციო-გამავჯანსაღებელ ცენტრ „სიხარულის“ შემოქმედებითი ჯგუფიც მიიღებს მონაწილეობას.

ფესტივალი სტამბოლში 20-24 აპრილს გაიმართება, სადაც ქართველი ბავშვების ანსამბლი „ოცნების დასაწყისი“ გაემგზავრება.

სტამბოლში გამგზავრებამდე სამსახურის უფროსმა მამუკა ქაცარავამ ანსამბლ „ოცნების დასაწყისის“ წევრები მოინახულა და მათ გენერალურ რეპეტიციას დაესწრო.

თბილისის მერიის სოციალური მომსახურებისა და კულტურის საქალაქო სამსახურის ინფორმაციით, ფესტივალის ორგანიზატორების მიზანია, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვებმა საზოგადოებასთან ინტეგრირება შეძლონ.

ვიდეოთვალი – ტოტალიზატორებში

ტოტალიზატორებსა და სათამაშო ობიექტებს მთავრობა გარკვეულ მოთხოვნებს უყენებს. პარლამენტში უკვე შევიდა აზარტული თამაშებისა და ლატარიის შესახებ კანონებში ცვლილებების პროექტი, რომლის თანახმად, ტოტალიზატორები და სხვა ტიპის სათამაშო ობიექტები ვალდებულნი იქნებიან, ვიდეოთვალები დაამონტაჟონ.

მათვე უნდა მოაწყონ პოლიციასთან კავშირის სიგნალიზაცია და მოახდინონ სალარო-აპარატების ბრონირება.

პარლამენტში შევიდა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილებების პროექტი, რომელიც ასევე უკავშირდება ტოტალიზატორებსა და სათამაშო ბიზნესს. კერძოდ, 18 წლამდე მოზარდებს ეკრძალებათ ტოტალიზატორებსა და სათამაშო ობიექტებში შესვლა. ასეთი ფაქტის დაფიქსირების შემთხვევაში კი ადმინისტრაცია 1000 ლარის ოდენობით დაჯარიმდება.

ინტერპრესნიუსისა და ჯი-ეიჩ-ენი-ს მიხედვით

● სხვათა შორის, არასპორტულ გარემოებებზე დარბაზში მყოფმა კალათბურთის ფედერაციის პასუხისმგებელმა მუშაკებმაც გაამახვილეს ყურადღება. ასე რომ, საინტერესოა, როგორი რეაქცია მოჰყვება „უფროსობისგან“ მორიგ სიბინძურეს

◎ ორბიტაზე

აზიური თამაშები — სამხრეთ კორეაში

ასეთი გადაწყვეტილება მიიღო კუვეიტში გამართულმა აზიის ოლიმპიური საბჭოს (OCAძ 26-ე გენერალურმა ასამბლეამ შეიხ ახმედ ალ-ფაჰდ ალ-საბაჰის თავკაცობით, 2014 წელს აზიური თამაშები სამხრეთ კორეის ქალაქ ინჩხონში გაიმართება.

ხმის მიცემაში მონაწილეობდა OCA-ს 45 წევრი. მათ არჩევანი ინჩხონსა და ნიუდელის (ინდოეთიძ შორის უნდა გაეკეთებინათ. ეს კორეის უკვე მესამე ქალაქია, სადაც ასეთი სპორტული დღესასწაული იმართება.

სწორედ ინჩხონის ნავსაყუდარში 1904 წელს გმირულად დაიღუპა რუსული კრეისერი „ვარიაგი“.

ნაბიჯი წინ?

ფიფამ გამოაქვეყნა მსოფლიო ფეხბურთის ახალი რეიტინგი. მარტთან შედარებით პირველ ათეულში ის განსხვავებაა, რომ იტალიამ დაიბრუნა ლიდეროობა, არგენტინამ კი მეორე ადგილზე გადაინაცვლა. ახლა პირველი ათეული ასე გამოიყურება (ფრჩხილებში – ადგილი წინა რეიტინგშიძ: 1ძ. (2ძ. იტალია (1604 ქულაძ, 2. (1ძ არგენტინა (1594ძ, 3. (3ძ ბრაზილია (1520ძ, 4.(4ძ საფრანგეთი (1496ძ, 5.(5ძ გერმანია (1393ძ, 6.(7ძ ჰოლანდია (1302ძ, 7.(6ძ პორტუგალია (1292ძ, 8.(6ძ ინგლისი (1278ძ, 9.(10ძ ესპანეთი (1237ძ, 10 (9ძ ჩეხეთი (1169ძ.

საქართველომ წინა თვესთან შედარებით ერთი ნაბიჯი გადადგა წინ და ახლა 85-ე ადგილზეა.

სირბილით — გინესის წიგნში

გაუჩერებლად ზუსტად 24 საათი ირბინა ტრენაჟერ-ბილიკზე 43 წლის ჩილელმა ერვინ ვალდეგენიტომ სანტიაგოს ცენტრში, იარალის მოედანზე. ამ დროს მან გაირბინა 247,7 კილომეტრი, რითაც დაამხო გინესის რეკორდების წიგნში ადრე შეტანილი ამერიკელი კრისტოფერ ბერგლანდის მსოფლიო რეკორდი – 247,4 კმ.

სანტიაგოს ბევრი მცხოვრებისთვის ვალდეგენიტო კარგადაა ცნობილი თავის უცნაურობებით. მაგალითად, სამსახურში ის მანქანით, ან ავტობუსით კი არ დადის, არამედ სირბილით. ყოველდღე იგი დაახლოებით 50 კილომეტრს გარბის სახლიდან ოფისამდე, სანტიაგოს ცენტრში და უკან. სირბილი მან ბავშვობაში დაიწყო, როცა 10 კილომეტრს დარბოდა სკოლამდე და უკან. 2003 წელს ამერიკის „დასაპყროობად“ მიემგზავრება და მონაწილეობს ცნობილ მარათონში „კუინ კრიკის 24 საათი“, სადაც მეორე ადგილს იკავებს.

მაშინ ის დოკუმენტურ ფილმშიც „მორგენალი“ გადაიღეს.

◎ კალათბურთი

ქართული ოინები

კალათბურთელ ვაჟთა XVI ეროვნული ჩემპიონატის XXII ტურის შეხვედრათა შედეგები გუშინ კი გაგაცანით, მაგრამ ვერის გალში ისეთი ფაქტები მოხდა, რომ საჭიროდ ვთვლით, იქ განვითარებულ მოვლენებს დავუბრუნდეთ.

უპირველესად, მორიგი „ნახევარი ქალით თამაშის“ თაობაზე. მოგეხსენებათ, რომ ამას წინათ პლეი-ოფში მოსახვედრად მებრძოლმა თბილისის „დინამომ“ სუპერლიგის ერთ-ერთი ფავორიტ „ავიამშენს“ ისე მოუგო მატჩი, საფუძვლიანი ეჭვები გაჩნდა, უმოტივაციოდ მოასპარეზე ავიატორებმა (მათ ხომ დიდი ხანია განაღდებულით აქვთ ნახევარფინალის საგზურიძ მეტოქეს ძვირფასი ძულები უფეშქაშესო. გუშინწინ ანალოგიური ძლვენი მიიღო დინამოელთა უშუალო კონკურენტმა სტუ-მ, რომელმაც სტუდენტური დერბი ლიდერთა ჯგუფის კიდევ ერთ წარმომადგენელ თსუ-სთან თავის სასარგებლოდ მოწინააღმდეგის ხელშეწყობით დაასრულა. გარდა იმისა, რომ დამარცხებულთა თავკაცი ნუგზარ ჭეიშვილი უწინ ტექნიკოსებს წვრთნილა, ისიც საეჭვოდ გამოიყურებოდა, რომ მან რამდენიმე წამყვანი შეგირდი დაასვენა. სხვათა შორის, არასპორტულ გარემოებებზე დარბაზში მყოფმა კალათბურთის ფედერაციის პასუხისმგებელმა მუშაკებმაც გაამახვილეს ყურადღება. ასე რომ, საინტერესოა, როგორი რეაქცია მოჰყვება „უფროსობისგან“ მორიგ სიბინძურეს.

არანაკლებ ალმაშფოთებელი მაგალითი მისცეს კოლეგებს „ავიამშენისა“ და „მაკაბის“ შეხვედრის მსაჯებმა ზაზა მაჩალაძემ და ხათუნა გაგედავამ. მეორე პერიოდის ერთ-ერთ ეპიზოდში მათ სხვადასხვაგვარად განსაჯეს მაკაბელთა თავდამსხმელ ვაშაკიძის წინააღმდეგ წესის დარღვევა, რაც მოგვიანებით მაჩალაძის თვითნებობასა და მატჩის კომისრის მურმან ქურიძის (მან გაგედავა გაამართლაძ შეურაცხყოფაში გადაიზარდა. შეგახსენებთ, რომ საერთაშორისო კატეგორიის არბიტრი მურმან ქურიძე საქართველოს პარლამენტის დეპუტატიც გახლავთ.

გუშინ: „ავიამშენი“ – სტუ 85:73, „აზოტი“ – „მაკაბი“ 96:66, თსუ“ – „დინამო“ 83:86.

გია პლატონიშვილი

◎ ფეხბურთი

ევროპის სტადიონებზე

იტალია. გამოტოვებული შეხვედრები. „ინტერი“ – „რომა“ 1:3, „ლაციო“–„კიევო“ :0:0, „ასკოლი“ –„მილანი“ 2:5, „ემპოლი“ –„ატალანტა“ 2:0, „უდინეზე“ –„სამპდორია“ 1:0, „ლივორნო“ –„კალიარი“ 2:1, „რეჯინა“–„მესინა“ 3:1, „პარმა“–„ფიორენტინა“ 2:0, „სიენა“ –„ტორინო“ 1:0.

ინგლისი. გამოტოვებული შეხვედრები. „მანჩესტერი“ – „შეფილდი“ 2:0, „არსენალი“ – „სიტი“ 3:1, „ვესტ ჰემი“ – „ჩელსი“ 1:4, „ლივერპული“ – „მიდლსბრო“ 2:0, „ბლეკბერნი“ – „უოტფორდი“ 3:1.

საფრანგეთი. გამოტოვებული შეხვედრები. „ლიონი“ – „რენი“ 0:0, „ბორდო“ –„ნანსი“ :0:0.

თასის ნახევარფინალი: „მონტეკიუ“ –„სოშო“ 0:2 (დამატებით დროშიძ, „მარსელი“ – „ნანტი“ 3: 0.

ესპანეთის თასის ნახევარფინალი. პირველი მატჩი. „ბარსელონა“ –„ხეტაფე“ 5:2.

გერმანიის თასის ნახევარფინალი. „ნიურბერგი“ – „აინტრახტი“ 4:0, „ვოლფსბურგი“ –„შტუტგარტი“ 0:1.

◎ მძლეოსნობა

ისევ ოქროს მედალი

ათენის ოლიმპიური თამაშების მონაწილე მარიამ ქევხიშვილი აშშ-ში სწავლობს და იქაურ შეჯიბრებებშიც მონაწილეობს. უწინაც გაუწყეთ, რომ ქართველმა მძლეოსანმა ბირთვის კვრაში ორჯერ დაიკავა პირველი ადგილი. ამას წინათ კი შტატების სტუდენტ მძლეოსანთა პაექროობისას ბირთვი 16,67-მეტრიან ზღვარს გადააცილა და კვლავ ოქროს მედალი დაიმსახურა. საგულისხმოა, რომ მარიამი ამერიკაში ქალთა შორის რეიტინგით მეხუთე ადგილზეა.

◎ ჩოგბურთი

გადამწყვეტი მატჩის წინ

საქართველოს ჩოგბურთელი ქალები (მაკა ჩახნაშვილი, ოქსანა კალაშნიკოვა, ეკა გორგოძე, სოფიო ქვაცაბაიძ მავრიკის კუნძულებზე ფედერაციის თასისთვის ორთაბრძოლას მართავენ ევრო-აფრიკული ზონის მეორე ჯგუფში. პირველ მატჩში ჩვენებმა ნორვეგიელებს 2:0 სძლიეს, თუმცა ჯგუფის ფავორიტ პორტუგალიელებთან 0:3 დამარცხდნენ. წუხელ ქართველ სპორტსმენებს გადამწყვეტი პაექრობა ჰქონდათ ბოსნიელებთან ჯგუფში მეორე ადგილის დასაკავებლად, რათა პირველი ზონის საგზურისთვის ბრძოლა განაგრძონ.

◎ ქველმოქმედება

„ოლიმპიური ვარსკვლავი“ გულუხვობს

სამიოდე წლის წინათ შეიქმნა კომპანია „ოლიმპიური ვარსკვლავი“, რომლის დამფუძნებლები არიან ოლიმპიური ჩემპიონები – გიორგი ასანიძე, ზურაბ და ჯარჯი ზვიადაურები, ასევე ვაჟაფშაველას შთამომავალი ზაზა რაზიკაშვილი, სპორტის დიდი ქომაგი და ჭაბუკობისას თავადაც მოჭიდავე, საქართველოს ნაკრების წევრი.

მოგეხსენებათ, საბურთალოს გაზრის ადგილას ახალი სპორტულ-საცხოვრებელი კომპლექსი – „ოლიმპიური ვარსკვლავი“ შენდება. ეს იქნება ტალღოვანი ტიპის შენობა თორმეტიდან 16 სართულამდე, ფლაგმანი ნაგებობა კი 24 სართულამდე ამაღლდება. კომპანიის გადაწყვეტილებით, სხვებთან ერთად აქ იცხოვრებენ ათენის ოლიმპიური თამაშების გამარჯვებულები – ასანიძე და ზვიადაური, ასევე პეკინის 2008 წლის ოლიმპიადის ქართველი ჩემპიონები. როგორც „ოლიმპიური ვარსკვლავის“ პრეზიდენტმა ზაზა რაზიკაშვილმა გვითხრა, ახალ კომპლექსში საცხოვრებელ ფართობთან ერთად კეთილმოეწყობა ძიუდოს და ძალოსნობის დარბაზები, გამაჯანსაღებელი ცენტრი, საცურაო აუზი, რაც საშუალებას მოგვცემს, ახალგაზრდები დავასაქმოთ და ქუჩას მაქსიმალურად მოვწყვიტოთ.

კომპანიის ხელმძღვანელობა, მრავალსართულიანი კორპუსის მშენებლობასთან ერთად, საქველმოქმედო საქმიანობასაც ეწევა. საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ რამდენიმე ახალგაზრდა სპორტსმენს აქედან ხელფასი ეძლევა; ეწყობა შეხვედრები ქვეყნის მოწინავე ათლეტებთან, საუკეთესოები ფასიანი საჩუქრებით ჯილდოვდებიან.

ამას წინათ საქათველოს ძიუდოისტებმა არნახულ წარმატებას მიაღწიეს ევროპის ჩემპიონატზე: ზაზა კედელაშვილმა ჩემპიონის ტიტული დაიცვა, მეორე ადგილზე გავიდნენ დავით ქევხიშვილი, ირაკლი ცირეკიძე და ლაშა გუჯეჯიანი, ხოლო ნესტორ ხერგიანმა მეხუთედ დაიმსახურა ბრინჯაოს მედალი. „ოქროს ვარსკვლავის“ პრეზიდენტმა მათ საზეიმო შეხვედრა მოუწყო და თითოეულს ფულადი ჯილდოები გადასცა.

ვაჟა დანელია

სურათებზე: ზაზა რაზიკაშვილი ავჯილდოებს ზაზა კედელაშვილსა და ნესტორ ხერგიანს; ასეთი იქნება სპორტულ-საცხოვრებელი კომპლექსი „ოლიმპიური ვარსკვლავი“.

სააგენტო „პირველის“ ფოტო.

№ 70. პარასკევი. 20 აპრილი. 2007 წელი.

სიტყვა – ღვაროი

მისი დევნა, როგორც ჩანს, ბევრად უფრო ადრე დაიწყო. საბედისწერო აღმოჩნდა მისი ბოლო კრიტიკული გამოსვლა. ის უკომპრომისო კაცი იყო, სხვაგვარად არ შეეძლო. ვახტანგ კოტეტიშვილი იმ იდეებს შეეწირა, რასაც მთელი ცხოვრების მანძილზე ემსახურა

◎ წიგნი

მეცნიერების „მორიგი მუშა“ და რაინდი

ვახტანგ კოტეტიშვილის ნაშრომთა ახალი კრებულის გამოცემის გამო

ახლახან გამომცემლობა „მერანმა“ დასტამბა ცნობილი მეცნიერისა და ხელოვანის, ლიტერატორის, ფოლკლორისტის, ხალხური სიტყვიერების მეცნიერული კვლევის ფუძემდებლის ვახტანგ კოტეტიშვილის ნაშრომთა კრებული „ფოლკლორული ძიებანი“ (რედაქტორები – ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი ამირან არაბული და გიგი ხორნაულიძ.

კრებულის შემდგენელს, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატს ნანა კოტეტიშვილს ადრე გამოცემული ტექსტები შეუვსია საარქივო მასალებით, ძველი პერიოდიკიდან ამოკრებილი სტატიებით, აგრეთვე არქივში მოძიებული ამ გამოჩენილი საზოგადო მოღვაწისა და პედაგოგის ტრაგიკული გედის ამსახველი უცნობი ფაქტებით და ასე მრავალფეროვნად აკინძული წარმოუდგენია მკითხველის სამსჯავროზე.

კრებული იწყება შემდგენლის შესავალი წერილით „ვახტანგ კოტეტიშვილი – ქართული ხალხური სიტყვიერების მეცნიერული კვლევის ფუძემდებელი“. სიტყვას ვაძლევთ ქალბატონ ნანა კოტეტიშვილს:

მიუხედავად იმისა, რომ ვახტანგ კოტეტიშვილის შესახებ ბევრი რამ არის ცნობილი, მის არქივში მაინც დარჩენილა ზოგიერთი ისეთი ცნობა, რომელიც ავსებს მის ბიოგრაფიას და შემოქმედებას.

ისინი ვახტანგ კოტეტიშვილს წარმოგვიდგენს, როგორც რენესანსული ტიპის მოაზროვნეს, რომელმაც უაღრესად ფართო ერუდიციისა და ღვთივ მოვალეობული ნიჭის წყალობით, ხელი მოჰკიდა მეცნიერებისა თუ ხელოვნების სრულიად განსხვავებულ სფეროებს და ყოველ მათგანში ნოვატორული სიტყვის თქმა შეძლო.

გამოქვეყნებული წიგნების გარდა, შემოგვრჩა მისი არქივი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ქართული ლიტერატურის მუზეუმის, მეცნიერებათა აკადემიის, ცენტრალური სახელმწიფო დეპარტამენტის ლიტერატურულ და სხვა საცავებში. ამ მასალებიდან განსაკუთრებით ფასეულია მისი გამოკვლევების ხელნაწერები, ფოლკლორული ექსპედიციების ანგარიშები, მის და სხვა პირთა მიერ ჩაწერილი ზეპირსიტყვიერების ნიმუშები, ლექციების კონსპექტები, მეცნიერული გამოკვლევების ფრაგმენტები და სხვა.

ვახტანგ კოტეტიშვილის არქივში დაცულია აგრეთვე მწერალთა კავშირისა და სამხატვრო აკადემიის სხდომის ოქმები. ამ მასალებიდან ჩანს, რომ ვახტანგი ცხოვრების შუაგულში ტრიალებდა, უამრავ დავალებას ასრულებდა, ყველგან მისი ხმა ისმოდა, ყოველი ეროვნული წამოწყების აქტიური მონაწილე გახლდათ. იყო მწერალთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილე, ხელოვნების კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრი, მხატვართა კავშირის თავმჯდომარე, მწერალთა კავშირის გაზეთ „ქართული სიტყვის“ რედაქტორი, მხარეთმცოდნეობის საზოგადოების საბჭოს, მთიელთა კავშირის, სარეპერტუარო კომისიის, ქართველ ხელოვანთა კულტკავშირის მთავარი კომიტეტის და ა.შ. წევრი. პარალელურად ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას: კითხულობდა ლექციებს უნივერსიტეტში, სამხატვრო აკადემიაში, ქუთაისის პედინსტიტუტში, ასწავლიდა რუსთაველის სახელობის თეატრალურ სტუდიაში, აგრეთვე თბილისის გიმნაზიებში...

კარგად იცოდა გერმანული, ლათინური, ფრანგული, უკრაინული, რუსული ენები. არქივში ინახება ცნობა მის მიერ შექმნილი ალ.ყაზბეგის ცნობილი ბიუსტის შესახებ: „მწერალთა კავშირის პრეზიდიუმი შუამდგომლობს ტფილისის აღმასკომის კეთილმოწყობის განყოფილებასთან, რათა ალ.ყაზბეგის ეს ძეგლი, რომელმაც თავის დროზე ყველა გამოფენაზე მიიპყრო როგორც საზოგადოების, ისე პრესის ყურადღება, დაიდგას ფუნიკულიორის ქვევით სკვერში ან სხვაგან, სადაც საჭიროდ დაინახავს“ (ტიციან ტაბიძე).

მას ქართული ზეპირსიტყვიერების ყველა კარდინალური საკითხი მეცნიერულად გამოკვლეული ჰქონდა, მაგრამ ბევრი მათგანი უკვალოდ დაიკარგა. გადმოგვცემენ, რომ დაპატიმრების მეორე დილითვე უშიშროებამ ვერსად მიაგნო მის შრომებს. ეს გამოკვლევები გაძარა საწერი მაგიდის დაკეტილი უჯრებიდან – ლიტერატურის ინსტიტუტიდან და ხელოვნების მუშაკთა სახლიდან. დაინტერესებულმა პირმა იმ ღამესვე მოასწრო მათი გადამალვა. ვინ მიითვისა ვ. კოტეტიშვილის შრომები?

ვახტანგი იყო ფოლკლორის თეორეტიკოსი, ხალხური ტექსტების შემკრები და კომენტატორი, სამეცნიერო ფოლკლორული ექსპედიციების მომწყობი და პოპულარიზატორი. არქივში ინახება მის მიერ მესხეთ-ჯავახეთში (1930 წ.ძ, ატენის (1933 წ.ძ, თეძმისა და ალგეთის (1934 წ.ძ ხეობებში ჩატარებული პირველი ფოლკლორული ექსპედიციების ანგარიშები. ამ ექსპედიციების დროს შეგროვილი მასალა ფოლკლორული არქივის ოქრის ფონდს შეადგენსო, აღნიშნავდა მისი ყოფილი სტუდენტი პროფესორი ელენე ვირსალაძე.

ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ფოლკლორის განყოფილება და არქივი ვახტანგ კოტეტიშვილის დაარსებულია, რომელსაც ამდენი წლის შემდეგ, სულ ახლახან, სრულიად სამართლიანად და განგების ნებით, მისი სახელი ეწოდა.

1936 წლის თებერვლიდან ვახტანგ კოტეტიშვილი რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის ფოლკლორის სექციის გამგეა. მაგრამ იმავე წლის მაისიდან მის ადგილზე ნიშნავენ ახალგაზრდა მიხეილ ჩიქოვანს, ფოლკლორის განყოფილების დამაარსებელი, ღვაწლმოსილი მეცნიერი კი უფროს მეცნიერ-თანამშრომლად გადაჰყავთ. 1936 წლის 13 ნოემბერს ვახტანგ კოტეტიშვილი წერს განცხადებას: „რუსთაველის სახ.ლიტერატურის ინსტიტუტის დირექციას. გთხოვთ გამანთავისუფლოთ ინსტიტუტში მუშაობისაგან. მიზეზი ის გახლავთ, რომ მე უფრო მეტის გაკეთება მინდა, გაცილებით მეტისა, ვიდრე ეს კეთდება ინსტიტუტის ფოლკლორის სექციაში. მეტის და უკეთესის გაკეთება კი აღარ შემიძლია, რადგან მორიგი თანამშრომელი გახლავართ და ჩემ ხმას აღარ აქვს არც წონა და არც ფასი. იქნებ უჩემოდ სექციამ მეტიც გააკეთოს, არ ვიცი. ის კი კარგად ვიცი, რომ უსექციოდ მე უკეთესად ვიმუშავებ, რადგან მეცოდინება რას ვაკეთებ და რისთვის ვაკეთებ“. განცხადებას ადევს რეზოლუცია „ უარი ეთქვას“.

მისი დევნა, როგორც ჩანს, ბევრად უფრო ადრე დაიწყო. საბედისწერო აღმოჩნდა მისი ბოლო კრიტიკული გამოსვლა. ის უკომპრომისო კაცი იყო, სხვაგვარად არ შეეძლო. ვახტანგ კოტეტიშვილი იმ იდეებს შეეწირა, რასაც მთელი ცხოვრების მანძილზე ემსახურა.

საბრალდებო დასკვნაში წერია: **„ვახტანგ კოტეტიშვილის შესახებ აგენტურულ შეტყობინებას სახელმწიფო უშიშროების სამმართველოს სამძებრო განყოფილების უფროსის მოადგილეს მლებრიშვილს აგენტები „ნერონი“, „მოსკოვი“ და „მიხაილოვსკი“ აწვდიდნენ. კერძოდ, ამ აგენტებმა აცნობეს,რომ ის განწყობილია ანტისაბჭოურად, პესიმისტურად, თითქმის ვერ ხედავს საბჭოთა სინამდვილის პერსპექტივას. თუმცა კოტეტიშვილმა იცის მარქსიზმ-ლენინიზმი და სწორად ესმის პარტიის პოლიტიკა, თავის ნაწარმოებებში სოციალიზმის გამარჯვება არ სჯერა“** (დასკვნაში არის გალჩო ქოგულოვის რეზოლუცია: **„დაიწყეთ ყველას აქტიური დამუშავება, კოტეტიშვილი დაპატიმრებულ უნდა იქნეს“ძ.**

საბჭოთა ხელისუფლების ზეობის პერიოდში, როდესაც ყველგან ხელმძღვანელ პოსტებზე პარტიული მუშაკები ინიშნებოდნენ, ვახტანგ კოტეტიშვილის აღტკინებული, თავდავიწყებული კვლევა ხალხური სიტყვიერებისა, მისი არძაული და მითოლოგიური ძირების ძიება, პროტესტად ჩანდა. უძველესი რწმენა-წარმოდგენების წინ წამოწევა, როგორც თვითონ აღნიშნავდა – „ქართული ხმის“ ძიება მსოფლიოს ხალხთა მოარულ მოტივებსა და სიუჟეტებში, უარყოფითად აღიქმებოდა „პროლეტარული კულტურის“ დამკვიდრების ეპოქაში. სწორედ ეს გახდა მისთვის საბედისწერო.

ვახტანგ კოტეტიშვილი – არისტოკრატიული გარეგნობის, შავგვრემანი, ულამაზესი ვაუკაცი, ქართული იერსახითა და განუმეორებელი შავი გაფთით, სხვა სამყაროდან მოსულ ზღაპრულ გმირს უფრო ჰგავდა, ვიდრე რეალურ ადამიანს. ქუჩაში ხშირად შავი ჩოხით დადიოდა, რაც უფრო კოლორიტულ და ეროვნულ იერს აძლევდა მის გარეგნობას.

ვახტანგ კოტეტიშვილის მსგავს პიროვნებებს იშვიათად შობს გუნება და მათ ხშირად ხანმოკლე ცხოვრებას განუმზადებს ხოლმე, ვინაიდან თუ სხვამ არაფერმა მოუსწრაფა სიცოცხლე, თანამედროვეთა შური და მტრობა მაინც მოუღებს ბოლოს.

ნანა კოტეტიშვილი

◎ გამოხმაურება

ვაი არყოლისაგან...

ჩინებულ წინადადებას (თუმცა იუმორით თქმულსძ გავეცანი „სრ“-ის 17 აპრილის ერთ-ერთ პუბლიკაციაში: სახელმწიფო კანცელარიაში ახალი თანამდებობის – ისტორიის საკითხებში პრეზიდენტის მრჩევლისა – შემოღების თაობაზე. ჰაი, ჰაი, რომ სჭირდება ასეთი მრჩეველი, თორემ ამ ბოლო დროს ქვეყნის პირველი პირი ისტორიის საკითხებშიც (ქართული ლიტერატურისა და ქართული მეტყველების საკითხების „პარალელურად“ძ სცოდავს.

სალაპარაკო ენას რაც შეეხება, ადრე ხომ ასე „აჩმახებდა“: „ყველას გადავუვლით“, „ყველას შევახრამუნებთ“, „ყველას ჯიბეში ჩავისვამთ“ და სხვა მისთანანს. სულ ახლახან, 17 აპრილს, სალამოს კი ტელეეკრანიდან დაემუქრა ყველას, „ვისაც **დანა-ჩანგალი** აქვს მომარჯვებული საქართველოს ნაწილების შესახვრეპად“ (?!ძ.

ღმერთო, შენ დაიფარე ჩვენი ქვეყანა შემდგომი დანაწილებისაგან, მაგრამ დანა-ჩანგლით რაიმეს შეხვრეპა? ეგეგ ესეც წარმატებულ რეფორმებში შედის? აქამდე ხომ შესახვრეპი ფუნქცია მხოლოდ კოვზს ეკისრებოდა?

ამრიგად, მხარს ვუჭერ წამოყენებულ წინადადებას და იმის გვერდით, მეც შემომაქვს წინადადება: ქვეყნის მეთაურს მრჩევლები ქართულ ლიტერატურასა (ინგლისურსა და უკრაინულში ნამდვილად არ უნდაძ და სწორმეტყველებაშიც არ აწყენდა.

ერთი პრინციპული დაბრკოლება კია: ვთქვათ, „აიყვანა“ან „აუყვანეს“ ეგ მრჩევლები. მერე, დაუჯერებს, რო?! ვინმეს ყურს ათხოვებს, რო?! მაგალითად, პოლიტიკური და დიპლომატიური მრჩევლები როგორ არ ეყოლება (უნდა ჰყავდეს!ძ, მაგრამ რო არაფერში ჩანს?...

თამაზ ეგანოიძე

◎ გუზღუნა ბერიკაცი

„რა გისურვო, ინგა, მეტი — გადააგდე სიგარეტი“...

პარლამენტის დიდებულ „ანტისიგარეტულ“ კანონში თამგაძოს მოსაწევად გამოყოფილ ადგილზეც არის ლაპარაკი, მაგრამ ტელესტუდია და ტელეეკრანი ასეთად რატომ უნდა მივიჩნიოთ ნეტავი? არადა იმ დილას, „იმედის დილაში“, სახელდობრ, „ბამბის რიგში“, ერთი ცნობილი სახე გაგვეჩითა, ნეტარებით გამგოლებელი.

ჩვენმა გაზეთმა დაწერა ერთხელ უკვე ამ საგანზე: გამოჩენილი მწერალი იქნება, რეჟისორი თუ პოლიტიკოსი, ეგეგ პატივი დაგვდოს ტელემაყურებელს, კადრში სიგარეტით ნუ გამოჩნდება და იმ რამდენიმე წუთის სიგრძეზე, სანამ ინტერვიუს გასცემს, ნაფაზებისაგან თავი შეიკავოს; ან, თუ ინტერვიუერს ეს ვერ მოუფიქრებია, ეგეგ ტელეჟურნალისტმა სთხოვოს მოგოდიშეგით, სულ ცოტა ხნით მოწევას ნუ გაუწევთ აგიტაცია-პროპაგანდას, მოზარდებიც გვიყურებენო...

სხვათა შორის, გადაცემას „ბამბის რიგი“ რატომ ჰქვია, ვერაფრით ვერ ვხვდები და იქნებ ჩვენ, მიუხვედრელთ, ეს მახვილი ჩანაფიქრი ერთხელ მაინც აგვიხსნან.

...სამსახურში გვერდით მომხიბვლელი გოგონა მეჯდა ერთი, სახელად ინგა, მომხიბვლელი და ამასთან „ტუჩებგადაკლული“ მოფუილე. ამიტყდა ბერიკაცს, მეც დამიწერე ლექსიო. სათაურად გამოტანილი ორწყობილა დავუწერე. თქვენ წარმოიდგინეთ, მაშინვე არა, მაგრამ თანდათან მართლაც „გადაგდო“...

თამაზ ილმელი

სხვადასხვა

● ძველი ტკივილი აღარ გველევა,
მაგრამ ეს არის უფრო საშიში,
როცა ქართველი არაგველებთან
გაბრუებული მიდის ჭაშიშით

ნოდარ ჯალაღონია

„ფერწერა ძაფით“

მსოფლიოში უნიკალური ტექნოლოგიით

საქართველოს პარლამენტის ი.ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის საგამოფენო დარბაზში მხატვარ რუსუდან ქევანიშვილის ფერწერული ნამუშევრების გამოფენა გაიმართა. მისი დათვალიერება საზოგადოებას 22 აპრილამდე შეუძლია. აქ მოსული ადამიანები განსაკუთრებული ოსტატობით შექმნილი ნამუშევრების თვითმხილველნი ხდებიან. სურათები ნათელ საგაზაფხულო ფერებშია წარმოდგენილი და ფერადი ძაფებით შესრულებული. თითოეულ მათგანზე ამოქარგულია ავტორის გავშვობის სახელი „დუსუნა“. ჭარბობს პეიზაჟები და პორტრეტები, რომლებიც ავტორის ფანტაზიითაა შექმნილი და ხელოვნების ჭეშმარიტი ნიმუშებია.

— ქალბატონო რუსუდან, რა დრო დასჭირდა მათ შექმნას?

— ამ ტილოების შექმნას ერთი წელი მოვანდომე.

— რა მასალისგან არის შესრულებული?

— ძაფისგან. ტექნიკა საკუთარი მაქვს, მსოფლიოში არ არის მსგავსი ტექნოლოგიებით შესრულებული ნახატები. გამოფენასაც „ფერწერა ძაფით“ დავარქვი.

— რამ განაპირობა ამ მასალის არჩევა?

— ჯანმრთელობის გაუარესების გამო, სალებავით მუშაობა ველარ შევძელი და, ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ, გადავწყვიტე ეს მასალა გამომეყენებინა.

— რომელ ნახატს გამოარჩევდით განსაკუთრებულად?

— „ბეიშას“. ეს ჩემი პირველი ნამუშევარია და ამიტომ განსაკუთრებულად მიყვარს.

საუბარში ერთ-ერთი დამთვალიერებელი ჩაგვერთო: „გამოფენა ისეთი ლამაზი და სუფთაა, როგორც მშობლიური მხარე. ისეთი რთული ტექნოლოგიითაა შესრულებული, როგორი რთულიც ჩვენი ცხოვრებაა“, — თქვა მან.

მართლაც, ნამუშევრები განსაკუთრებული სისპეტაკით გამოირჩევა, მათში ქართული სულია გამოკვეთილი.

მირანდა ფორჩხიძე,
მაია კილასონია

„ პოეზია

თუ სისხლმა აღარ იყივლა, თუ გული არ ჩაერია

სწავლის და ცოდნის ძიებას, გაგიხარია, ფასი აქვს,
რომ მოიარო ევროპა, ამერიკა და აზია.
მაგრამ, ოქსფორდი, კემბრიჯი, ჰარვარდიც არაფერია,
თუ სისხლმა აღარ იყივლა, თუ გული არ ჩაერია.
თუკი მამულის ტკივილი არ გაწუხებს და გაწვალებს,
შენი სამშობლოს სიყვარულს მარტო წიგნი ვერ გასწავლის.
თუ უცხო ცათა შემეურემ სამშობლოს ცა არ ინატრე,
თუ შენი ქვეყნის ხატება სულში არ დააბინადრე,
თუ არ დათვრები სამშობლოს ოცნებითა და ფერებით,
თუ გელათის და ეინწვისის ფრესკებს არ მოეფერები,
თუ არ მოგესმა ხანდახან ეფფა ალგეთის ლეკვების,
არ მოგენატრა წინანდლის ვარდი კი არა, ეკლებიც,
თუ შენი გული და ფიქრი კრწანისმა აღარ დანაღმა,
თუ არ მოგინდა დიდგორის და ბასიანის დანახვა,
თუ ენამ რუსთაველისამ შენი სათქმელი არა თქვა,
თუ აღარ გაგადიდგულა იმ 9 მმამ და იმ მარაბდამ,
თუ გულს ჭრილობად არ დარჩა იმ 9 აპრილის იარაც,
თუკი „შავლეგოს“ სიმღერამ მარღვებში არ გაგიარა,
ამაო არის ეოველი, სწავლა, გარჯა და წვალება,
მამულზე ფიქრი მარტოდენ წიგნებით არ ისწავლება.
უნდა შენს ხალხთან ილხინო, უნდა შენს ხალხთან იწვალო
და სიყვარული სამშობლოს შენი ხალხისგან ისწავლო.

2007 წ. აპრილი

მსაჯული დრო და წლებია

სიცრუითა და სიბილწით როცა კვარცხლბეკზე დგებიან,
დიდების მაძიებელნი თურმე ამაოდ ცდებიან.
რადგან მსაჯული ამ ქვეყნად, მხოლოდ ხალხი და წლებია,
მათი სახელი და გვარიც ძეგლებთან ერთად ქრებიან.
ამაო არის ეოველი, ეალბი ქება და დიდება,
ქვეყნად ვინ რისი ღირსია, დრო არვის არ ეკითხება.
დროს და წლებს მიაქვს ეოველი — უფალმა თუ არ ინება,
თუკი სიცოცხლე ხალხსა და სამშობლოს არ ეწირება.
არც მიწაზე და არც ცაში არა აქვთ თავშესაფარი,
მათ დავიწყებულ სახელებს და უპატრონო საფლავებს.
დრო დგება, ბოლო ეღება მკვდრისა და მიწის წვალებას,
კაცის სიკვდილზე მძიმეა საფლავის გარდაცვალება.
მხოლოდ კაი ემის ხვედრია, დროსთან და
წლებთან ჯიდილი,
საცოდავია ამ ქვეყნად, ძეგლები სიკვდილმისჯილი.

2007 წ. 8 აპრილი (აღდგომა).

ნარკომანია

1.

თუმც იყო ომი, სისხლი, წამება,
სხვაა ის დარდი და გაჯირვება.
ფუჭად იღვრება და იწამლება
სისხლი, რომელიც მამულს სჭირდება.

ძველი ტკივილი აღარ გველევა,
მაგრამ ეს არის უფრო საშიში,
როცა ქართველი არაგველებთან
გაბრუებული მიდის ჭაშიშით.

2.

ის, ვინც დღეს ჭეიდის შხამს და საწამლავს,
მისი სული და მისი თესლია,
ვინც ქეთევანი შანთით აწამა,
ვინც წვავდა ტაძრებს და ეკლესიებს.

ეს ის კაცია (თუმცა სხვა დროა),
ვინც ვერცხლს გემო და გეში აუღო,
კრწანისთან მეფე ვინც მიატოვა
და მტერს თბილისის კარი გაუღო.

3.

ის ცდილობს, აღარ გეავდეს, მამულო,
სტუმრის დამხვდური, ომში წამსვლელი,
რომ ცოტა იეოს საქართველოში
ბიჭები, ტანზე თაფლის წამსმელი.

ეს ის კაცია, ჩემო ბატონო,
ჩემო სამშობლოვ, ეს ის კაცია,
ვინც ცდილობს აღარ დარჩეს ბატონი
„ვეფხისტეაოსანს“, ჯვარს და ვარმიას.

4.

— აგერ, ბიჭებო, ოშკი, ბარხალი,
მომლოდინე და თქვენი მჭვრეტელი.
თქვენ უნდა გეჭერათ ხელში ფარ-ხმალი,
ფუნჯი, გუთანი და საჭრეთელი.

როცა სვანეთის ცა არის ახლოს,
როცა ახლოა მიწა არმაზის,
იმ მილბურანში რა უნდა ნახოთ
საქართველოზე უფრო ლამაზი.

ასე მჯერა და ვიწამე

ასე მჯერა და ვიწამე,
აღარ მჭირდება მტკიცება,
სიცოცხლე დედამიწაზე
ჩემი სოფლიდან იწყება.

აღარ მჭირდება წამითაც,
არც იმის ფიცი მტკიცება,
რომ ჩემთვის ეს დედამიწაც
საქართველოდან იწყება.

2007 წ. თებერვალი.

◎ მოგვმართავენ, გვეკითხებიან

რუბრიკას უძღვება გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ იურიდიული კონსულტანტი ირინე ღლონტი.

კითხვა: ვინაიდან ამ საკითხის გარკვევას ჩემთვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს, გთხოვთ, განმიმარტოთ, ძალაშია თუ არა საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 9 თებერვლის №48 ბრძანება შრომითი მოვალეობის შესრულებისას მუშაკის ჯანმრთელობისათვის ვნების მიყენების შედეგად ზიანის ანაზღაურების შესახებ. თუ გაუქმებულია, მიუთითეთ საფუძველი.

გიორგი მჭედლიძე

პასუხი: ზემოაღნიშნული ბრძანება ძალადაკარგულად არის გამოცხადებული საქართველოს პრეზიდენტის 2007 წლის თებერვლის №93 ბრძანებულებით — ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 61-ე მუხლის შესაბამისად. ამავე ბრძანებებით დავალებული აქვს საქართველოს მთავრობას, უზრუნველყოს შრომითი მოვალეობის შესრულებისას მუშაკის ჯანმრთელობისათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების წესის დამტკიცების შესახებ ნორმატიული აქტის მიღება.

მოგვმართეთ, შეგვეკითხეთ: 98-96-33.

სააქციო საზოგადოება „თეთრონი“ 2007 წლის 2 მაისს ატარებს აქციონერთა საერთო კრებას საზოგადოების რეორგანიზაციის შესახებ.

სამეთვალყურეო საბჭო

2007 წლის 10 მაისს სააქციო საზოგადოება „სინემა კლუბი“ ატარებს აქციონერთა საერთო კრებას შემდეგი დღის წესრიგით:

1. სს „სინემა კლუბის“ 2006 წლის წლიური ანგარიშის შესახებ;
2. სს სინემა კლუბის“ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარისა და წევრების არჩევის შესახებ;
3. სხვადასხვა.

დასაწყისი 12 საათზე. მისამართი: ძმები კაკაბაძეების ქ. №2, „კინოს სახლის“ მცირე კინოდარბაზი.

სს. „სინემა კლუბის“ დირექცია

სს „თბილისის ქალალდის ფაბრიკის“ ხელმძღვანელობა გაცნობებთ, რომ მიმდინარე წლის 11 მაისს ჩატარდება აქციონერთა კრება ქ. თბილისში ბ/ხმელნიცკის ქ. №44-ში 12 საათზე.

დღის წესრიგი:

1. გასული წლის შედეგების განხილვა;
2. მომავლის გეგმების განხილვა;
3. სხვა საკითხები.

სს „თბილისის ქალალდის ფაბრიკის“
გენ. დირექტორი თ.მენთეშაშვილი

განცხადება

2007 წლის 8 ივნისს, 14 საათზე, ოზურგეთის რაიონის სოფ. დვაბზუში, შპს „გეომაგინვესპრომის“ ოზურგეთის ფილიალის, კაოლინიზირებული თიხის გამამდიდრებელი საწარმოს ადმინისტრაციულ შენობაში, გაიმართება კაოლინიზირებული თიხის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობის და ექსპლოატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვა.

დაგეგმილი საქმიანობის მიზანია: მაკვანეთის კაოლინიზირებული თიხის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობა, საწარმოს ექსპლუატაცია და მზა პროდუქციის რეალიზაცია. საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებს დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის გაცნობის საშუალება ეძლებათ შემდეგ მისამართებზე: შპს „გეომაგინვესპრომის“ ოზურგეთის ფილიალის, კაოლინიზირებული თიხის გამამდიდრებელი საწარმოს ადმინისტრაციულ შენობაში — ოზურგეთის რაიონი, სოფ. დვაბზუ; სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „გამას“ ოფისში — ქ. თბილისი, მერაბ ალექსიძის ქ.№9 ა. საზოგადოებრიობის წარმომადგენლობისაგან საკუთარი მოსაზრებების წარმოდგენის ვადაა 2007 წლის 7 ივნისის 18 საათამდე.

შპს „გეომაგინვესპრომის“
ოზურგეთის ფილიალის დირექცია

განცხადება

შპს „ოზურგეთის ნინო ნაკაშიძის სახელობის საქალებო პედაგოგიურმა ინსტიტუტმა“ თავისი ფუნქციონირება შეწყვიტა 1999 წლის 1 ივლისიდან (დამფუძნებელთა კრების ოქმი №3, 10.IX.99 წ.ძ, ხოლო აღნიშნული ინსტიტუტის გაზაზე შექმნილ შპს „გურიის მრავალპროფილიან ინსტიტუტს“, აბიტურიენტთა კონტინგენტის არარსებობის გამო, ფუნქციონირებაც კი არ დაუწყია, ისე გააუქმა უმაღლესი საგანმანათლებლო საქმიანობის ლიცენზიები (დამფუძნებელთა კრების ოქმი №3. 18.XII.2000 წ.ძ.

ამჟამად მიმდინარეობს ინსტიტუტის ლიკვიდაცია მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

დაინტერესებულ პირებს, რომლებსაც ინსტიტუტის მიმართ გააჩნიათ ფინანსური, სამართლებრივი ან სხვა სახის პრეტენზიები, ვთხოვთ, მოგვმართონ.

საკონტაქტო ტელ: 893-96-89-13. 893-98-35-81.

დამფუძნებლები

საქართველოს უზენაესი სასამართლო თანაუგრძნობს მოსამართლე მაია ოშხარელს დეიდის ციალა კუპრაშვილის გარდაცვალების გამო.

ბოლო გვერდი

● ჯანდაცვის მინისტრის მოადგილის დავით მესხიშვილის ინფორმაციით, ქვეყანაში ასეთი სტატუსის მიმნიჭებელი ყველა საექსპერტო ბიურო გაუქმებულია, რადგან აღნიშნულ საექსპერტო ბიუროებში კორუფციული გარიგებების ათასობით ფაქტი გამოვლინდა

◎ შემთხვევა

უკრაინული თვითმფრინავი თბილისის აეროპორტმა იხსნა

18 აპრილს, საღამოს „უკრაინის ავიახაზების“ თვითმფრინავი, რომელიც თბილისი-კიევის რეისს ასრულებდა, თბილისის აეროპორტში ავარიულად დაეშვა.

საათნახევრიანი ფრენის შემდეგ, თვითმფრინავი იძულებული იყო საქართველოს დედაქალაქის აეროპორტში დაბრუნებულიყო და ავარიულად დაშვებულიყო. ამის მიზეზად თვითმფრინავის ერთ-ერთი გასასვლელის ჰერმეტულობის დარღვევა გახდა.

მგზავრთა თქმით, აფრენიდან რამდენიმე წუთში, სალონში ბოლი შეამჩნიეს. მგზავრთა შორის პანიკა არ ყოფილა. დაზიანების აღმოფხვრის შემდეგ იგივე თვითმფრინავი კიევში გაფრინდა.

ჯი-ეიჩ-ენი

◎ ჩვენებურზე

ოლეგს 30 ათასი დოლარი „მოუსჯეს“

ახლახან რუსეთის საქმიანი წრეების წარმომადგენლებმა მოსკოვში პრემია „კერპი“ გადასცეს წლის საუკეთესო მსახიობებს. ცერემონიის გამართვის ადგილად შეარჩიეს „ფორუმ-ჰოლი“ – დედაქალაქის ყველაზე პომპეზური დარბაზი. ორიგინალური სცენარიც შეიმუშავეს.

ნომინაცია სულ სამი იყო: „წლის საუკეთესო მსახიობი ქალი“, „წლის საუკეთესო მსახიობი მამაკაცი“ და „ხელოვნების სამაგალითო სამსახური“. სწორედ მესამე ნომინაციით გახდა ლაურეატი ოლეგ გასილაშვილი.

რუსეთის სახალხო არტისტის აღნიშვნა ბიზნეს-წრეებმა თავისებურად გადაწყვიტეს: სცენაზე მსახიობის მეგობრებმა სასამართლო გარჩევა გაითამაშეს. განსასჯელის როლში გამოდიოდა თვით ოლეგ ვალერიანის ძე გასილაშვილი, მოსამართლე

გახლდათ ოლგა ვოლკოვა, ადვოკატი – სვეტლანა ნემოლიაევა, პროკურორს კი ალექსანდრელაზარევითამაშობდა...

რარიგ არ ეცადნენ დამცველები ოლეგის გადარჩენას – მას მაინც გამოუტანეს „სასჯელი“: პრემია „კერპის“ გადაცემა სწორედ „ხელოვნების სამაგალითო სამსახურისათვის“.

საქმიანმა წრეებმა ჯილდოებად გაიღეს ბრილიანტებით მოოჭვილი ოქროს მედლები და კიდევ, 20-20 ათასი დოლარი საუკეთესო მსახიობებს და 30 ათასი დოლარი „მოსამსახურეს“...

„Собеседник“

◎ „დრო, დრო აღნიშნე!“

მეოცე საუკუნის ფოტომატიანეს წარმოგვიდგენს ფოტოჟურნალისტი

გივი ვახტანგაძე

გამაგრდი, ჯიმი!

ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა მოსკოვის VI მსოფლიო ფესტივალის საზეიმო დღეებია, წითელ მოედანზე მოდიან საქართველოს დელეგაციის წევრები, ყველაზე წინ მოაბიჯებს თეთრ ჩოხაში გამოწყობილი და ქამარ-ხანჯალასხმული ჯიმშერ ენუქიძე – მომავალში ცნობილი სპორტული ჟურნალისტი, კარგა ხანს რომ მოლვაწეობდა პრესაში, კერძოდ კი – „ლელოში“, „კომუნისტში“, „კაბადონი-8“-ში... ამ სურათზე, 1957 წელს, 30 წლის ასხლეტილი, პირმშვენიერი ვაჟკაცია ჯიმშერი. გაივლის ნახევარი საუკუნე და, თავისი დაბადების 80 წლის კვირაძალზე საშინელი ტრაგედია დაატყდება თავს ჩვენს მეგობარსა და კოლეგას – არამზადების ხელითა საწუთროს გამოესალმება მისი საფიცარი შვილიშვილი – სანდრო გირგვლიანი...

ვაი რომ, დარჩენილი სიცოცხლე გაუმწარდა ჯიმშერს... რას ვიზამთ – „არვის ძალუძს ხორციელსა განგებისა გარდავლენა“.

შენი მეგობრები და კოლეგები დაბადების 80 წლისთავს გილოცავთ, ჯიმი!.. ღმერთმა მოთმინება მოგცეს, გამაგრდი!

ვილენ მარდალეიშვილი

◎ ინფორმაცია

ინვალიდობის სტატუსს სამედიცინო დაწესებულებები მიანიჭებენ

ინვალიდობის სტატუსის მინიჭებას პირველი მაისიდან საქართველოს ყველა ლიცენზირებული სამედიცინო დაწესებულება განახორციელებს.

ჯანდაცვის მინისტრის მოადგილის დავით მესხიშვილის ინფორმაციით, ქვეყანაში ასეთი სტატუსის მიმნიჭებელი ყველა საექსპერტო ბიურო გაუქმებულია, რადგან აღნიშნულ საექსპერტო ბიუროებში კორუფციული გარიგებების ათასობით ფაქტი გამოვლინდა.

ჯანდაცვის მინისტრის მოადგილე ინვალიდობის მინიჭების ახალი მექანიზმის გაცნობას საქართველოს ყველა სამედიცინო დაწესებულების თანამშრომლებისთვის თავად აპირებს.

პირველი შეხვედრა მესხიშვილმა გუშინ ონკოლოგიის ეროვნული ცენტრის თანამშრომლებთან გამართა და მედიკოსებს ინვალიდობის მინიჭების გამარტივებული მეთოდი გააცნო.

ინტერპრესნიუსი

◎ ანეკდოტები

– მიხო, ეგ რუსი რად გველაპარაკება ასეთი დამტვრეული რუსულით?

– ყბა აქვს დამტვრეული და, იმიტომ.

* * *

ტიპმა ტელეკომპანიაში წერილი გაგზავნა:

„გთხოვთ, ახალი ამგებების დროს ეკრანზე სარეკლამო მორგენალ სტრიქონს ნუ გაუშვებთ, თორემ ჩემს სიდედრს კარაოკე ჰგონია და განუწყვეტლივ მღერის!!!

* * *

მიხო და ნიკა კურდღლებზე სანადიროდ მიდიან.

– შენ რა, კურდღლის გეშინია? – ეკითხება მიხო.

– არა, საიდან მაიტანე?

– მა ე თოფი რა ჯანდაბად წამაილე?

* * *

– ვასკა, მითხრეს, თურმე ჩემს ცოლთან წევხარ. სიმართლე გითხრა, ეს სულაც არ მომწონს.

– ეშმაკსაც წაულია თქვენი თავი, ვერაფერი გაგიგეთ ამ ეგრაელებს – ცოლს მოსწონს, ქმარს – არა!

* * *

მიდის ტყეში კურდღელი. პირში სიგარა გაურჭვია და იგინება. გზად ძროხა შემოხვდა.

– კურდღელო, არა გრცხვენია? ასეთი პატარა ხარ და უკვე ეწევი და იგინები კიდეც.

– შენ კი ასეთი დიდი ხარ და უგიუსჰალტეროდ დადიხარ, – უპასუხა კურდღელმა ხანმოკლე დუმილის შემდეგ.

რეკლამა

„საქართველოს რესპუბლიკაში“ 98-96-32; 899 328576

◎ კადრი

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
აიწყო და დაკაბადონდა „გამომცემლობა მაქსიმუმში“. მ. პოსტავას ქ. №14. ტელ: 93-50-22.
იბეჭდება გამომცემლობა „კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემლები
შპს „ახალი საუკუნის“ დამფუძნებელი ჟურნალისტები. მისამართი: პოსტავას ქ. № 14. ტ: 899 537616; 98-96-33.
შპს „თანადგომა -1“ ქიზიყის ქ. № 12. ტ: 899 797679; 98-96-32.

მთავარი რედაქტორი ალეკო ასლანიშვილი
მორიგე რედაქტორი ოთარ ტურაბელიძე

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები: 98-96-33.
სარეკლამო განყოფილება: 98-96-32; 899 328576

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.